

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Effi. Y. Gagoshidze
Ի Ն Ճ Ի Լ Ա.

ՐԱՊՊԵ ՄՈՒ ՑԻՍՈՒՄ ՔՐԻՍՏՈՍ

Ք 0

ՄԱՏԹԵՈՍ ՆՎԻՍԻ

2004

معارف Հայութ նշարտ Ջլիլստ 27 Բիւ առաջ 309
19 Տիրին առ 7 տարինչի և 693 համար և
բահտամաս Տիրա առ անշնոր

մասր Ամերիկա Ամերիկա Տիրա առ անշնոր

ԼՐ ՍԹԱՄՊՈԼՏԱ

ԼՐ ՊԱՍՏՈՒՄԱՆԿ Ա. Յ. ՊԵՏՐՈՎ ՊԱՊ ՊՈՒՐ

1891

933 ԱՀ

Մատենագիտական Յանձնախումբ

Հ. Բ. Ա. Մ, - Հայեա Փաստարկ 348

~~Խորհրդական պահանջման~~
~~Օրդանչութեա~~

(13-Ընդ)

849-ԸՆԴ. Ի.

896-82

Ի Ն Ճ Ի Լ Ա.

Մ Ա Տ Թ Ե Ո Ս

— — — — —

Ս Պ Ի Ա

- 1 Գիլթապէ սիլսիլա Յիսուս Քրիստոսէ գուռէ Դաւիթ, գուռէ Աբրահամ:
- 2 Ժը Աբրահամնուտ Խասհակլ պու. Ժը Յակոբուտ Խասհակլուտ Յակոբ պու. Ժը Յակոբուտ Ֆարէսուտ Զարա պուն: Ժը Յուղառտ Ֆարէսուտ ուի պուն: Ժը Յուղառտ Ֆարէսուտ Զարա պուն: Ժը Յամար. Ժը Ֆարէսուտ Եսրոն պու.
- 4 Ժը Եսրոնուտ Արամ պու: Ժը Արամուտ Ամինադար պու. Ժը Ամինադարուտ Նաասոն պու. Ժը Նաասոնուտ Սալ:
- 5 մնն պու: Ժը Սալմոնուտ Բոսս պու Ժը Ռախար. Ժը Բոսսուտ Ռվբէթ պու Ժը Հոռլթ. Ժը Ռվբէթուտ Յէսսէ պու:
- 6 Ժը Յէսսէուտ Դաւիթ Խոռնտքար պու. Ժը Դաւիթ Խոռնտքարուտ Սողոմոնն պու:
- 7 Ժը Ժընա Ռւրիա: Ժը Սողոմոննուտ Ռուրիամ պու. Ժը Ռուրիամնուտ Աբիս

- 8 պու։ Ժը Աբիառու Ասա պու։ Ժը Ասառու Յովսափառ պու։ Ժը Յովսափատու Յովլրամցու։ Ժը Յովլրամնու Ողիա պու։ Ժը Ողիառու Յովլաթամ պու։ Ժը Յովլաթամնու Աքաղ պու։
 10 Ժը Աքազու Եղէկիա պու։ Ժը Եղէկիառու Մանասէ պու։ Ժը Մանասէռու Ամնն պու։ Ժը Ամննու Յովսիա
 11 պու։ Ժը Յովսիառու Յէքոնիա ու պըրահտ ուի պուն չաղէ Էսիրիթիա Բարիլոնէ։
 12 Բըլոնէ։ Բըշիթի Էսիրիթիա Բարիլոնէ Ժը Յէքոնիառու Սաղաթիէլ պու։ Ժը
 13 Սաղաթիէլու Զօրաբարէլ պու։ Ժը Զօրաբարէլու Աբիուդ պու։ Ժը Աբիուդու Եղիակիմ պու։ Ժը Եղիակիմնու Սղովը պու։ Ժը Սղովու Սաղովկ պու։ Ժը Սաղովկու Աքին պու։ Ժը Աքինու Եղիուդ պու։ Ժը Եղիուդու Եղիազար պու։ Ժը Եղիազարու Մատթան պու։ Ժը Մատթանու Յակոբ պու։ Ժը Յակոբու Յովսէփէ մէրէ Մարիամ պու։ Քօ Յիսուսէ Քրիստոս դէ կօթը Ժը ուէ ուանու իտի Յակոբ պու։ Ժը Յակոբու Յովսէփէ մէրէ Մարիամ ժօնա խօնի Մարիամ Ժը խօնու պըսթինի չըմա քօ է տը հնարուու ուէտու ուուլրտի Ժը
 17 թանու Յակոբ պու։ Ժը Յակոբու Յովսէփէ մէրէ Մարիամ պու։ Քօ Յիսուսէ Քրիստոս դէ կօթը Ժը ուէ ուանու իտի Յակոբ պու։ Ժը Յակոբու Յովսէփէ մէրէ Մարիամ հաթթա Դաւիթ չարտոն

- սիլսիլա, ու Ժը Դաւիթ հաթթա է սիրիթիա Բաբիլոնէ չարտոն սիլսիլա։ ու Ժը Էսիրիթիա Բաբիլոնէ հաթթա Քրիստոս չարտոն սիլսիլա։
 18 Ու ուուլտանտընա Յիսուս Քրիստոս պը վի թորգի պու։ Հննկա քօ տէա ուի Մարիամ Ժը Յովսէփու նիշանա քըրի պու։ պտրի քօ պէնտ պա հով Ժը Ռուհէ Փակըժ պըհումիտ խոյա
 19 պու։ Ու մէրէ ուէ Յովսէփ չիւնքի մտրըլովի սալրհ պու։ նու խուտսժուէ պըհումթքինտ, Փըքըրի քօ պը
 20 պըթար ուէ պտրտու։ Լաքին չաղէ քօ տու վի դըջի տըֆըքըրի։ ովա մէկըէ Շապա տը խոտոնէտ Ժէուտ դահըր պու ու կօթ, Յովսէփ դուռէ Դաւիթ, մտթոս քօ Ժընա խօնի Մարիամ Ժը խօնու պըսթինի չըմա քօ է տը հնարուու ուէտու ուուլրտի Ժը
 21 Ռուհէ Փակըժու։ Ու տուէ գուռտքի պինտ, ու նավէ ուի Յիսուս առյնի, չիւնքի տու ուէ ճըմա տթէ խօ Ժը
 22 կիւնոհէ ուան խըլաս պըքու։ Ու տվ հոմուէ հա պու քօ թումամ պըպտ տու քօ Ժը Շապալ պը տովիչ վէյդում

- 23 պոր հաթիտ կօթն, քօ տպէժու զ զվա քոչ ուէ պլհոմիտ պլըպո, ու ուէ գուռող ժէոտ պլըպո, ու ուէ նավէ ուի տոյնըն կմմանուէլ, քօ թէրճում տը տըպո խօտէ պը մոռու: Ու Յովսէփի ժը խոռու հըշեար պու՝ չառա քօ մէլէքէ թապո ժէոտ ոմի դըրըպու, ուրսա դըր: ու ժընա խօ սթանստո պա խօ: Ու տուի ուէ նաս նոտաքըր, հոթթա քօ դոռէ ուէի նըխուրի պու, ու նավէ ուի Յիսուս տանի:

ՍՊՐԻ Բ

- 1 Ու չաղէ քօ Յիսուս ուտլըտի լը նավ Բէթէհէմա ձըհուտաթանէ տը էյամէ Հէրովդէս խունտքարտո, ու վա ժը ոօժհըլաթէ չոնս՝ ալիմ հաթնու երուսաղէմէ ու կօթն: Լըքի® ծիտ ոտքօ ժը ձհուանուռ խունտքար ուտլըտի: չըմաքօ մտ սթէռա ուի լը ոօժհըլաթէ ակիթ ու ոմ հաթն քօ ժէոտ սէճուէ պըքն: Ու կավա քօ Հէրովդէս պըհիսմթ գալըգի, ու թոմամէ երուսաղէմ ժի բէռա: Ու

ՍՊՐԻ Բ

- հումու լէիսէտ քահընան ու քաթըլսպէտ ճըմաթթէ ճըվանսո, ժը ուան բըուսի քա ուէ Քրիստոս լը քոն պը ուտլըտու: Ուան ժի ժէոտ կօթ: լը Բէթէհէմա ձըհուտաթանէ չըմաքօ ուրհա հաթիտ նըլիսանտըն պը տուսնու: թէ փէյլոմպոր: Ու դու եա Բէթէհէմուտլաթէ Յուդա, լը նավ ստրուտրէտ Յուդա գտթնու եռքտ բըչուքի: չըմաքօ ժը դու ստրուտրող ուէ սապո, քօ ճըմաթթէ մընի իսուցոյէլ պըչէրինսու: Ուէ կավէ Հէրովդէս պը տըղի կազի՝ ալիմա դըր, ու ուաղիթէ զահըրպունա սթէռէ ժը ուան թահակիդիկ դըր: Ու ուան շիանստո Բէթէհէմէ՝ ու կօթ, չտոն լը ստրուպի ասահի պըքն, ու չաղէ հուն ուի պըպինն, ըլամի մըն պըքն, քօ ող ժի պէմ ժը ուիոտ սէճուէ պըքմու: 9 Ու կավա քօ ոուան ովլ դըշթ ժը խունտքար պըհիսմթն, չուն: ու տվա սթէռաքօ լը ոօժհըլաթէ տիթպուն, տրիկէշիա ուանոտո չու: հոթթա քօ հաթ ստրընի լը ստր ճիէ քօ ստպի 10 լէպու: կավա քօ սթէռ տիթն: պը

- շահիոքո զա՞ֆ մաղրն շահ պուն։
 11 Ու չունտ խանի, տիթն սոտի պը տէա
ուի Մարիամուտ, ու քոթն ժը ուիուտ
սէճտէ գըրն, ու խողինուէտ խօ վո-
քըրն՝ հտտիյուէ զէո ու 'ասըլպէնտ
 12 ու զմուռս տանտ ուի։ Ու տը խոտու-
նէտտ ոմբ սթանսն՝ քօ վոնոկունտ
պա Հէրովդէս, տը ուէոքո տընտտ
չունտ ուուլաթէ խօ։
 13 Ու չաղէ քօ ոու ժը ուըր չուն։ ու
վա մէլքէ Բապպ տըխոտոնէտտ ժը
Յովսէփուտ զահըր պու ու կօթ, Ռա-
պո՝ սոտի ու տէա ուի հըլին։ ու պը-
ռովու Մըսրէ, ու լը ուէտտոր պըմինտ
հոթթա քօ ժը դուռտ պէժմ։ չիւնի
Հէրովդէս ուէ լը սոտի պըկուու քօ
 14 ուի հէլաք պըքու։ Պու ժի ռապու,
սոտի ու տէա ուի պըշտվ հըլանի ու
չու Մըսրէ, ու հոթթա մըրնա Հէ-
 15 րովդէս լը ուըր պու։ Քօ թումամ պը-
պո ոու քօ ժը Բապպ պը տովիէ փէյ-
դոմպոր հաթիու կօթըն, քօ տըպէ-
ժու, ժը Մըսրէ մըն գուռէ խօ կազի
գըր։
 16 Ու հընկէ կավա Հէրովդէս տիթ

- քօ ժը 'ալիման հաթու խաբանտըն,
զա՞ֆ զազըպի, ու շիանտ լը կօրա քօ
ժը 'ալիման թահգիկ գըրըպու՝ զա-
ռօքէտ ժը տուսայտ ու պը ժէրտո, քօ
տընալ բէթլէհէմէ ու հտմու սինօրէտ
ուէտտ հտպուն, թումամ քուշի։
 17 Հընկէ թումամ պու խոպորա քօ պը
տովիէ երեմեա փէյլումպոր հաթպու
 18 կօթըն, քօ տըպէժու։ Լը նավ Ռա-
մաէ տոնկոք հաթու պըհիսթըն, զա-
րին, ու կրին ու շինոքու մաղրն։ Ռա-
քէլ ժը պօնա զառօքէտ խօ տըկրիա,
ու տըխոչպուն նոտվա, չըմա քօ
թուննու պուն։
 19 Ու կավա քօ Հէրովդէս մըր, տվա
մէլքէ Բապպ լը Մըսրէ ժը Յովսէփուտ
տըխոտոնէտտ զահըր պու ու կօթ։
 20 Ռա'պո։ սոտի ու տէա ուի հըլին,
ու հտուտ ուուլաթէ իսրայէլ, չիւնի
տուէտ քօ լը ճանէ սոտի տըկուիան
 21 մըրն։ Պու ժի ռապու՝ սոտի ու տէա
ուի հանի ու հաթու ուուլաթէ իս-
 22 րայէլ։ Լաքին կավա պըհիսթ քօ Ռը-
քեղայոս լը ճիէ պավէ խօի Հէրովդէս
լը սոր ձըհուտսթանէ պուետ խունտ-

քար, թուսիա հոռոտ ուէտոր ։ ու
քօ տըլսունէտո տմիր սթանս ։ չուտ
23 սոմթէ գալիեաէ ։ Ու համ սոքընի
լը պաժառ է քօ դէկօթըն նազարէթ,
ժը պօյ թումամ պըսպո քըլամէ փէյ-
զոմպորան՝ քօ ուէ նազարէթի պէտ
կաղիքըրըն ։

ՍՊՐԻ Գ

1 Ու տը ուան ոօժաստ Յովիաննէս
մլրտիչ համ, ու լը նավ պոտիա ձը-
հուտսթանէ քարող տըքըր, ու տը-
2 կօթ, թօպտ պըքն, չըմաքօ խունտ-
քարիթիա ազմանա նէզիք պուետ ։
3 Չըմա քօ տիլէհա տուտ՝ քօ պը տովիէ
Եսայի փէյլոմպոր ժը պօյ ուի համտ
կօթըն, քօ տըպէժտ, Սոտթա է քօ
լը նավ պոտիէ կազի տըքո ։ Ոէտ
Բազպ հազըր պըքն, ու շըմուէքէտ
4 ուի ռասմ պըքն ։ Ու Յովիաննէսէ
հա քընճէ ուի ժը մուէ տովոէ պու,
ու բըջտքո գայիշ լը բըջտա ուի պու.
ու խուարընա ուի գուլի ու հընկըլիէ
5 չօլէ պու ։ Հընկէ Երուսաղէմ ու թո-
մամէ ձըհուտսթանէ ու հոմու ալիէտ

ՍՊՐԻ Գ

Յորդանանէ տողաքոթնոտ պա ուի ։
6 Ու ժը ուի ըմատ տըպուն լը նավ
Յորդանանէ, ու կիւնտհէ խօ իգրար
7 տը դըրն ։ Ու կավա տիթ զա՞փ ժը
Փարիսիան ու Սագուկիան տըհաթնոտ
ըմատա ուի, ժը ուանուտ կօթ, եա
դուրիյոթա քօրումարա ։ քի՞ ըլամի
ուտ դըրքօ ժը զազապա դէ պըռտզն ։
8 Նուխօ թմա'ամէ լա՞իգէ թօպտէ պի-
9 նըն ։ Ու մնավ խօստ մո ֆըքըրն քօ
պէժըն Աբրահամ պավիէ մոյտ ։ չին-
քի ժը ուուուտ տըպէժըմ քօ խօտէ
գատըրու ժը վան գովըրա զառօքա
10 ժը Աբրահամնոտ տորինոտ ։ Խոի նը-
հա պըվըր լը պոր ոտհէ տարա հա-
թիտ տանին ։ հոր տարա քօ թո'ամէ
գոնճ նայնո դէ պըրին ու դէ ալիէ-
11 թըն նավ ակըր ։ Ազ ուտ պը ավիէ ը-
մատ տըքըրմ ժը պօյ թօպտէ, լէ ուու
քօ լը փոյ մըն դէ ժը մըն պը գուտթ-
թըրոտ, ու տղ նոտ լա՞իգմ քօ փէլավա
ուի հըլիըրըմ ։ ուու ուէ ուտ պը Շուհէ
Փագըժ ու պը ակըր ըմատ պըքո ։
12 Առու քօ մըլիէ պատուի պը տոսթէ ուիտ
ու ուէ պէյտորա խօ սաֆի պըքո ։

ու կոնքմէ խօ ուէ պըճվինտ անպարէ .
ու դաէ պը ակըրէ պէթոփանտըն
ուէ պըշտութինտ :

13 Հընկէ Յիսուս ժը Գալիեաէ հաթոտ
Յորդանանէ պա Յովհաննէս . քօ ժը
14 ուի՝ ըմատ պըպտ : Ու Յովհաննէս
ուի մոն՝ տըգըր ու տըկօթ , Պղ մուհ-
թաճըմ քօ ժը դու՝ ըմատ պըպըմ , ու
15 դու դէի պա մըն : Յիսուս ճըուապ
տա ու ժը ուիռու կօթ . Նըհա պը-
հէլ . չըմա քօ ժը մուռու ուըհա մընա-
սըպտ քօ ոմ հոմու սաստիթիթի թու-
մամ պըքըն . փաշէ ուի հիշթ : Ու
կալա Յիսուս՝ ըմատ պու , զուքա ժը
ավէ տողքոթ , ու տվա տղման ժը
ուիռա վոպտ , ու տիթ րուհէ խօտէ
քօ մինա դովօք նազըլ տըպու , ու
17 տըհաթոտ սոր ուի : Ու տվա տոն-
կոք ժը տղմանա հաթ քօ տըկօթ , Պղ
դուռէ մընի հասլիպ քօ ժը ուի ըա-
զիմո :

1 Հընկէ րուհէ Փակըթ Յիսուս պը-
րտ պտուիէ քօ ժը չէյթան պէտ ճու-

2 ուըպանտըն : Ու բըշթի քօ չըլ ոօժ
ու չըլ շով ոօժի կըրթ պըրչի պու :

3 Ու թէճուապտչի նէզիքի ուի պու
ու կօթ , կէկէր դու գուռէ խօտէի .
պէ՛ժու քօ տվ գովըր պըպնտ նան :

4 Պու ժի ճըուապ տա ու կօթ . Հաթիտ
նըվիստնտըն քօ ինսան նո՞ թոնէ պը
նան տըժի , լաքին պը հոմու խոպտ-
րա քօ ժը տովէ խօտէ տորթէ :

5 Հընկէ չէյթան ուի պըրու պաժա-
ռէ փակըթ , ու ուի սոքընանտ լը սոր

6 պըրճա տաճարէ : Ու ժէռու կօթ ,
կէկէր դու գուռէ խօտէի , խօ ժը վըր
պավէժու խօարէ . չըմա քօ հաթիտ
նըվիսանտըն քօ Ուէ թէնափիհա դա
լը միեաքոթէ խօ պըքու , ու ուէ դո-
լը սոր տոսթէ խօ պըկըրըն , քօ փիէ
7 Խօ լը գովըր նոտիի : Յիսուս ժէռու
կօթ , Տիսա հաթիտ նըվիսանտըն
Բապպ խօտէէ խօ նո ճուապինի :

8 Տիսա չէյթան ուի տորանի սոր չի-
աքի զ'ֆ պըլընտ . ու հոմու խունտ-
քարիթիէ տիւնեաէ ու ՚իզէթա ու-

9 ան ռամի ուի տա : Ու ժէռու կօթ ,
կէկէր պըքովի ժը մընուռ սէճտէ պը-

- քի, վանէ հա հոմու տըտմո դո :
- 10 Հընկէ Յիսուս Ժէռո կօթ, Հուոտ
ուէտո հէյ շէյթան . չըմա քօ հաւ
թիտ նըլիսանտըն ժը թապպ խօտէէ
խուոտ սէճտէ պըքի . ու ուի թոնէ
11 պը փարէսի : Ուէ կավէ շէյթան ուի
թողք գըր . ու ուլա մըլեաբոթ հաթն
ու Ժէռոտ խըզմէթ աըքըն :
- 12 Ու կավա Յիսուս պըհիսթ քօ Յովէ
հաննէս հաթո թէպիմքըն, ուապու
- 13 չու գալիլեաէ : Ու Նազարէթ հիշթ,
հաթ սոքընի լը պամառէ կավիառ
նայումէ լը պոր պոհրէ, լը նավ սիւ
- 14 նորէ Զարուղօն ու Նեփիթաղիմ : Քօ
թումամ պըպտ խոպորա պը տուէ
Եսայի փէյլումպոր հաթո կօթըն :
- 15 Ուուլաթէ Զարուղն ու ուուլաթէ
Նեփիթաղիմ պը ուէա պոհրէ ուի աղի
Յորդանանէ, Գալիլեա հեթանոսա :
- 16 Գոումէ լը նավ թարիէ ուունըշի ուու
նիոքու մազըն տիթ, ու էտ լը նավ
ուուլաթ ու սիա մընէ ուուտնըշն
- 17 ուունի տոքոթ ժը ուանուու : Ժը հըն
կէվու Յիսուս տոսթ պըքարողէ գըր
ու կօթ, Թօպտ պըքն, չըմա քօ

- լունաքարիթիա ազմանա նէղիքո :
- 18 կավա Յիսուս լը պոր պահրա Գաւ
լիլիաէ տըկոուիա, տիթ տու պըրա
Սիմոնէ Պետրոս հաթի կօթըն, ու
պըրաէ ուի Ծնդրէաս՝ քօ թու տաւ
վէթնու պահրէ, չինքի նէջիրվանէ
- 19 մահսիա պուն : Ու ժը ուանուու կօթ .
Լը փոյ մըն ուուրն, տղէ ուու պըքմա
- 20 նէջիրվանէ մորըվան : Ուան ժի զոււ
քա թուէտ խօ հիշթն, ու լը փոյ ուի
- 21 չուն : Ու ժը ուի ճի հընոք պը փէշ
տու չու՝ տիթ տու պըրաի տըն ժի,
եա՞նի Յակուսէ Զեբեդիոս ու Յովէ
հաննէսէ պըրաէ ուի պը Զեբեդիոսէ
պավէ ուանալու տընավ կոմիէտու, քօ
թուէտ խօ փինու տըքըն . ու կազի
- 22 ուան գըր : Ուան ժի հոման կոմի
ու պավէ խօ հիշթն . ու լը փոյ ուի
չուն :
- 23 Ու Յիսուս տըկոուիա լը հոմու Գաւ
լիլիաէ, ու տը նավ տէրէտ ուանուու
հին տըքըր ու Խնձիլաւ խունտքարիւ
թիէ քարոզ տըքըր, ու հոմու թորզ
նովսօշիթի ու հոր թորզ էշէտ տը
- 24 նավ ճըմա՛թէտու սաղ տըքըր : Ու

Նայլէ ուի տորբոթտ հոմու Սիւրիա,
ու հոմու նոխօշէ քօ պը էշ ու մորտ
ղէտ թորդ պը թորդ տը, ողըպին,
ու տին ու՝ տթրօյ ու շըլուշահիթ անիւ
25 նոտ պալէ . ու սաղ գըր : Ու կոլոք
խալի ժը Գալիիաէ ու ժը Դեկապօ-
լիսէ ու ժը Երուսաղեմէ ու Ճը Հուտու-
թանէ ու ժը ուի ալի Յորդանանէ լը
փոյ ուի տըչուն :

ՍՊՐԻ Ե

1   Ու քօ ճըմա՞տթտ տիթ՝ տորբոթտ
չիս . ու կավա քօ լը ուըր ոունըթ,
2   շակըրտէտ ուի չունտ պալէ : Ու տու-
վէ խո վորըր ժը ուանուտ հին տը.քըր
ու տըկօթ ,
3   Խօզի՛ պը ուան քօ պը ըուհ Փոդիրն .
չիւնրի խունտքարիթիա ազմանա եա
4   ուանտ : Խօզի՛ պը հողնօյան , չըմա
5   քօ տուէ տըլ խօշ պըան : Խօզի՛ պը
հոլիման , չըմա քօ տուէ տրտէ ուա-
6   րըս պըքն : Խօզի՛ պը ուան քօ պըչի
ու թիէ սատըդիթիէնտ , չըմա քօ
7   տուէ թէր պըան : Խօզի՛ պը բահմգու-
րան , չըմա քօ տուէ բահմ պըպինըն :

ՍՊՐԻ Ե

8   Խօզի՛ պը ուան քօ պը տըլ վադըմն ,
9   չըմա քօ տուէ խօտէ պըպինըն : Խօ-
զի՛ պը ուան քօ սուհն տըքն , չըմա
քօ տուէ դառօքէտ խօտէ պէնտ կո-
10   թըն : Խօզի՛ պը ուան՝ քօ ժը պօյ սա-
տրդիթիէ դէնտ գոտուըրանտըն , չը-
մա քօ խունտքարիթիա ազմանա եա
11   ուանտ : Խօզի՛ պը ուու՝ կավա քօ
գոտհր տըտնտ ուտ ու ուտ տըգոտու-
րինըն , ու ժը պօյ մըն հոր թորդ խո-
պտրէտ խըրապ լը սոր ուտ պը տու-
րոու խոպտր արաբն : Շահ ու կոչ
պըպն , չըմա քօ մա՞աշէ ուտ լը աղ-
մանա փըուտ . չիւնրի պը վի թորդի
գոտուըրանտն ուտն փէյլումպորէ պտ-
րի ուտ :
13   Հունըն խուէտ տրտէ . լէ էկէր խուէ
թո՞մա խօ ուընտա պըքտ , ուէ պը
չը շոռ պըպտ . էտըն պը գէրի դըշ-
թի նաէ , իլլա քօ պէ ավէթըն տոր-
վոտ ու պըպտ փէկոհա մորըվան :
14   Հունըն ոօհնիա տինեաէ . պաժաւ-
ոորք քօ լը սոր չիաետ նաէ վոշար-
15   թըն : Ու չըրաէ վէնախըն քօ տոյն-
նտ պըն օլուկէ . լէ սոր մալըրաէ ,

- ու ոօհնի արատ հոմուէ լը նավ
 16 մալէ և Ուըսա պըլա ոօհնիա ուտ
 շոռուդ պըտտ լը պոր ինսանա , քօ
 պըափինըն՝ տմալէտ ուտի կոնճ , ու
 Պավէ ուտի քօ լը ազմանտ պը 'իզ-
 զէթ պը.քըն :
- 17 թուխմին մտ'քն քօ ող հաթմ կա-
 նուն եա փէյլումպորան խըրապ
 պը.քմ , նո հաթմո խըրապ պը.քմ,
 18 լէ թումամ պը.քմ : Զիւնքի ուասթ ժը
 ուտուտ տըպէժըմ , Հոթթաքօ ազման
 ու որտ պըպհուրըն , ժը կանունէ նը-
 վիսոք եա նօդթաք ուէ նոտպհուրտ ,
 հոթթա հոմու ժի թումամ պըպտ :
- 19 իտի հոր քի քօ ժը թունպիհէտ հա
 եռքի ժը հոմուան բըչուքթըր խըրապ
 պը.քտ , ու ժը խոլգէուտ ուըսա հին
 պը.քտ , տուէ բըչուքթըր պէտ կաղի-
 քըրըն լը նավ խունտքարիթիա ազմա-
 նա . լէ քի քօ պը.քտ ու հին պը.քտ ,
 մազըն ուէ պէտ կաղիքըրըն լը նավ
 խունտքարիթիա ազմանա : Զիւնքի ժը
 ուտուտ տըպէժըմ , էկէր սատըգիթիա
 ուտ ժը եա քաթիպա ու փարիսիա
 զէտոթըր նոտպտ , հունէ կոթ նու-

- քովնտ խունտքարիթիա ազմանա :
- 21 Ուտ պըհիսթիո քօ ժը փէշիանուտ
 հաթտ կօթըն , գոթթլ մոքտ . ու քի
 քօ գոթթլ պը.քտ , ուէ պըպտ տոյն-
 22 տարէ շորի'ոթէ : Լաքին ող ժը
 ուտուտ տըպէժըմ . քի քօ պիլա սո-
 պոպ պը պըրաէ խօստ պըլոյըտտ ,
 ուէ պըպտ տոյնտարէ շորի'ոթէ .
 ու քի քօ ժը պըրաէ խօստ պէժտ
 Շ'հմագ , ուէ պըպտ տոյնտարէ տի-
 ուանէ . ու քի քօ պէժտ Նո՛զան . ուէ
 պըպտ տոյնտարէ ակըրէ ճէհէնըմէ :
- 23 իտի էկէր հոտիյա խօ պինի սոր
 սեղանէ , ու լը ուըր պէտ պիրա դո-
 քօ պըրաէ դո լը տէրհագա դա դըշ-
- 24 թոքի ուի հոյտ : Հոտիյա խօ լը ուըր
 լը պոր սեղանէ պը հէլ , ու հոռոտ
 տուլի պը պըրաէ խօստ հաշտ պը-
 պտ . բա՛չէ ուորա քօ հոտիյա խօ
- 25 թոգտիմ պը.քի : Պը տա՛ուոչիէ խօ-
 ստ զու սուլի պը'պտ . հէժ քօ բէոտ
 տը ուէտոի . նոտպտ քօ տա՛ուոչիէ
 դո՝ դո թէսլիմի գաղի պը.քտ , ու
 գաղի դո թէսլիմի ճոլատ պը.քտ ,
 26 ու պէի հոտպաքըրըն : Ուասթ ժը դո-

ուտ արպէժըմ, գուէ ժը ուրբ տորա-
նոքովի հաթթա բօլէ փաշին նոտիչ:
27 Ուտ պըհիսթետքօ հաթտ կօթըն,
28 Զինա մոքու: Լարին ող ժը ուտուտ
արպէժըմ, Քի քօ լը ժընորէ պընէ-
ռուտ ժը պոյ շահուտթէ, հընկէ տուի
լը նավ արլէ խօ բէռու զինա դըր:
29 Խոի էկէր չավի դոփ ուասթէ դո
արլըթըննոտ, ուի տորին ու ժը խօ
պավէժ: Հըմա քօ ժը դուտու չէթը-
րու քօ ուաստարի դու ուընտա պը-
պու, ու հոմու ճէսէտէ դու նոքովուտ
տօժոնէ: Ու էկէր տոտաթէ դոփ
ուասթէ դու արլըթըննոտ, պը՛պըռ
ու ժը խօ պավէժ: Հըմա քօ ժը դո-
ուտ չէթըրու քօ ուաստարի դու ուըն-
տա պըպու, ու հոմու ճէսէտէ դո
31 նոքովուտ տօժոնէ: Պըռասթ հաթտ
կօթըն, Քի քօ ժընա խօ պտրաըտո,
32 պըլա քաղըզէ թոլագէ պըտէ: Լա-
րին ող ժը ուտուտ արպէժըմ քօ:
Քի քօ պէյի սոտպուպէ զինաէ ժընա
խօ պտրատ, արպու սոտպուպէ քօ ուու
զինա պըքու, ու քի քօ ուէա պտր-
տոփ պըսթիննոտ, զինա արքու:

33 Տիսա ուտ պըհիսթետքօ ժը փէշի-
անուտ հաթտ կօթըն, Պը տորուտ սօնու
նո՞խուի, լէ սօնտէտ խօ ժը Բապպ-
34 ուտ ուտա պըքու: Լարին ող ժը ուտ-
ուտ արպէժըմ, Գո՞թ սօնու մտխու-
ըն, նու պը ազման՝ քօ թուսթէ Խօ-
35 տէետէ: Ու նո՞ պը որտէ՝ քօ ճիէ փէ-
լէրընա ուիտ, նո՞ պը Երուսաղէմէ
Ժի, քօ պաժառէ Խունտքարէ մազը-
36 նո՞: Ու նո՞ պը սորէ խօ սօնու պը-
խուի: Հըմաքօ նըքարի մուորի սրփի
37 Եա ուոշ պըքի: Լէ խոտպորա ուտ
պըպու պտուէ՝ պտուէ, նա՝ նա, ժը
վի ղէտոթըր ժը խորապու:

38 Ուտ պըհիսթետքօ հաթտ կօթըն,
Զավ պը չավ, ու արնտան պը արն-
39 տան: Լարին ող ժը ուտուտ արպէ-
ժըմ, Հովուրքէ խրբապ մոստքնն,
լէ էկէր քօ եռք սիլաք լը ոուէ դոփ
ուտոթէ խոտ, տուէտըն Ժի ժէուտ վու-
40 կոոին: Ու եռքի քօ արվէ լը դո-
տո՞ուտ պըքու ու քրասէ դու պըս-
թիննոտ, Ճուպտէ խօ Ժի ժէուտ պը հէլ:
41 Ու քի քօ դու պը սուխորու պը՛կը ու
միլոք ոէ դու պըպու, բէուտ արտու

- 42 հուռտ։ Պըստ ուիէքօ ժը դո տըւ խուազո, ու ուոէ խօ վամոկուսին ժը ուիէքօ տըվէ ժը դո տոյնոքի պըքու։
- 43 Ուո պըհիսթեո քօ հաթո կօթըն։ Ժը հովալէ խօ հող պըքի, ու ժը նոեարէ խօ պը՝ տնթինի։ Լաքին ող ժը ուուուտ տըպէժըմ, Հող պըքն ժը նոեարէ խօ, տու՞ա պըքն լը ուանէ քօ նֆըւա լը ուուտ տըքըն, չէի պըքն պը ուանուո քօ ժը ուուտ տը՝ տնթինն, ու նըմէժ պըքն ժը պօնա ուանէ քօ ուուտ տը՝ տղըպինն, ու տը գուուրինն։ Քօ հուն պըպնո զառօքէտ Պավէ խօյ ազմանի, չըմա քօ թավա խօ տորթինու սոր խըրա՛պա ժի ու գունճա ժի, ու պարան տըպարինու սոր սատը՛ժա ժի ու սոր կիւնոհքաւ րա ժի։ Զիւնքի էկէր հուն հաղ պըքն ժը ուանէ քօ ժը ուուտ հող տըքըն, մա՞աշէ ուուտ չի՞ու, գոյ նո՞ կէօմ։
- 46 բուկչի ժի ուըսա տըքըն։ Ու հորքո պըթոնէ սըլամա պըտնու պըրաէ խօ, հուն չի՞ զէտոթըր տըքըն ժը հընի տըն, գոյ նո՞ կէօմթուկչի ժի։
- 47

- 48 ուըսա տըքըն։ Խտի քամիլ պըպըն չառտ քօ Պավէ ուուի ազմանի քամիլու։

- 1 Նա՛յ ժը խօ հոպն քօ հուն րահմա խօ լը պար մորըվան նոքն՝ ժը պոյ ուամի ուան պըտն, հորքո նա հուն մա՞աշ նասթինն ժը Պավէ խօյ քօ լը ազմանու։ Խտի կավա րահմ տըքի, լը պտր խօ լը պուի մո՛խոտ, չառտ քօ մրզառուըր լը նավ տէր ու զուգագա տըրն, քօ ժը խոլիէ պէնու փուարնան. ուասթ ժը ուուուտ տըպէժըմ, քօ ուուան մա՞աշէ խօ սթանտընու։
- 2 Լէ դու չաղէ րահմ տըքի, ատսթէ դուի չոփիէ նըզանըպտ տոսթէ դուի
- 3 4 ուասթէ չի՞ տըքու։ Քօ րահմա դու պը տըզիպտ, ու Պավէ դուի քօ պը տըզի տըպինու. ուէ ժը դուուտ ոշչ քորու պտտուլ պըքու։
- 5 Ու կավա քօ նըմէժ տըքի, մինա մրզառուըրան նոպի, քօ հող տըքըն լը նավ տէրա ու լը՝ տնիշքէ դուչա ուապըն նըմէժ պըքն, քօ ժը մորը-

վանուտ խոյապն . ուասթ ժը ուտուտ
տըպէժըմ , ուան մա'աշէ խօ սթան ~
6 արնու : լէ դու չաղէ նըմէժ տըքի ,
պըքովու օտա խօյ հընտըռուու ու տու-
րիէ խօ պըգուֆէլ , ու նըմէժ պըքու
ժը Պավէ խուռուքու տը ճիէ խուռութ-
տուետ , ու Պավէ դուի քու պը տըզի
տըպինու , ուէ ժը դուռու ոչքորու
7 պոտոլ պըքու : Ու կավա հուն նըմէժ
տըքըն , մինա միլլութա փըռ պըխու-
պորտան մոպըն . չըմա քո թոխմին
արբըն քո ժը պոյ զա'փիս խոպորտա-
նա խօ ուէ պէնու պըհիսթըն : Նոխօ¹
8 հուն մինա ուան մոպն , չըմա քո
Պավէ ուռ՝ հէժ ուռ ժէ նոխօսթի ,
9 զանու չի ժը ուտուու լազըմու : Իտի
հուն ուըհա նըմէժ պըքն ,

Եա' Պավէ մոնի՝ քո լը ազմանի , նաւ
10 վէ դու փակըժ պըպու : Խունտքա-
րիթիս դու պէ , հոմոնէ դու պը
պու , չառուա քո լը ազման ուըսա ժի
11 լը սոր տրտէ : նանէ մոթի հոր ոօժ
12 իրո ժը մոռու պը՛տու : Ու տոյնէ մո
ժը մոռու աֆու պըքու , չառուա քո
տմ ժի ժը տոյնտարէ խոռու աֆու

13 աքըն : Ու մու մոպու թէճրուպոէ ,
լէ ժը խըրապ ազա պը՛քու . չըմա քո
է դուետ խունտքարիթի ու գուոթ
ու ՚իզզէթ էպէտի : Ամին :

14 Չըմա քո էկէր քո հուն սուճէ խոլ-
դէ ժը ուանուու աֆու պըքն , Պավէ
ուուի ազմանի ժի ժը ուտուու աֆու

15 տըքու : լէ հողիքու քո հուն սուճէ
խոլդէ ժը ուանուու աֆու նորն , Պա-
վէ ուռ ժի ժը ուտուու սուճէ ուռ ա-
ֆու նաքու :

16 Ու կավա հուն ոօժի տըկըն , մի-
նա մըզառուրա մա'տոքըրի մո՛պն .
չիւնքի ուուէտ խօ խըրապ տըքըն ժը
պոյ ժը մորքվաուու խոյա պըպն քո
ոօժի տկըն . ուասթ ժը ուտուու տը-
պէժըմ . Աուան մա'աշէ խօ սթան ~

17 արնու : Լաքին դու չաղէ ոօժի տըկ-
րի , սորէ խօ տօհն պը՛տու ու ուուէ
րի ,

18 խօ պը՛չօ : Քո ժը խոլդէուու խոյաի
նոտի պը ոօժի , լէ ժը Պավէ խոռու՝
քու տը ճիէ խուռութատուետ . ու Պա-
վէ դուի քու պը տըզի տը պինու , ուէ
ժը դուու ոչքորու պոտոլ պըքու :

19 լը սոր տրտէ ժը խօսուու խողինու

մո՛ճվինըն, լը ուէտոր քօ կղուղ ու
զոնկ խըրապ տըըն. ու լը ուէտոր
քօ տըզ նոդուպ տը.քըն ու տըտըզըն:
20 լէ ժը խօռո խողինա պըճվինըն լը
աղմանա. լը ուէտոր քօ նո՛ կղուղ
ու նո՛ զոնկ խըրապ տը.քըն. ու նո՛
տըզ նոդուպ տը.քըն ու տըտըզըն:
21 Զիւնքի խողինա ուտ լը.քի ճի պո,
22 տըլէ ուտ ժի ուէ լը ուի ճի պո: Զը-
րա ճէսէտ չափո. հողքո չափէ դո
սափիո. հոմու ճէսէտէ դո ոօնի
23 տըպո: լէ էկէր չափէ դո նո՛ գոն-
ճո. հոմու ճէսէտէ դո թարի տըպո.
խտի էկէր ոօնիա քօ լը նավ դո-
ետ թարիո. թարի ուէ չը՛ գասպո:
24 Քոսոք նըքարո ժը տու աղաւու զու-
լամի պըքո, չըմա քօ եա ուէ ժը
եռքի պը՝ տնթինու ու ժը էտըն հող
պը.քո. եա ուէ պը եռքի պըկրու ու
էտըն րողիլ պը.քո. հուն նըքարըն ժը
խօտէու ու ժը մալուտ զուլամի պը-
քըն: ժը լոռուու տըպէժմու ուտ,
ժը պոյ ըմրէ խօ զոմ մոքն՝ քօ հունէ
չի պըխուըն, եա հունէ չի վոխուըն.
նո՛ ժը պոյ ճէսէտէ խօ ժի, քօ հու-

նէ չի' ուտրկըն. գոյ նո՞' ըմր ժը խուա-
րընէ, ու ճէսէտ ժը ուտրկըթընէ զէ-
26 տոթըրո: Պընէոնտ թոյրէտ աղ-
մանա, քօ նո՛ թօվ տը.քըն ու նո՛
տըտըուն ու նո՛ տըճվիննտ անպարէ.
ու Պավէ ուտի աղմանի խուարընա
ուան տըտոտ. գոյ նո՞ հուն ժը ուան
27 զէտոթըրո: Վէկավ ժը ուտ քի՞ գա-
րո պը դամ խուարընա խօ լը սար
պոմինա խօ կազոքէ զէտո պըքո:
28 Ու ժը պոյ ուտրկըթընէ հուն չըուո
զոմ տը.քըն. պընէոնտ սօսընէտ
չօլէ. չա՛ուա մաղըն տըպըն, նո՛ տը-
29 խոպըթն ու նո՛ տըուէսըն: Լաքին ժը
ուտուու տըպէժմ քօ Սողոմն ժի լը
նավ հոմու ՚իզոթա խօ մինա եռ-
քէ ժը ուան նո՛ հաթու ուտրկըթըն:
30 Խտի էկէր կիաէ չօլէ քօ իրօ հոետ
ու սըպահ լը թոնութէ գէտ ավիթըն.
Խօտէ ուըսա աը տու ուտրկըթըն, լէ
ուտ չը՛ գաս պիթըր՝ եա գէմ իմա-
31 նա: Խտի զոմ մոխուըն ու մո՞ պէ-
ժըն ոմէ չի՞ պըխուըն, եա ոմէ չի՞
32 վոխուըն, եա ոմէ չի՞ ուտրկըն: Զը-
մա քօ հոմու դըլթէտ հա միլլոթ

տըխուաղն . չիւնքի Պալէ ուռի աղ-
մանի զանո քօ ոռու հոմու դըշթ ժը
ուռուու լազրմն : Լաբին ոռուըի պը
խուաղն խունաքարիթիա խօտէ ու սա-
տըգիթիա ուի, ու ոռու հոմու դըշթ
ժը ուռուու ուէ պէտ տան : Խտի ժը
պյ սըպահ զոմ մո՛քն, չըմա քօ
ոօժա սըպահ ժը պօնու խօ ուէ զոմ
պըքու . շառէ ոօժէ պոսի ուիու :

ՍՈՐԻ Է

1 Հիւքմ մո՛քն՝ քօ հուն հիւքմնուպն :
2 Զիւնքի պը չի հիւքմէ քօ հուն հիւքմ
պըքն, պը ուի հունէ հիւքմ պըպն .
ու պը չի փիվանա քօ հուն պը փիվն,
պը ուի ժը ուռուու ուէ պէա փիվան :
3 Ու չը՛ոտ գըրշըքէ տը չավէ պըաէ
խօտու տպինի, ու տըհնա խօ նատի
4 գերանէ տը չավէ խօտու : Եա գու
չառա գարի պէժի պըաէ խօ, Պը՛-
հէլու քօ ող գըրշըք ժը չավէ դու
տորինմ, ու ովա տը չավէ դուտու
5 գերան հուետ : Հէյ մը զառուըր, ոռուը-
իւ ժը չավէ խօ գերան տորին փաշէ
դուէ գարըպի սաֆի պըպինի քօ

6 գըրշըք ժը չավէ պըաէ խօ տորինի :
7 Դըշթէ փագըթ մոտնու գուշըքա,
ու մրարիէտ խօ մալէմնու պոր պո-
ռազա, նոտու քօ լը պըն փիէ խօ պը
արչըգինն, ու վոկտոն ուտ պը տը-
ռինն :

7 Պը՛խուաղն՝ ուէ ժը ուռուու պէտ
տան . լէ պըկուոն : հունէ պըպինն .
լը տորին՝ ուէ ժը ուռուու վոպտ :

8 Զիւնքի հոր քի քօ տըխուազու՝ տըս-
թինու, ու քի քօ լէ տըկուու՝ տըպի-
նու, ու քի քօ լը տորի տըխու՝ ուէ

9 Ժէռու վոպտ : Ժը ուտ քիժա մորըլ
հուետ՝ քօ գուռէ ուի նան ժը ուի
պըխուազու, գոյ ուէ գովվը պըտէ :

10 Ու եա էկէր մահօի պըխուազու, գոյ
11 ուէ մա՞ր պըտէ : Խտի հորքու հուն
քօ խըրապն, զանըն պուխչիշէ գոնճ
պըտնու զառօքէտ խօ, չը՛գաս պի-
թըր Պալէ ուոփի քօ լը ազմանու, ուէ
դըշթէտ գոնճ պըտու ուանէ քօ ժէ
տըխուազուն :

12 Խտի հոր չի քօ ուտ տըմէ խալդ
ժը ուռուու պըքն, հուն ժի ժը ոււ
անուու ուը՛սա պըքն, չիւնքի ովու

- կօթընա գանուն ու փէյղոմպորա :
 13 Տը տորիէ թանկտո հոռնոտ հըն-
 տըռու . չըմա քօ ֆըռուհո տու տո-
 րի ու ճատոետ տու ոէա , քօ տըպո
 պը ալէ հէլաքէվո , ու փըռն տուէտ
 14 քօ դէտո տըպահուրն : Չըմա քօ թան-
 կո տու տորի ու զոհմոթո տու ոէա
 քօ տըպո պը ալէ հայաթէվո . ու
 հնտըն տուէ քօ ուէ տըպինն :
 15 Հայ ժը խօ հոպն ժը փէյղոմպո-
 րէտ տորուսին . քօ պը լըպսէտ մէ-
 շընա դէնտ պա ուտ , լաքին ժը հըն-
 16 տըռուվո կուրէտ ուովոնդըն : Ժը
 թա'ամէ ուան հունէ ուան նաս պըքն .
 մա գոյ ժը սթրինա դրի՝ ու ժը ար-
 17 ոտհէ հըժիր տըչընըն : Ուրհա ժի
 հոր տարա գոնճ թա'ամէ գոնճ
 տըտո . ու տարա խըրապ՝ թա'ամէ
 18 խըրապ : Տարա գոնճ նըքարո թա-
 'ամէ խըրապ պըտո , տարա խըրապ
 ժի նըքարո թա'ամէ գոնճ պըտո :
 19 Հոր չի տարա քօ թա'ամէ գոնճ նա-
 տո՞ դէտ պըռին ու դէտ ավիթըն
 20 լը ակըրէ : Խտի ժը թա'ամէ ուան հու-
 նէ ուան նաս պըքն :

- 21 Նո՞ հորքի քօ ժըմընուո եա' բապպ՝
 եա' բապպ՝ տըպէժո , ուէ պըքովու
 խունտըարիթիս ազմանա . լէ տու քօ
 հոռմտէ Պավէ մընի ազմանի իծրա
 22 տըքա : Ուէ ուօժէ կոլոր խալգ՝ ուէ
 ժը մընուո պէժն , եա բապպ՝ եա
 բապպ , գոյ նո՞ մո պը նավէ դո
 փէյղոմպորիթի դըր , ու պը նավէ
 դո մո ճըն տորանին , ու պը նավէ
 23 դո մո կոլոր քորոմոթ դըրն : Ու
 հընկէ ոչքորո ողէ ժը ուանուո
 պէժմ Մըն գոթ ուտ նաս նատքր .
 հո՛ոն ժըպա մըն հուն քօ ուտ պէ-
 օլիթի տըքը :
- 24 Խտի քի քօ խոպորէտ մընի հա
 տըպհիսո ու ուան իծրա տըքո , մի-
 նաեա մորըվորի պը 'ագըլ քօ խա-
 նիէ խօ լը սոր թոհթէ ավա դըր :
- 25 Ու պարան պարիս ու լոհի հաթն
 ու պա ուապուն , ու լը ուի խանի
 խըսթն , ու հընտուոչիս . չըմա քօ
 ասասէ ուի լը սոր թոհթէ ուըքընի
 26 պու : Ու քի քօ խոպորէտ մընի հա
 տըպհիսո ու ուան իծրա նորոտ , մի-
 նաեա մորըվորի ահմագ՝ քօ խանիէ

- 27 իսո լըստր սիլըքէ ավա դըր։ Պարան
պարիա ու լոհի հալին ու պա ուա-
պուն։ ու լը ուի խանի խըսթն, ու
հըլուտշիա։ ու հոտմանալընա ուի մա-
ղըն պու։
- 28 Ու կավա Յիսուս վան խոպտրա
թոմամ դըր։ խալի լը ստր թո՛լիմէ
- 29 ուի տըհոյըրին։ Զըմա քօ ուոքտ
եռքի խօյ հիւքումոթ։ Ժը ուանուտ
հին արքըր։ ու նո մինա քաթիպա։

ՍՊԻԻ Ը

- 1 Ու կավա ժը չիս հաթո խուարէ,
2 կոլոք խալի լը փոյ ուի չուն։ Ու ու-
վա կուրրիոք հաթ, ժը ուիտ սէճ-
տէ տըքըր ու տըկօթ, Եա՛ թապպ՝
էկէր դու պըվէի, դարի մըն ֆա-
3 գըժ պըքի։ Ու Յիսուս տոսթէ իսո
արրէժ դըր հըլմըսիէ ու կօթ, Տը-
վէ՛մ փակըժ պըպտ։ ու ուէ կավի-
4 կուրրիալոնա ուի փակըժ պու։ Ու
Յիսուս ժէուտ կօթ։ Հայ ժը իսո հո-
պտ՝ ժը քոսիուտ նոսէժի, լէ հոտու
իսո ուոմի քահըն պըստ, ու հոտիյա
քօ Մոլսէս թէնալին դըր պը՛տո,

- Ժը պօյ քօ ժը ուանուտ պըպտ շահ-
տոի։
- 5 Ու չաղէ քոթո կափառնայումէ,
եիւզպաշիոք հաթո պալէ, ժէ տիլոք
- 6 տըքըր։ Ու տկօթ, Եա՛ թապպ՝ զու-
լամէ մըն լը մալ շըլուշոհիթ ուազաետ
- 7 կոլոք տը տղըպտ։ Ու Յիսուս ժէ-
ուու կօթ, Աղ դէմ ու ուի սաղ տը-
- 8 քըմ։ Ու եիւզպաշի ճըուապ տա ու
կօթ, Եա՛ թապպ ող նո լա՛իգմ քօ
դու պէի պըն խանիէ մըն։ Ժոնէ
խոպտրոք պէժու։ ու զուլամէ մըն
- 9 ուէ սաղ պըպտ։ Զըմա քօ ող ժի
մորըվոքի տը պըն հիւքումաթէտու-
մու։ ու լը պըն տմիէ մըն տոքտր հո-
նու ու ժը վիուտ տըպէժըմ, Հո՛ուտ,
տըչու, ու ժը էտընուտ տըպէժըմ,
Ուո՛րու, ու դէ։ ու ժը զուլամէ խօուտ
տըպէժըմ, Վի դըշթի պը՛քու, ու
- 10 տըքու։ կավա Յիսուս պըհիսթ՝ ու-
ճէպմայի պու։ ու կօթո խալիէ լը
փոյ ուի տըչուն, Ուասիթ ժը ուոտուտ
տըպէժըմ, տը նավ խրայէլուտ ժի
մըն հովկաս իման նոտիթ։ Ու ժը
ուոտուտ տըպէժըմ քօ կոլոք խալի
- 11

ժըշտրգէ ու ժըշտրպէ ուէ պէն, ու
տընավ խունտքարիթիա ազմանառտ
ուէ փալ պըտըն պը Աբրահամ ու իւ
12 սահակ ու Յակոբոս ։ Լէ գուռէտ
խունտքարիթիէ ուէ պէնտ տորխըս
թըն լը թարիա տորվու ։ լը ուի ճի
ուէ պըպտ կըրին ու գըրչինա տըն
13 տանան ։ Ու Յիսուս ժը եխզպաշխուտ
կօթ, Հո՛ռու, ու շառուս քօ դու պաւ
ուոր դըր, պըլա ուըսա ժըդուոտ
պըպտ ։ ու տը ուէ սա՞մթէտու զու-
լամէ ուի սաղ պու ։

14 Ու Յիսուս համեմ մալա Պետրոս ։
ու տիթ քօ խոտուա ուի պը հալէ
15 քոթի ռազա պու ։ Ու պը տոսթէ
ուէ կըրիթ, ու թաէ ուէ պորտա ։
ուու ժի ռապու սոր խօ ժը ուանուոտ
խըզմէթ աըքըր ։

16 Կալա պու էվար, կոլորի ճընօյի
անինտ պալէ, ու պը խոպոր ըուհէ
խըրապ տորխըրաթ ։ ու հոմունոխօշա
17 սաղ դըր ։ Քօ թումամ պըպտ խոպոտ
րա քօ պը տուլէ Եսայի փէյդոմպոր
համեմ կօթըն ։ Պուի նոխօշիթիէտ
մտ հլանի ու էշէտ մտ հըլկրիթ ։

18 Յիսուս քօ կոլոր խալգէ լը տօրա
խօ տիթ, տմր դըր քօ հունտ ալէ
19 տըն ։ Ու քաթիպոր նէզիք պու ժէ-
ուու կօթ ։ Եա՛ Հութու, քի ճիէ դու
20 հուիէ ։ ոզէ լը փոյ դու պէմ ։ Ու
Յիսուս ժէուու կօթ ։ Ժը ռուվիանուոտ
կուլլ, ու ժը թայրէտ ազմանառտ հէ-
մն հոնտ, լաքին գուռէ ինսան ճիտ-
քի ուի թունտ քօ սորէ խօ լը ուըր
21 տոյնու ։ Ու ժը շակըրտէտ ուի եռքի
տըն ժէուու կօթ ։ Եա՛ Բապպ, իզն
պըտու մըն քօ ոտուլի հում պալէ
22 խօ տոփն պըքմի ։ Յիսուս ժէուու կօթ,
լը փոյ մըն ուո՛րու, ու ժը մըրիա վո-
կու քօ մըրիէ խօ տոփն պըքն ։

23 Ու կալա քոթու կոմիէ, շակըր-
24 տէտ ուի լը փոյ չուն ։ Ու ովա լը նալ
պահրէ ֆուրթունաքու մազըն ռապու,
ուըսա քօ կոմի ժը չոլգա տըհամեմ
25 վոշարթըն ։ լաքին ոու ռատզա ։ Ու
շակըրտ համենտ պալէ ու ուի հըշեար
դըրն ու կօթն, Մու ազա պըքու, Եա
26 Բապպ, ովա ոմ ուընտա տաքըն ։ Ու
Յիսուս ժը ուանուոտ կօթ, Եա՛ ժէմ իւ
մանա՝ հուն չը ուու թըուսօնտքըն ։ հըն-

- կէ ուապու լլազա ու պահրէ հյաթ, 27 սըլամտթոքո մաղըն չէպու։ Ու ոռու խալդ՝ տճէպմայի պուն ու տըկօթն։ Ալ չի թարդ մորըկոքո քօ պա ու պահր ժէու մութէ՝ տպըն։
- 28 Ու կավա պըհուրիտ ալէ տըն ուտա լյաթէ գերդէսիա, տու ճընջի ժընավ թըրպա ռասմի ուի հալթն՝ փըռ հար, ուըսա քօ քոտոքի նը քարըպու տըուէ ուէտո պըրպհուրու։ Ու ահա գիուին դըրն ու կօթն, Եա՛ Յիսուսէ զուռէ խօսէ, չը իշէ դո պըր մուռո հուետ, դու հալթի վըր քօ պորի ուանիթ մո պը՞՝ ողպինի։ Ու ժը ուան տուր կա ուանոքի պուազէտ կոլոք հոպու։
- 31 քօ տըէրիան։ Ու ճընա ժէ րիճա տը քըրն ու տըկօթն։ Հորքո դու մո տորթինի, իզն պըստ մո քօ ոմ հուն 32 պըրումստ կառանա պուազա։ Ու կօթու ուան, Հո՛ռն։ ու ոռու տորքոթն չուն քոթնու կառանա պուազա։ ու տվա կառան պըթումոքէ ժը ծիէ թուռողըն պազտանու պահրէ։ ու տը ալանոտ մըրն։ կավան ժի ուտ վիան, ու չունու պաժէու հումու գը-

- սոթ գըրն։ ու դըշթէ լը ճընոյեա 34 գոուըմի։ Ու տվա պաժառ պըթու մոքէ տորքոթո փէշիա Յիսուս։ ու չաղէ ուի տիթն, րիճա դըրն քօ հու ուտ ժը թըխուպէ ուան։

- 1 Ու քոթու կոմիէ՝ տորպազի ուի ալի պու, ու հալթո պաժառէ խօ։ 2 Ու տվա շըլուշտհթոքի քօ տընավ նը վինաստ ուազաի պու, անինու պալէ։ ու Յիսուս քօ իմանա ուան տիթ, ժը շըլուշտհթու կօթ, գուռէ մըն՝ ժէ հալթիպու, կիւնոհէ դո ժը դուռու աւ 3 ֆու պունու։ Ղվա հընոք ժը քաթի պան ար նավ խօստ կօթն։ Ղվէ հա 4 տը քուֆըրու։ Յիսուս ժի քօ ֆըրքէ ուան փէհմ դըր կօթ, Զը՞ու հուն տընավ արէ խօստ դըշթէտ խըրապ 5 տըֆըրըն։ Զիւնքի քի՞ժան րոհութթու թըրու։ կօթընա կիւնոհէ դո ժը դուռու ավու պունու, Եա կօթընա ուան զանըպն քօ Գուռէ ինսան հիւրմէ ուի հուետ քօ լը սոր որտէ կիւնոհա աւ 6 պու պը՞մոշ։ Լաքին ժը պոյ քօ հուն զանըպն քօ Գուռէ ինսան հիւրմէ ուի հուետ քօ լը սոր որտէ կիւնոհա աւ

ֆու պըքո, (հընկէ ժըշլուշո՞թուտ
 կօթ.) Ուա՛պո՞նըվինսա խօ հը՛լին ու
 7 հո՛ռու մալս խօ: Պու ժի ուապու չու
 8 մալս խօ: կավա քօ խալդէ տիթ՝ ու-
 ժէպմոյի պոն, ու պը՞իզղոթ գըն
 Խոսէ, քօ ժը մորըվանուտ ով թորդ
 հիւրիսմոթ տաետ:

9 Ու Յիսուս ժը ուըլ քօ պը փէշտո
 պըհորի, մորըվոք տիթ նալից ուի
 Մատթէոս, քօ լը կէօմըուկէ ուունշ-
 թըպու, ու ժէռու կօթ. Լը փոյ մըն
 ուորա. ուու ժի ուապու լը փոյ ուի
 10 չու: Ու պու քօ կավա լըմալէ լը սօփ-
 րուէ ուունշթըպու, տվա կոլոք կէօմ-
 ըուքի ու կիւնոտհքեար հաթըպուն ու
 լը սօփրուէ ուունշթըպուն պը Յիսուս
 11 ու շակրատէտ ուխուտ: Ու կալա Փա-
 րիսիան տիթն, ժը շակրատէտ ուխուտ
 կօթն, Զը՞ռու հօսթուէ ուու պը կէօմ-
 ըուկչի ու կիւնոտհքարանուտ տըխօ: Լա-
 քին շալէ Յիսուս պըհիսթ, ժը ու-
 անուտ կօթ. Ժը սաղանուտ հորիմնո՞ւ
 13 լաղբմտ լէ ժընոտխօշաւուտ: Հո՞ռն հին
 պըսին շի՞ա մա՞նա՝ Բահմ տըխէմ, ու
 նու գուրպան. չըմա քօ ող նոհաթմէ

քօ սատրգա կաղիքմ, լէ կիւնոտհքա-
 րա ժը թօպուէուտ:

14 Հընկէ շակրատէտ Յովիաննէս հաթ-
 նու պալէ ու կօթն, Զը՞ռու ոմ ու փա-
 րիսի կոլոք ճար ոօժի տըկրըն. ու

15 շակրատէտ դու նակրն: Ու Յիսուս ժը
 ուանուտ կօթ, Գոյ տըպտ՞ քօ զառօ-
 քէտ տա՞ռութէ շին պըքն՝ չըգաս քօ
 զավու պը ուանուտետ. լաքին ոօժ ուէ
 պէն քօ չալէ զավու ժը ուան հըլէ,
 16 հընկէ ուէ ոօժի պըկրըն: Ու քոսոք
 փինուէ փորչուէ նու լը քընճէ գովն
 նախու. չինքի փորչուէ ժը փինոտքրը-
 նա ուխուտ հաթիտ տանին, ժը քընճ
 տըսթինուտ ու գովթանուըն խորապիթըրը

17 տըպտ: Նոժի մոյա նու տէխնուտ մոշ-
 քէտ գովն. հողքու նա. մոշք տըպ-
 ուըն ու մուտըդու, ու մոշք տը թու-
 լըն. լէ մոյա նու տէխնուտ մոշքէտ
 նու. ու հորատու ժի դէնու հտփղ գը-
 րըն:

18 Կավա քօ ուի վան դըշթա պը ուան-
 ուու խոապոր տըտա. ոէ՞իսոք հաթ.
 ժէռու սէճտէ տըքըր ու տըկօթ. Քու-
 շա մըն նըհա մրիտ, լաքին ուորա

- ստութէ խօ տոյնտ սոր. ուէ պլոժի :
 19 Յիսուս ժիռապու պըշակըրտէտ խօ-
 սու լը փոյ ուի չու :
 20 Ու ովա ժընոքու ժը տուազտոհ սա-
 լանկու խոն ժը ուէ տը հառըքի ժը
 բըշթվու հաթ՝ ու հըմըսիտ տառա
 21 քընճի ուի : Զինքի տը տըէ խօտո
 տըկօթ, Հորքու թոնէ պը հըմըսմու
 22 քընճէ ուի, ողէ սաղ պըպմէ : Լաքին
 կավա Յիսուս վոկոռիս ու ուէ տիթ,
 կօթ, Քոչա մըն՝ ժէհաթիպու, խմա-
 նա դո՝ դո սաղ գըր. ու ժընք ուէ
 սա'աթէ սաղ պու :
 23 Ու Յիսուս կավա հաթու մոլու ուէ՝
 իս, ու պըլուրիան ու տլալոթա լը-
 24 հովքոթի տիթ : Ժը ուանուտ կօթ .
 Խօ պըտնոտ ալի, չըմա քօ քոչըք նոմ-
 րիու, լէ ուատըդէ . ու հոնոքէ խօ պը
 25 ուի տըքրըն : Ու չաղէ տլալոթ տոր-
 խըսթն, տու չու հնարուու . պը տոս-
 թէ ուէ կրթ, ու քոչըք ուապու փիա :
 26 Ու պահսա հա լը ուի հոմնու ուոլա-
 թի պոլա պու :
 27 Ու կավա Յիսուս ժը ուըր պըհուըրի
 փէշ, տու քօր պը փոյ ուի քոթն, գի-

- ուն արքըն ու տըկօթն, Եա' զու-
 28 ոէ Դաւիթ, Բահմ լըմու պըքու : Ու
 չաղէ հաթու մալէ, քօր հաթնու պա-
 լէ, ու Յիսուս ժը ուանուտ կօթ, Հուն
 պառուր տըքըն քօ գարըմ վի դըշ-
 թի ժը ուտուտ պըքմ, ժէուտ կօթն,
 29 Պոլէ՛ Եա Բապպէ : Ուէ կավէ հըմըսիտ
 չավէտ ուան ու կօթ . Լըկօրա խմանա
 30 ուտ ժը ուտուտ պըպու : Ու չավէտ
 ուան վոկոռն . ու Յիսուս պըչըր լը
 ուան թէնպիհ գըր ու կօթ, Հայ ժը
 31 Խօ հոպն, քոս նոպհիսու : Լաքին
 ոու տորքոթն ու նավէ ուի լը նավ
 հոմնու ուի ուոլաթի պոլա գըրն :
 32 Ու կավա քօ տու տորքոթնու տոր-
 քու, ովա մորըլոքի ճընոյի ու լալ
 33 անինու պալէ : Ու կավա քօ ճըն տոր-
 քոթ, լալ խոպոր տա . ու խալգ՝
 'աճէպմոյի պուն ու տըկօթն քօ տը
 նավ իսրայէլատ դըշթոքի ուըրհա
 34 գաթ նոհամիտ տիթն : Լաքին Փա-
 րիսիան տըկօթն քօ Ավէ հա պըրէ՛-
 իսէ ճընա ճընա տորթիսու :
 35 Ու Յիսուս լը հոմնու պամառա ու
 կունտա տըկոռիս, ու տը նավ տէրէ

ուանտոտ հին արքըր ու ինձիլա խունտա
քարիթիէ քարող արքըր, ու տընավ
խալկէտոտ հոր թորզ՝ իլլէթ ու հո-
36 մու նոխօշիթի սաղ արքըր։ Ու քօ
ճըմա՝ ոթ տիթ։ լը ուան հոնինի։ չը-
մա քօ մինա բողէ պէ շրվան ըահիթ
37 ու պոլա պուպուն։ Հընկէ ծըշակըր-
տէտ խոռոտ կօթ, Տրուն վրուտ, լա-
38 քին փալոտ հընտըրն։ Խոր տիլոք
պըրն ժը խօյիէ արունէ։ քօ փալոտ
պըշոյնոտ արունա խօ։

ՍՊՐԻ Փ

1 Ու հոր տուազտոհ շակըրտէտ խօ
կազի գըրոտ պա խօ, ժը ուանուտ հիւ-
քիւմաթ տա լը սոր հոմու ըուհէտ
նըճու։ քօ ուան տորիսըն։ ու սաղ պըրն
հոմու էշ ու հոմու նոխօշիթի։
2 Ու նավէ հոր տուազտոհ ըստու-
լան ովին։ է տուըլի Սիմոնէ Պետրոս
3 դէ կօթն ու պրաէ ուի Անդրիաս։ Յա-
կորոսէ Զերեգէս ու պրաէ ուի Յով-
հաննէս։ Փիլիպպոս ու Բարթոլոմէ-
ոս։ Թովմաս ու Մատթէոսէ կէօմիուկ-
չի։ Յակոբոսէ Ալփէս ու Ղէրէսէ

ՍՊՐԻ Փ

քօ Թագէսս հաթու պտրնավքըրն։
4 Սիմոնէ կանանցի ու Յուղաէ իակա-
րովտի։ քօ ուի թէսլիմ գըր։
5 Յիսուս վան հոր տուազտոհա շի-
անտ, ու լը ուան թէնպիհ գըր ու կօթ,
Մո՛ջոտ ուէա մլլլոթա, ու մո՛քաֆնոտ
6 պաժառէ Սամարիան։ լէ պիթըր
հոռոն պըրազէ մալա խարայէլի ու ըն-
7 տա պուխտ։ Ու կալա հոռն տչըն
քարող պըրն ու պէժն քօ խոնտքա-
8 ըիթիա ազմանա նէղիք պուետ։ Նո-
խօշա սաղ պըրն, կուրիա փակըր-
պըրն, ճընա տորին։ ուտ պոլաշ
9 սմանտիտ, պոլաշ պըրն։ Տը նավլ
քոմիանէ խոռոտ քար մն՛քն դէու նո-
10 դիվ ու նոտ սրֆու։ Ու ժը պօյ ուէ նոտ
թուրբք, ու նոտ տու տասթ քընճ,
նոտ փէլալ, նոտ տար։ չըմա քօ փա-
11 լու լա՛իկի խուարընա խօետ։ Ու չը՛
պաժառ ու կոնտէ հոռն պըրքաֆնէ։
բըռոս պըրն քարի՛տ լը ուըր է լա՛իկ։
ու լը արըր պըմինն հոթա հոռն տու-
12 րէն։ Ու կալա հոռն պըրքաֆնոտ մա-
13 լէ, լէ սրբամ պըրն։ Ու էկէր տու
մալ լա՛իկտ, սրբամա ուտ պէ սոր,

- լէ էկէր նո լա՞իկո, պղամա ուտ լը
 14 ուտ վոկուտ : Ու քի քօ ուտ գաւ-
 պուլ նորտ ու ժը խոպորէ ուտուտ
 կէօհտարի նորտ, կավա հոն ժը ուէ
 մալէ եա ժը ուի պաժառի տորբովն,
 15 թօզա փիէտ խօ տա՛ուաշինն : Ուաժէ
 ժը ուտուտ տպէժըմ, ոօժա շէրի՛ու-
 թէ հալէ ուտաթէ Սոդոմ ու Գոսոր
 ուէ րահոթթըրպո ժը է ուի պա-
 ժառի :
- 16 Պվա ող ուտ արշոյնըմ մինա բող
 լը նալ կուրա . իտի մինա մարա պը
 'ագիլ ու մինա գտիօքա արլ սափի
 17 պըպն : Լարին հայ ժը խօ հոպըն ժը
 խալգէ, չըմա քօ ուէ ուտ թոսլիմի
 մըճլիսա պըքն, ու տընալ տէրէ խօ-
 18 տո ուէ լը ուտինն : Ու ժը պօյ մըն հոնէ
 պէնտ պըրըն պոր ուալիս ու խոնտ-
 քարա, քօ պըպտ շահտոի ժը ուան-
 19 ուտ ու ժը միլլոթառուտ : Լարին կավա
 քօ ուտ թոսլիմ պըքն . զոմ մոքն
 քօ հոնէ չա՛ուաեա չը խոպոր պըսնն,
 չըմա քօ դըշթէտ քօ հոնէ խոպոր
 պըսնն ար ուէ սա՛աթէտո ուէ ժը
 20 ուտուտ պէտտան : Զըմա քօ նո՛ հու-

- նըն քօ խոպոր տրտըն, լէ թուհէ Պա-
 վէ ուտ քօ տը նալ ուտտոտ խոպոր
 21 տրտոտ : Ու պըրա՝ ուէ պըրա թու-
 միմի մընէ պըքոտ, ու պավ՝ գուռ-
 ու գուռ ուէ ուապնտ սոր տէ ու պա-
 22 վէ խօ ու ուան պը.քուժըն : Ու ժը
 պօնա նավէ մըն հոնէ ժը հոմուառոտ
 մոքրուհ պըպն . լարին քի քօ հոթ-
 թո փաշի սոպը պըքոտ, ոուէ խրաս
 23 պըպտ : Ու կավա տը նավ վի պաժա-
 ռիտոտ ուտ պը գոտուըրինն, պըուով-
 նո էտըն . չիմքի ուասթ ժը ուտուտ
 արպէժըմ, հոնէ պաժառէտ խրա-
 յէլ նո՛ գտալինն հոթթա գուռէ ին-
 24 սան պէ : Շակըրտ ժը հօսթոէ խօ նո
 գէտտոթըրոտ . ու նո ժի զուլամ ժը ա-
 25 զաէ խօ : Պտատ ժը շակըրտոտ քօ ուտ-
 քա հօսթոէ խօ պըպտ, ու զուլամ
 ուտքոտ աղաէ խօ . էկէր ժը խօյիէ մա-
 լէոտ բէեղղերուղ կօթն, չը գաս պի-
 26 թըր քուֆլոթէ ուի : իտի մոթուարն
 ժը ուան, չըմա քօ դըշթոքի վոշար-
 թի թուննոտ քօ ոշքորտ նոպտ, ու
 27 է պը արզի նոէ նասքըրըն : Զի քօ տը-
 թարիէտո ժը ուտուտ արպէժըմ, լը

- նավ ուօնիէ պէմն . ու չի.քօ հուն ար
պոր կէօհտո արպհիմն . լը սոր խա~
28 նիա քարող պը.քն : Ու մո՛թուրն ժը
ուանէ ճէսէտ ար քուժըն , ու նը.քարն
ըուհ պը քուժն . լէ ժը ուի պիթըր
պըթում՝ քօ քարո ըուհ ու ճէսէտ ար
29 ճէճէննրմէտո հուաք պը.քո : Գոյ նո՞
տու չիք պը փօլորի դէնո ֆըրօթըն
ու եռք ժը ուան լը որտէ նաքովտ
30 պէյ գալիէ ուու : Լարին մուէ սորէ
31 ուու ժի հոմնու ժմարթինու : Ժը լոտու~
ուու մո՛թուրն , չըմա քօ հուն ժը կոլոք
32 չիքա չէթըն : Խոի քի քօ լը պոր
մորրվա մըն իդրար ար.քո , տղ ժի
ողէ ուի իդրար պը.քմ լը պոր Պալիէ
33 խոյ քօ լը ազմանաւ : Ու քի.քօ լը պոր
մորրվա մըն ինքար ար.քա , տղ ժի
ողէ ուի ինքար պը.քմ լը պոր Պալիէ
34 խոյ քօ լը ազմանու : Թուխմին մո՛քն
քօ տղ հաթմ սըլամոթէ պորտմո
տինեաէ . նոտ հաթմո սըլամոթէ
35 պորտմէ , լէ շուր : Զըմա քօ հաթմ
քօ մորրվ ժը պոմիէ ուի ճըհէ պը.քմ,
ու քոչ ժը տէտ ուէ . ու պորք ժը
36 խոտուա ուէ : Ու քուփլոթէ մորրվ

- 37 ուէ պըպնո ՚տառուէ ուիւ : Պու.քօ պա~
վէ խօ եա տէա խօ ժը մըն պիթըր ար~
հոպինո , նո՛ լա՛իդի մընո . ու տու
քօ գուռէ խօ եա քոչա խօ ժը մըն պի~
թըր արհոպինո , նո՛ լա՛իդի մընո :
38 Ու տու քօ խաչէ խօ հնայնո ու լը
39 փոյ մըն նաէ , նո՛ լա՛իդի մընո : Պու
քօ ՚ըմրէ խօ արպինո , ուէ ուի ուըն~
տա պը.քո . ու տու քօ ՚ըմրէ խօ ժը
պց մըն ուընտա ար.քո , ուէ ուի պը~
40 պինո : Պուէ քօ ուու գուպուլ ար~
քո , մըն գուպուլ ար.քո . ու տուէ քօ
մըն գուպուլ ար.քո , գուպուլ ար.քո
41 ուիէ քօ մըն շիանու : Պուէ քօ փէյ~
զոմպորտի գուպուլ ար.քո պընավիէ
փէյզոմպոր , ուէ մա'աշէ փէյզոմ~
պոր պըսթինո . ու տուէ քօ սատըգու~
քի գուպուլ ար.քո պընավիէ սատըգու~
42 ուէ մա'աշէ սատըգու պըսթինո : Ու
տուէ քօ ժը եաք ժը վան բըչուքէտ
հառու թասոք ալա սար պը թոնէ
պըտո վոխուարըն պընավիէ շակըրտ ,
սասթ ժը ուուուտ արպէժըմ , տուէ
գութ մա'աշէ խօ ուընտա նոքու :

- 1 Ու կավա թիսուս թումամ գըր
թէնպիհէտ քօ տա տուազտոհ շա-
կըրտէտ խօ, ժը ուի ծի չու քօ լընավ
պաժառէտ ուան քարող պըքտ ու
հին պըքո:
- 2 Լաքին թովիշաննէս աը հոպսէտտ
կավա քօ պըհիսմ ՚ տմոլէտ Քրիստոս,
շակըրտէտ խօ ժը ուիստ շիանտ ու
կօթ, դու տ՞ուի քօ ուէ պըհաթա եա
տմ ժը եռքիտընուտ չամսէոի պըքն:
- 3 Ու թիսուս ժը ուանուտ ճրուազ տա
ու կօթ, Հո՛ռն ժը թովիշաննէսուտ գըր-
ստմ պըքն չը քօ հոն արափինըն ու
- 5 տըպհիսն: Քօր տըպինըն, գօփ տը-
մոշըն, կիւրրի փափըժ տըպըն, դու
տըպհիսն, մըրի ուատըպըն ու ժը ֆու-
ժիրաուտ ինձիլ քարող տըպտ: Ու
խօզի պը ուի քօ լըստր մըն շաշ նապտ:
- 7 Ու կավա տու չուն, թիսուս տոսմթ-
բէգըր աը տորհոգա թովիշաննէսոտ
ժը խալգէուտ խոպտր տա, Հուն տոր-
քոմթն քօ լընավ պոտիէ չի պըպինն,
նոյնքոտ ժը պաէ տըհոմիա: Լէ հուն

- 8 տորբոթն քօ չի պըպինն, մորըվորի
քընձէ նազըդ ուորկըթի: տվա տու-
էտ քօ քընձէ նազըդ ուորտըկըըն
- 9 լը մալէ խունտքարանու: Լէ հուն տոր-
քոմթն քօ չի պըպինն, փէյլոմպու-
րոք, պոլէ ժը ուուուտ տըպէժըմ.
ժը փէյլոմպորոքի ժի ֆատըլթըրոտ:
- 10 Զըմա քօ տվէհաետ քօ ժըպօյ ուի
հաթիտ նըվիսանտըն, Պվա տղէ գա-
սրտէ խօ արշոյնըմ լը փէշ ուուէ դու,
քօ ուէա դու լը փէշիա դու հազըր պը-
- 11 քոտ: Ուասմ ժը ուուուտ տըպէժըմ,
լը նավ է ժը ժընա ուորտին եռքի
ժը թովիշաննէս մլրտիչ մազմըրը ուա-
նոպուետ, լաքին լը նավ խունտքա-
րիթիա ազմանա տուէ ժը հոմնուա բը-
- 12 չուքթըր ժը ուի մազմըրոտ: Ու ժը է-
յամէ թովիշաննէս մլրտիչ հոթթոտ
վէկալ խունտքարիթիա ազմանա պը-
զօր դէ սթանտըն, ու էտ զօրպտ տը
- 13 ուալինն: Զըմա քօ հոմնու փէյլոմպոր
ու գանուն հոթթոտ թովիշաննէս փէյ-
- 14 զոմպորիթի գըրն: Ու էկէր ուու պը-
վէ գոտուուլ պըքն, ուուտ եղիսաէ քօ
- 15 ուէ պըհաթա: Պու քօ կէօհէ ուիի

- պհիսթընէ հոեռ, պրլա պրպհիստ:
 16 Լաքին վի նըսկի պըքի³ պըշպհինըմ.
 մինաեռ զառօքան, քօլըսուդա ուուտ-
 17 նըն՝ կաղի հովալէ խօ տըքըն, Ու տը-
 պէժըն, Մո ժը ուուտ լը պըսուէ
 տա, հուն նո՛ ուուգըսին. մո ժը ուու-
 18 ուո նըփաթ՝ ու ուու շին նո՛ քըր: Զը-
 մա քօ Յովհաննէս հաթ, նո՛ տըխուար
 ու նո՛ վոտխուար, ու տապէժըն, ճըն
 19 տը ուիստ հոմտ: Գուռէ ինաան հաթ,
 տըխօ ու վոտխօ, ու տըպէժըն, Պվա
 մորըփոքի խուորտ ու տորխօշ, տօս-
 թէ կէօմրուկչիս ու կիւնոհքարա, ու
 շարտղոիթի ժը զառօքէտ խօ թու-
 տիդ պու:
- 20 Ուէ կափէ տոսթ բէգըր գուհը տա
 ուան պաժառէտ քօ պիթըրէ քորտ-
 մոթէ ուի տը նալ ուանտո հաթը-
 պունտ իծրոքըրըն, շինքի թօպտ
 21 նոքըրն: Ուոյ լը դո Քորաղին, ուոյ
 լը դո Բեթսացիդա, չըմա քօ էկէր
 տու քորտմոթէտ՝ քօ տընալ ուուտո
 իծրո պուն, տը նավ Տիւրոս ու Սի-
 դոնէտո իծրո պըսունա, ժը մէժ պը-
 ևըրար ու խօլի ուէ թօպտ պըքընտ:

- 22 Լաքին ժը ուուտ արպէժըմ, ոօժա
 շէրի'ոթէ հալէ Տիւրոս ու Սիդոնէ
 23 ուէ ժը է ուու ըոհոթթըրը պըսու:
 Ու դու կա'փառնայում, քօ հոթթա աղ-
 մանա պըլընտ պուի, հոթթա պը ճէ-
 հէննըմէ դուէ հուի խուարէ, չըմա
 քօ հոթքո քորտմոթէ քօ աը նալ
 դուտո պուն՝ տը նավ Սոդոմէտո պը-
 պունտ, պըռասմէ քօ տուէ հոթթա
 24 իրօ պըմա: Լաքին ժը ուուտ տպէ-
 ժըմ. ոօժա շէրի'ոթէ, հալէ ուու-
 լաթէ Սոդոմէ ուէ ժը է դո ըոհոթթ-
 թըր պըսու:
- 25 Տը ուի ուակթիստ Յիսուս ճըուապ
 տու ու կօթ, ժը դո շըքըրտարըմ եա
 Պավ Խօսիէ տըտ ու աղման, քօ դո
 վան դըշթա վոշարթ ժը շարտղան ու
 ու ժը՝ ալիման, ու դո ժը զառօքաւո
 26 տշքորտ գըր: Պոլէ՝ եա Պավ, չըմա
 քօ լը պոր դո ուըհա մոժպուլ պու:
 27 Հոր դըշթ ժը մընուտ ժը Պավէ մըն
 թուալիմ պու, քոստք Գուռ նաս նա-
 քո՝ ժը զոյրի Պավ. ու քոստք Պավ
 նաս նաքո՝ ժը զոյրի Գուռ, ու տուէ
 քօ Գուռ արլէ ժը ուիստ ուշքորտ

- 28 պըքու Ուս' ընտ պա մըն եա հոմու
ուոսթաիս ու պար կրանան . ու ողէ
29 ուու բահաթ պըքում : Ու նիրէ մըն
պըքուննու սոր խօ , ու ժը մըն հին
պըքուն՝ քօ ող հոյիս ու պը տըլ մու-
թէ՛րմ . ու հոնէ ժը ճանէ խոռու բա-
30 հոթի պըպինըն : Զըմա քօ նիրէ մըն
շիրինու ու պարէ մըն սըվըքու :

ՍՊՐԻ ԺԲ

- 1 Նընկէ թիսուս ոօժա սոպիթէ տը
նալ չանտընիատու պըհուրի . ու շա-
կրտէտ ուի պըքչի պուն . ու տոսթ-
բէդըն սունպըլէ կրնըմ ընին ու
2 խուարն : Կավա ֆարիսիան տիթն , ժը
ուիուտ կօթն , Ավա շակրտուէ դուի
դըշթի տըքըն քօ տըուօժա սապիթէ-
3 տու նու ճա"իզու պըպու : Պուի ժի ժը
ուանուտ կօթ , Ուու նո՞ խօնտիտ դըշ-
թէ քօ Դաւիթ գըր , կավա քօ պըր-
չի պու տու ու տուէտ քօ պը ուիուտ
4 պուն : Զա"ուա քութու մալա խօտէ .
ու նանէ հրզուրէ խուար , քօ նո՞ ժը
ուիուտ ճա"իզ պու պըխօ ու նո՞ ժը
ուանուտ քօ պը ուիուտ պուն , իլլա պը

- 5 թոնէ ժը քահընառու : Եա ուու տը
գանունէտու նա՞ խօնտիտ քօ քահընան
ոօժէտ սոպիթէ լը տաճարէ սոպիթէ
6 տը նըճըսինըն՝ ու պէ կիւնտհըն : Լա-
քին ժը ուոուտ տըպիթըմ քօ լը վի
ճի եռքի ժը տաճարէ մաղթըր հոետ :
- 7 Ու էկէր ուու զանըպուա չի՞տ մա՞նա
բահամ տըպիթմ ու նո՞ գուպապան , ուու
8 լը պէսուճա հիւքմ նոտքըր : Զիւնքի
գուռէ ինսան խօյիէ սոպիթէտ :
- 9 Ու ժը ուէ չու հաթու տէրա ուան :
- 10 Ու մորըլոր լը ուըր հոպու՝ քօ տոս-
թէ ուի հըշք պու պու . ու ժը ուի
բըոս գըրն ու կօթն քօ Ոօժա սոպ-
թէ սաղքըրըն ճա"ի"զու . ժը պօյ քօ
- 11 ուի սուճըր պըքն : Պուի ժի ժը ու-
անուտ կօթ . Քի՞ ժը ուու հոետ՝ քօ
բողոքու ուի հոպու , ու ոօժա սոպ-
թէ պըքովու չալէ , ուէ նոտկրու տոր-
12 նոյնու . Խափի ինսան ժը բող չը՛ գաս
հէժաթըրու . նոխօ ոօժա սոպիթէ
13 գոնճիքըրըն ճա"իզու : Ուէ կավէ ժը
ուի մորըլիուտ կօթ . Տոսթէ խօ տըէժ-
պըքու . ոուի ժի տըէժ գըր , ու մի-
14 նա էտըն սաղ պու : Լաքին ֆարիսի

- տողքոթնոտ առրվա՝ մըշէռուզրոտ արշքըն լը սոր ուի քա չա՞ռա ուի հէւլոք պըքն։
- 15 Ու կավա Յիսուս ֆէհմ դըր, ժը ուի ճի քըշիս . ու կոլոք լալի լը փոյ ուի չուն, ու հոմուա սաղ դըր։
- 16 Ու լը ուան թէնալի՞ն դըր քօ ուի ոշաքորոտ նոքն։ Ժը պօյ թոմամ պըպտ խոպտրա պըտովէ Եսայի փէյլում։
- 18 պոր հաթո կօթն, Պվա զուլամէ մըն՝ քօ մըն ուի պըժարիթ, ու հոպիպէ մըն՝ քօ ճանէ մըն պը ուի ուաղի պու. տղէ թուհէ խօ լը սոր ուի տոյնըմ, ու տուէ հոդիէ ժը միլլոթուոտ դըր։
- 19 սոթ պըքու։ Պուէ փուլ նոչոտ, ու ուէ գառջառ նոքոտ, ու քատոք ուէ տոնկէ ուի լը նավ զապօդան նոպհիստ . Պուէ նոյեա փոլլիսի ժը հով նոքոտ, ու փիթիլա լը թոփանտընէ ուէ նոտ թոփինոտ, հոմթմա քօ շէրի՞ւթէ տորինոտ փոթհէ։ Ու միլլոթուէ օմուտա խօ լը սոր նավէ ուի տոյնըն։
- 22 Հընկէ ճընօեռքի քօր ու լալ անինտ պալէ, ու ուի սաղ դըր, ուըսա քա

- տուէ լալ ու քօր խոպտր տա ու տիթ։
- 23 Ու թոմամէ խալիէ հոյըրին ու արկօթն, կոլո տուոտ գուռէ Դաւիթ։
- 24 Լարին կավա Փարիսիան պըհիսմն, կօթն, Պվէ հա ճընա պը դըշթիտըն առբնախա իլլա պը Բէեղզերուղ ըէ՞ւ.
- 25 Խէ ճընաւ . Ու Յիսուս Փըրքէտ ուան նաս դըր՝ ժը ուաննուոտ կօթ, Հոր խունաքարիթիս քօ լը զըտէ խօ ճըհէ տըպտ՝ ար փոլլշտ, ու հոր պաժառ եա մալա քօ լը զըտէ խօ ճըհէ
- 26 պուետ, նա մինտ . Ու Էկէր շէյթան շէյթան տորարխտ, լը զըտէ խօ ճըհէ պուետ . իտի խունաքարիթիս ուի
- 27 ուէ չա՞ռա պըմինու . Ու հոգքոտ քօ տղ պը Բէեղզերուղ ճընա տորարխիլում, զաւօքէտ ուտ պը չի տորարխիլոն . Ժը լոտուոտ տուէ պըպնտ հա-
- 28 քըմէ ուտ . Լարին հոգքոտ տղ պը րուհէ խօտէ ճընա տորարխիլոմ, նոտ խօ խունաքարիթիս խօտէ կըհիշիտ
- 29 սոր ուտ . Եա չա՞ռա քարտ եոք պըքովտ մալա մորըվոքի պը գուաթ, ու հուրումուրէ ուի թալան պըքոտ . Էկէր տուըլի ուի մորըվէ պը գուաթ

կրէնտոտ, ու փաշէ մալա ուի թաւ
 լան պըքունուէ զո նո պը մընուու-
 ետ, հովուըքէ մընու, ու ուուէ զո պը
 մընուու նածըլինու, պոլու արքունու:
 գոյ ուէ եռքէ ժը ուուուտ արպէժըմ,
 չոմու կիւնուհ ու քիւֆրիթի ժը ին-
 սանուու ուէ 'ափու պըպըն, լաքին
 քիւֆրիա լը տորհուգա րուհէ փա-
 ղըժ ուէ 'ափու նուպու ժը ինսանուու:
 Ու քի զո լը զըտէ գուուէ ինսան դըշ-
 թորի պէժու, ուէ ժէուու' տփու պըպու.
 լաքին քի զո լը զըտէ րուհէ փաղըժ
 արպէժու, ուէ ժը ուիուու 'ափու նու-
 պու, նո' ար վէ տիւնիաէտու, նո ար
 տիւնեա պէ տու: Եա տարէ գոնճ
 պըքըն, ու թա'ամէ ուէ ժի գոնճ.
 Եա տարէ խըրապ պըքըն՝ ու թա'ա-
 մէ ուէ խըրապ: չըմա զո տար ժը
 թա'ամէ խօ դէունապըլըն: Եա զուր-
 բիյթէ քօրումարան, հուն զո խը-
 րապըն՝ չանուա քարըն գոնճ խոպոր
 պըսան: չըմա զո ժը դէտոպունա արլ
 տավ խոպոր արտու: Մորըլէ գոնճ
 ժը խողինա գոնճ ի արլէ խօ գոնճի
 սորթինու, ու մորըլէ խըրապ ժը

խողինա խըրապ ի տըլէ խօ խըրապի
 տորթինու: Լաքին ժը ուուուտ արպէ-
 ժըմ զո ժը պոյ հոմու խոպորէտ փուչ
 զո ինսան խոպոր արտըն, ոօժա չէ-
 րի' տթէ ուէ հոսապ պըտն: Չըմա զո
 դուէ ժը խոպորէտ խօ սատըդ պըպի
 ու ժը խոպորէտ խօ հիւքմ պըպի:
 Հընկէ հընոք ժը քաթիպան ու փա-
 րիսիան ժը ուիուու ճըուապ տան ու
 կօթն, չօ' պթու, տմ արվին զո նիշա-
 նոքէ ժը դու պըպինըն: Պուի ժի ճը-
 ուապ տա ու ժը ուանուու կօթ, Նըուէ
 խըրապ ու զինսաքար նիշան տըխօալու,
 ու ժէուու նիշանոքու տընուէ նուէ տան,
 ժը զոյրի նիշանա Յովիսան փէյլում
 պոր: Զիւնքի չառա զո Յովիսան սէ
 ոօժ ու սէ շովլ ար նաւլ զըքէ մահսիէ
 հութտու պու, գուուէ ինսան ժի ուը-
 սա սէ ոօժ ու սէ շովլ ուէ ար նավլ տը-
 լէ տրտէտու պու: Ո.օժա չէրի' տթէ
 խալդէ նինուէ ուէ պը վի նըալիուու
 ուապըն, ու ուէ ուի հիւքմ պըքն:
 չըմա զո պը քարօզա Յովիսան թօպու
 գըրն: ու ովլա եռքի ժը Յովիսան մազ-
 գըրն: ու ովլա եռքի ժը Յովիսան մազ-

42 թըր հոետ լը վըր: Ո.օժա չէրի' տթէ

- խոնաքարա գուպլոէ ուէ պը վի նըս-
լիուտ ուազու, ու ուէ ուի հիւքմ պը-
քու. չըմա քօ ուու ժը թորոֆիէ տիւ-
նաէ համթ, քօ շարոդոփիթիա Սողոմնն
պըպհիստ. ու ովա եռքի ժը Սողոմնն
մաղթըր հտես լը վըր:
- 43 Ու կալա բուհէ նրճըս ժը մորը-
վոքի տորթէ, արագհուրտ ուը ճիէ
պէ ավտու լը ուահոթիէ արկուուտ ու
նապինու: Հընկէ ար պէժու փոկու-
մու մալա խօյ քօ ժէ տորքոթըմ, ու
դէ արալինու վալու, մալըշի ու խու-
45 մըլանսի: Ուէ կալէ տըշու ու հոփի-
րուհի տըն ի ժը խօ խըրապթըր պը
խուուտ արսթինու, ու ուը ուըրաստ ար-
սոքընն, ու փաշիա ուի մորքի ժը
փէշիա ուի խըրապթըր արաստ. ուէ ժը
վի նըսլէ խըրապւուտ ժի ուըհա պըպու:
- 46 Ու հէժ քօ ուի պը ճըմա՞ոթէուտ
խոպոր արստա, ովա տէս ուի ու
պըրաէտ ուի լը տորփու սոքնի պուն.
ու տըլան պը ուիուտ խոպոր պըտըն:
- 47 Եռքի ժէուտ կօթ, Պվա տէտ դու ու
պըրաէ դու լը տորփու սոքնինու, ու
արլէն պը դուուտ խոպոր պըտն: Պուի

- ժի ճըուապ տա ուիէ քօ ժէուտ կօթ.
Քի՞ու տէս մըն, ու քի՞նու պըրաէտ
49 մըն: Ու տոսթէ խօ պը ալի շակըր-
տէտ խօվու տըրէժ գըր կօթ, Պվա
50 տէտ մըն ու պըրաէտ մըն: Զիւնքի հոր
քի քօ հոմտէ Պավիէ մընի ազմանի իծ-
րու պըքու, ո՛ուու պըրաէ մըն, խօ-
հա մըն ու տէտ մըն:

- 1 Ուէ ոօժէ թիսուս ժը մալէ տոր-
2 քոթ լը հէշիա պահրէ ոունըշի: Ու
կոլոք ճըմա՞ոթ լը պալէ ճըվիան,
ուըսա քօ ուու քոթու կոմիէ ու ուու-
նըշի: ու թոմամէ ճըմա՞ոթէ լը հէ-
3 շիէ սոքընի պուն: Ու կոլոք դըլի-
պը մէսէլա ժը ուանուտ խապոր տա
ու կօթ:
- 4 Պվա թօվքոր տորքոթ քօ թօվ
պըքու, ու չաղէ թօվ արքըր՝ հընոք
ժէ քոթնու սոր ոէ, ու թոյր համն
5 ու ուան խուարն: Ու հընոքի արն
քոթնու սոր ճիէ գուուծ, լը ուըր
քօ փըռ ախ թուննուպու, ու զու հը-
6 շին պուն ժըգէմ քուրանիա ախէ: Լա-

քին չաղէ թալ տորբոթ շտուըթին ,
ժը պօյ ուոհէ ուան թուննտ պուն հրշք
7 պուն : Ու հընոքի տըն քոթնստ նալ
սթրինան , ու սթրին ուապուն ու ուան
8 խոնըգանստն : Ու հընոքի տըն քոթնստ
նալ տրտէ գանճ ու թա՝ ամ տրտան ,
հընոք՝ ժը եռքի սոտ , հընոք չէսթ ,
9 հընոք սի : Պուէ քօ կէօհէ ուիի պը
հիսթընէ հոեռ պըլա պըպհէ :

10 Ու շակըրտ նէզիք պուն ու ժը ուիւ
ու կօթն , Զը՞ուտ պը ուանուտ պը մէ-
11 սէլան խոպտր տրտի : Պուի ժի ճը-
ուապ տա ու ժը ուանուտ կօթ , ժը
լուուու՝ քօ ժը ուուուտ հաթիտ տան
քօ հուն սըրրէ խունաքարիթիա աղ-
մանա զանըպն , ու ժը ուանուտ նո
12 հաթիտ տան : Զիւնքի է քի քօ հու-
եռ , ուէ ժը ուիուտ պէտ տան , ու
ուէ զէտո պըպտ . ու է քի քօ թուն-
նտ , դըշթէ ուիի հոյի ժի ուէ ժը ուի
13 պէո սթանտըն : ժը լուուուտ պը ու-
անուտ պը մէսէլա խոպտր տրտմ ,
չիւնքի տըպինըն՝ ու նապինըն , տըպ-
14 հիսն՝ ու նապհիսն ու ֆէհմ նաքն : Ու
լը սոր ուան թումամ տրպտ փէյլոմ

պորիթիա եսայի քօ տըպէժո , Հու-
նէ պը պհիաթըն պըպհիսն՝ ու հունէ
ֆէհմ նոքն . ու պը տիթըն հունէ պը-
15 պինըն՝ ու հունէ նոտպինըն : Զըմա քօ
տըլէ վի ճըմա՝ ոթի գալըն պու , ու պը
կէօհէ խօ կըրան պըպհիթն , ու չալէ
խօ կըրթն , քօ նոտպտ գալթ պը չալէ
խօ պըպինն ու պը կէօհէ խօ պըպհիսն
ու պը տըլէ խօ ֆէհմ պըլըն ու վոկտ-
16 ուն , ու տղ ուան շիփա պըրքմ : Լաքին
խօզիտ պը չալէտ ու շիւնքի տըպի-
նըն , ու պը կէօհէտ ու ու շիւնքի տըպ-
17 հիսն : Զիւնքի ուապթ ժը ուուուտ ար-
պէժըմ քօ կոլոք փէյլումպոր ու սա-
տըգ պը հոսորթա պուն քօ պըպինն
դըշթէտ քօ հուն տըպինըն՝ ու նոտի-
թըն , ու պըպհէն դըշթէտ քօ հուն
տըպհէն՝ ու նու պհիսթն :

18 վէկավ հուն մէսէլա թօվքտր պըպ-
19 հիսն : Հոր քի քօ խոպտրա խունտ-
քարիթիէ տըպհէ ու ֆէհմ նոքտ ,
ուուէ խորապ դէ դըշթէ տը տըլէ ուիւ-
տու հաթիտ թօվ դըն տը ուովինտ .
տվէ հա ուուտ քօ լը սոր ուէ հաթտ
20 թօվ դըն : Ու տուէ լը սոր ճիէ գու-

- ուաճ հաթո թօվքըրըն տուռ՝ քօ չա-
ղէ խոպտրէ տըպհէ, զոքա պը շա-
21 հի գտպուլ տըքու լաքին ժըպոյ քօ
ուռհ տընավլ ուխտ թուննու, հընտըք
տօմ տըքու, ու չողէ տըպտ թոնկա-
յի եա գառըրանտըն ժըպոյ խոպտ-
բէ, զոքա տըլըթըմու ՛ Ու ուռէ տը-
նավլ սթրինտնու հաթո թօվքըրըն
ուռու՝ քօ չաղէ խոպտրէ տըպհէ, մր-
ժուլոյիէ տիւնեաէ ու հիլտէտ զոն-
կինիթիէ խոպտրէ տը խոնքինըն,
23 ու պէթա'ամ տըպտ լաքին ուռէ
լընավլ տրտէ գտնն հաթո թօվքըրըն
ուռու՝ քօ չաղէ խոպտրէ տըպհէ,
ֆէհմ տըքու, ու թա'ամ տըպտ՝ հը-
նաք սոտա, հընտը շէսթ, ու հընտը սի:
24 Մէսէլաքու տըն ժի ժը ուանուռ անի
փէշ ու կօթ, խունաքարիթիա աղմա-
նու պու մինա մորըլորի, քօ տը տր-
25 տէ խոտու թօվիշ գտնն թօվքըրը ՛ Ու
չաղէ խոլի ուատզան, նոտեարէ ուի
հաթու տընավլ կոնընու տընէպ թօվ-
27 քըր ու չու ՛ Ու չաղէ կիահ հըշին պո-
ու թա'ամ անի, փաշէ տընէպ ժի
27 քուֆշ պու ։ իտի զուլամէտ խօյիէ

- մալէ հաթնու պալէ ու ժէռու կօթն,
Աղա՝ կոյ նո՞ դու թօվքըրի կոնն տը
տրտէ խոտու թօվքըրըպու, տընէպ
28 ժըլ քո՞ւ ժէռու ՛ Ու ուռի ժը ուանուռ
կօթ, Եորի նոտեար վի գըրիտ ։ զու-
լսմա ժէռու կօթ, վէկավլ տըլիշի քօ
ում հուն ուի ՛ տշէֆ պըքն ։ կուի ժի
կօթ, Նա, նոտու քօ չաղէ հուն տը-
նէպէ ՛ տշէֆ պըքն կոնըմ ժի բէռու
30 հըլին ։ Պըհէին քօ հորտու պըհովուռ
ուապըն հոթթա չաղէ փալոյիէ, ու
չաղէ փալոյիէ տղէ ժը փալառու պէժմ,
զուլի տընէպէ ՛ տշէֆ պըքն, ու
կուրզ պըկուրզ կրէան ժը շուռթան-
տընէռու, լէ կոնըմ պըհվիննու ան-
պարա մըն:
- 31 Մէսէլաքու տըն ժի ժը ուանուռ անի
փէշ ու կօթ, խունաքարիթիա աղմա-
նու մինա մորըլորի, քօ տը տր-
տէ խոտու թօվիշ կոնըն թօվքըրը ։ Ու
32 խոտու թօվ գըր ։ Քօ ժը հոմու թօվք-
քա բըչութըրու, ու չաղէ ուատըպու ժը
հոմու փընճառա մաղմըրու, ու տըպտ
տար ։ ու լսա քօ թոյրէտ աղմանա դէն
ու լը սոտ չախէ ուէ ուահոթ տըպըն:

- 33 Մէսէլաքու տընժի ժը ուանուու խուպոր տա ու կօթ , խունաքարիթիա ազմանա մինաետ հովիրդըռուշ , քո ժընորէ սթանտ՝ տընավ սէ չափ արշանստ վոշարթ , հոթթա քո հոմուժի հըլաթ :
- 34 Հոմու դըշթէտ հա Յիսուս ժը ճըմա' տթէու պը մէսէլա խոպոր տա , ու պէ մէսէլու դըշթոր ժը ուանուու նու տըկօթ . Քո թժոմամ պըպտ խուպորա պը տուլէ փէյլոմզոր հաթու կօթըն , Պղէ պը մէսէլա տուլէ խօվոքմ , դըշթէտ ժը ավապունա տիւնեաէվու վոշարթի ողէ պինմու փէշ :
- 36 Ուէ կալէ Յիսուս ճըմա' թի հիշթ , հաթու մալ . ու շակըրտէ ուի հաթնու պալէ ու կօթն . Մէսէլա տընէպա տրտ ժը մուտ մա' նու պըքու : Պուի ժի ճը ուապ տա ու ժը ուանուու կօթ , Պուէ քո թօվէ գոնճ թօվ գըր Գուռէ ինսանու . Ու տրտ տիւնեաետ . թօվէ գոնճ տուրն քո զառօքէտ խունտքարիէնտ , լաքին տընէպ զառօքէտ ուիէ իրրապըն . Ու նոեարէ քո ուի թօվ գըր , Շէյթանու , ու փալոյի փաշիա

- 40 տիւնեաէետ , ու փալու մըլեաքոթն : Իսի չառա քո տընէպ դէտ ճըվան տըն ու պը ակըր դէտ շտուրթանտըն , փաշիա տիւնեաէ ժի ուէ ուըսա պըպտ : Գուռէ ինսան ուէ մըլեաքոթէտ խօ պըշոյնտ , ու ուէ պըճվինն ժը խունաքարիթիա ուի հոմու լրթըման տընան՝ ու ուանէ քո պէօլիթի տըքն .
- 42 Ու ուէ ուան պավէմնտ աթոնա ակըրէ , լը ուըր ուէ պըպտ կըրին ու գըշինա տընատանա : Հընկէ խողէտ սատըգ ուոքու թավէ ուէ շառգ պըտըն տըն նավ խունաքարիթիա Պավէ խօստ . Քի քո կէօհէ ուիի պըհիսթընէ հոետ , պըրա պըպհիստ :
- 44 Ցիսա խունտքարիթիա աղմանա մինաետ խողինա տընավ զովիէտ վոշարթի , քո մորըլոք տըպինտ վոտշէրտ , ու ժը՝ աշգա տըչտ հորշի ուի հոետ տըֆրօշտ , ու ուէ զովիէ տըքըրուու :
- 45 Ցիսա խունտքարիթիա աղմանա մինաետ մորըլոքի թուճար , քո լը մըրարիէտ խօշք տըկուու . Ու մըրարիտք պը գիմոթ տիթ , չու հոր
- 46

- չի ուի հոպու ֆրբօթ ու ուէ քըռի :
- 47 Տիսա խոնագարիթիա աղմանա միւնաետ թօռա դէտ ավեթըն լը պահըէ, քօ ժը հոր թորդի արճվինու .
- 48 Ու կավա թրժի պու՝ տորանինու պոմէտ, ու ոռնըշն էտ դոնճ ճըվանտնու նավ ֆրբաղա, ու էտ նոդոնճ աւ
- 49 վէթնու տորվու : Տը փաշիա տիւնեաւէտո ուէ ուըսա պըպո, ուէ մըլքաւքոթ ատրէն ու ուէ խըրապա ժընավ սալիհա վոդոթինն . Ու ուէ ուան պավէթնու աթունա ակըրէ . լը ուըր ուէ պըպո կըրին ու գըռչինա արնւտանա :
- 51 Յիսուս ժը ուանու կօթ, Ուտ հոմու դըշթէտ հա ֆէհմ դը՛ր, ժէռտ կօթն Պոլէ, եա թապպ : Առի ժի ժը ուանու կօթ, Նոխօ հոր քաթիպէ քօ շակըրտիա խոնագարիթիա աղմանա դըրիտ, մինաետ մորըլորի մալսօէ քօ դըշթէտ քոյն ու նու ժը խոդինա խօ տորթինու :
- 53 Ու կավա Յիսուս մէսէլոհէտ հա
- 54 թոմամ դըր, ժը ուըր չու . Ու հաւթու ուտլաթէ խօ, ու տընավ տէրէտ

- ուանսու ժը ուանու հին տըքըր . հոթթա քօ ոու ՚տէպմայի պուն ու տրկօթն, Ավ շահրողտի ու քորտմութէտ հա ժըքն ժէռտ . Ավ նո՞ դունէտ խուաթու . տէա վի Մարիամ նահէ կօթն, ու պըրաէտ վի՛ Յակոբոս 56 ու Յովէս ու Սիմոն ու Յուդա : Ու խօհէտ վի հոմու նո՞ լըպա մոնտ : իտի հոմու դըշթէտ հա ժըքն ժէռտ :
- 57 ոու : Ու լըսոր ոի տըլլթըմին . լաքին Յիսուս ժը ուանու կօթ, ֆէյզոմպորոք նու պէգոտարու՝ իլլու պըթոնէտ ար ուտլաթէ խօ ու մալա խօսատու :
- 58 տու : Ու ժը պոյ պէիմանիթիա ուան լը ուըր վըր քորտմութ նորըր :

- 1 Տը ուի ուագթիտ չերովդէսէ րէ՝ իսէ ուըպոքի նավէ Յիսուս պըհիոթ :
- 2 Ու ժը զուլամէտ խօսու կօթ, Առ Յով հաննէս մկրտիչտ, ժը մըրիա ուապուետ, լոտուուքորտմութ պըուի արպին :
- 3 Զիւնքի չերովդէս Յովհաննէս կըրթըրու, ու ուի կըրէտա պու ու խըսթըրու հոպսէ՝ ժը պոյ չերովդիա

- 4 Ժընա պըրբաէ խօյ Փիլիպպոս զ Զիւնքի
Յովհաննէս ժը ուիսուտ արկօթ , ժը
դուռունտ նո պըրդանունտ ուէ պըրթընիշ .
5 ժը լուռուտ տը խօսթ ուի պը քուշ
թա , լաքին ժը ճըմա'թթէ տը թըռու
սիա , չըմա քօ ուտքու փէյդումպոր
6 ուի գապուլ տը քըրն : Ու չաղէ քօ
ոօժա ուտլուանտընա Հերովդէս հաթ ,
գիղա Հերովդիա տընավ ճըլամէտտ
րտգըսի , ու լը Հերովդէս խօշ հաթ :
7 ժը լուռուտ պը սօնտ ուա՛տ գըր քօ
8 չը քօ պըխօազու պըրտէ : Ու ոու ժը
տուըլու հաթըրպու շիրամքըրն ժը
տէա խօ՝ կօթ , Սորէ Յովհաննէս մը-
կըրտիչ լը սոր թէփսիոքէ լը վըր պը-
տտ մըն : Ու խունտքար հողընի . լա-
քին ժը պօյ սօնտա ու ժը պօյ ուանէ
պը ուիուտ լը սօֆրտէ ոունըթի ոմբ
10 գըր քօ պէտ տան : Ու շիանտ տը
հտպսէտտ Յովհաննէս սորթէքըր : Ու-
սորէ ուի պը թէփսիէվո անին ու տա-
նտ քոչըքէ , տուէ ժի պըր ժը տէա
12 խուռտ : Ու շակըրտէտ ուի հաթնթոր-
մէ ուի հըլանին տոփն գըրն , ու չուն
ժը Յիսուսուտ գըրտթ գըրն :

- 13 Ու չաղէ քօ Յիսուս պըհիսթ , պը
կէմիէ ժը ուի ճի պը թոնէ չու ճիոքի
խալի . կավա քօ ճըմա'թթէ պըհիսթ .
ժը պաժառէտ խօ փոեա լը փոյ ուի
տը չուն :
- 14 Ու չաղէ տորըտթու տորվու . ճը-
մա'թթոքու զա՛փ տիթ լը ուան հո-
նընի , ու նոխօշէտ ուան սաղ գըր :
- 15 Ու պոր էվարէ շակըրտէտ ուի
հաթնտ պալէ ու կօթն . Պվտոր ճիո-
քի չօլու , ու ուակթ պուետ տորոնկ .
ճըմա'թթէ պորտու , քօ հոռնտ կուն-
տա ժը խուռտ խուարընէ պըրըն :
- 16 Յիսուս ժը ուանուտ կօթ , նու հոռու-
ծուետ քօ ոու հոռն , հուն խուարը-
- 17 նէ պըտնտ ուան : Պուան ժի ժէռտ
կօթ , լը վըր գըշթոքի մոփ տըն թուն-
նտ , ժը զոյրի բէնճ նան ու տու մահ ~
- 18 պի : Ու ժը ուանուտ կօթ , ուան պին ~
- 19 նու վըր պա մըն : Ու ոմբ գըր քօ ճը-
մա'թթ լը սոր կիահ ուունըն . ու հոր
բէնճ նան ու տու մահսի պթանտ , ու
պը ազմանավու նըհէոթ ու պարը-
քանտ . ու ուան նանա շըքէնանտ տա
շակըրտա . ու շակըրտտ տանտ ճը-

- 20 մա' տթէ : Ու հոմուա խուար ու թէր
պոն, ու առաջտոհ սոլքէ թըժէի
21 փորչտէ զէտտպուի հըյանին : Ու
տուէտ քօ խուարն, գասէ բէնճ հո-
ղար մէր պոն. Ժը զոյրի ժընա ու
զառօքա :
- 22 Ու լը շակրտա լողանտ քօ զու պը
քովստ կէմիէ, ու ար փէշխա ուխտո
սորպազի ուի ալի պըպըն, հոթթա
23 քօ տու ճըմա' տթէ պորտո : Ու բըշ-
թի քօ ճըմա' տթէ պորտո, սորքո-
թո չիա քօ պը թոնենէ նըմէժ պըքտ,
ու քօ պու էվար՝ պը թոնենէ պու լը
ուրր : Լաքին կէմի ժը խօ քոթթապու
նիվէ պահրէ, ժը չոլդա ար' ողըպի,
25 չըմա քօ պա հովուըքէ ուէ պու : Ու
պոտիա շովէի չարա Յիսուս լը սոր
պահրէ ար մոշխա՝ պը ալի ուանտո
26 չու : Ու շակրտ չաղէ տիթն՝ քօ տու
լը սոր պահրէ ար մոշխա, գոլքին,
ու կօթն քօ խոյալտ . ու ժը թըռսա
27 գիուին գըրն : Յիսուս զու պը ուանուտ
խոպտր տա ու կօթ, Ճէհաթի պըն՝
28 տ' զմ, մոթըռուն : Պետրոս Ժէուտ ճը-
ուապ տա ու կօթ, Եա Բապա՝ էկէր

- դուի, ժը մընուտ տմի պըքտ քօ տը
29 սոր ավատո պէմո պա դու : Պուի
ժի կօթ, Ուտրոտ, Պետրոս ժը կէմիէ
փոեւա պու, ար սոր ավատո մոշիո
30 քօ հուու պա Յիսուս : Լաքին քօ
տըժուարիա պաէ տիթ՝ թըռսիա, ու
կալա տըքըր պըզտորըդո, գիուին
գըր ու կօթ, Եա Բապա մըն խըյաս
31 պըքտ : Ու Յիսուս զու տոսթէ խօ
արքէժ գըր, ուի կըրթ ու Ժէուտ կօթ,
Հէյ գէ'մ իման՝ չըուո՞ տուտըլ պուի :
32 Ու կալա տորքոթնու կէմիէ, պա
33 սորքնի : Ու տուէտ քօ լը նավ կէմիէ
պուն, հաթն Ժէուտ սէճտէ գըրն ու
կօթն, Պըռասթ դու Գուռէ Խօտէի :
34 Ու քօ տորպազի ուի ալի պուն.
կըհիշթնու ուլամթէ գեննեսարեթէ :
35 Ու կալա քօ խալդէ ուի ճի ուի նաս
գըրն, մորըվ շիանտնու հոմու ճիէ
տօրմտօր, ու թումամէ նոխօշա ա-
36 նինու պաէ : Ու Ժէ հիվի տըքըրն, քօ
պը թոնենէ լը տառու քըրնճէ ուի պը
քովըն. ու տուէտ քօ լէ քոթն սաղ
պուն :

1 Հընկէ քամիալ ու փարիսիէ՝ քօ
 ժը երտուաղէմէ պուն համնու պա Յիւ
 2 սուս ու կօթն։ Զը՞ռա շակըրտէտ դո
 գուութիէտ իխմիարա արշքէնրն, չը-
 մա քօ չաղէ նան տը խօն, տոսթէտ
 3 խօ նաշօն։ Պուի ժի ճըուապ տա ու
 ժը ուանուու կօթ, լէ հուն չը՞ռու պը
 սոպտապէ գուութիա խօ թէնպիհէ
 4 Խօտէ արշքէնրն։ Չիւնքի Խօտէ թէն-
 պիհ գըր ու կօթ, գոտրէ պավ ու
 5 տէա խօ պըկը. Քի քօ չէռա պավ ետ
 տէա խօ պըքտ, պը մըրըն պըլա պըմ.
 6 ըու։ Լաքին հուն արպէժըն, քի քօ ժը
 պովէ խօուու ետ ժը տէա խօուու պէ-
 ժու, Դըշմէ քօ դուէ ժըմըն քար պը-
 քի, ժը Խօտէուու նըզը գըրիտ. ու
 գոտրէ պավէ խօ եա է տէա խօ պը-
 լու նուկըու. ու պը վի թորդի պը սո-
 պտպէ գուութիա խօ ուու թէնպիհէ
 7 Խօտէ պոթալ գըրիտ։ Հէյ մըզա-
 ուըրա՝ Եսայի լը սոր ուու գունճ փէյ-
 զումպորիթի գըր ու կօթ։ Ճըմա՛ու-
 թէ հա պը լէվէտ խօ ժը մընուու իք-

9 րամ տըքտ, լաքին արլէ ուի ժը մըն
 տուրտ։ Ու լը թուուշէ ժը մընուու ՚ի-
 պատոթ արքըն, թո՛լիմի հին ար-
 քըն քօ թէնպիհէ մորըվանու։
 10 Ու ճըմա՛ոթ կազի պա խօ գըր, ժը
 ուանուու կօթ, Պը՛պհէն ու ֆէհմ պը-
 11 քըն։ Նու գըշթէ քօ արչտ տուկ՝ ին-
 սան հորամ արքտ. լէ չի քօ ժը տուկ
 տորթէ տու ինսան հորամ արքտ։
 12 Հընկէ շակըրտէտ ուի համն՝ ժէ-
 ուու կօթն, Զանի՞ քօ չաղէ փարիսիա
 ուէ խոպտրէ պըհիսթն՝ թորիըլին։
 13 Պուի ժի ճըուապ տա կօթ, Հոր գըր-
 հէ քօ Պավէ մընի ազմանի տանանիտ։
 14 ուէ հըլպտ։ Ժը ուան վոկտուն, տու
 քօրն՝ փէշուուիէ քօրանու. ու էկէր
 քօր ժը քօրուու փէշուուիթի պըքտ,
 15 հորաու ժի ուէ պըքտմստ չալէ։ Ու
 Պետրոս ճըուապ տա ժէուու կօթ, վէ
 16 մէսէլտէ ժը մտուու մա՛նու պըքտ։ Ցի-
 սուս կօթ, Հո՞ւն ժի հէժա պէ ֆէհ-
 17 մըն։ Ու սոհ նաքըն քօ հոր չի քօ ար-
 չտ տուկ, արպհուրտ զըք ու դէ ա-
 18 վիթըն տորվտ։ Լաքին գըշթէտ քօ
 ժը տուկ տորթէն ժը տըլ թէնու փէշ,

- 19 ու տու ինսան հորամ արքըն ։ զը-
մա քօ ժը տըլ տորթէն ֆըրքէտ խը-
րապ, գոմթլ, զինա, դահպի, տը-
20 զի, շահտողօրի ու քիւֆրի ։ վլէտ
հանտ քօ ինսան հորամ արքըն, լա-
քին պը տոսմթէ նոշուշմի նան խուա-
րըն ինսան հորամ նաքու ։
- 21 Ու Յիսուս ժը ուի ճի ուապու չու ա-
22 լէ ծիւրոս ու Սիդոնէ ։ Ու տվու ժընու-
քու Քանանի ժը ուան թըխուպա ուու-
պու, գիւրին արքըր ու արկօթ, Եա
Բապպ՝ գուռէ Դաւիթ, բահմ լը մըն
պըքու, քոչա մին ժը ճընա զա՞փ աը-
23 ՚ողըպու ։ Ու տուի գոմթ ճըուապոք
նոտաէ ։ ու շակըրտէտ ուի նէզիք
պուն ժը ուի տիլոք արքըըն ու ար-
կօթն, Ուէ պորտու չըմա քօ լը փոյ-
մու կազի արքու ։ Ու տուի ճըուապ
տա ու կօթ, ող ժը քոսի արնուու նո-
հոթըըմու շիանարն՝ լէ պը թըոնէ ժը-
բազէ մալա իսրայէլի ուընտա պուի-
25 ուու ։ Ու տուէ հաթ ժէուու սէճաէտ ար-
քըր ու արկօթ, Եա Բապպ՝ արի մին
26 պըքու ։ Ուուի ժի ճըուապ տա ու կօթ,
նո գոմնձու քօ նանէ զառօքա պըս-

- 27 թինն ու ժը քուչըքառա պավէժն ։ զ-
ուէ կօթ, Պոլէ, Եա Բապպ, չինքի
քուչըք ժի ժը հուըլքէ քօ ժը սօֆրա
28 աղաէ ուան տըքտվու արխօն ։ Ուէ
կավէ Յիսուս ժէուու ճըուապ տա ու
կօթ, Եա՛ հուրմէթ, իմանա դու մա-
զընտ, ուոքու քօ դու տրվէ ժը դուու
պըպու, ու ժը ուէ սա՞աթէ քոչա ուէ
սաղ պու ։
- 29 Ու Յիսուս ժը ուի ճի չու ։ հաթու
պոր պահրու Գալիլիա, ու տորքտթու
30 չիա լը ուըր ուունըշթ ։ Ու կոլոք ճը-
մա՞ոթ հաթնու պալէ, քօ պը ուան-
ուու հոպուն գօփ, քօր, լալ, շըլու-
շահմթ ու զա՞փի արն ։ ու ուան ալիիթ-
նու պոր լընէլ Յիսուս, ու ուան սաղ
31 գըր ։ Ուըսա քօ ճըմա՞ոթ քօ տիթն
լալ խոպոր արտան, շըլուշահմթ սաղ
տըպուն, գօփ ար մոշիան ու քօր ար-
տիթն, ՚ոճէպմայի արպուն, ու խօ-
տէլ իսրայէլ պը ՚իզզէթ արքըն ։
- 32 Ու Յիսուս շակըրտէտ խօ կազի պա
խօ գըր՝ կօթ, լը վի ճըմա՞ոթի ար
հոնընմ, չըմա քօ վէկալ սէ ոօժու
քօ լը պա մընըն, ու դըշթոքի ուանի

խուարընէ թուննո, ու նավեմ ուան
պըրչի պորտմ, նոտպո քօ պը ուէտո
33 ժը տըլ հուըն: Շակըրտէտ ուի ժէ-
ու կօթն, ծընավ վէ չուէտո հով-
կաս նան ժը քո՞ւ պը մուտ, քօ տմ
34 հովգաս 'ոլալոթ թէր պըքն: Ու
Յիսուս ժը ուանու կօթ, ջո՞նտ նա-
նէ ուտ հոնոտ. ուուան ժի կօթ, չոփթ,
35 ու հընոք մահսիէտ հուըրք: Ու ժը
ճըմա'ոթէուտ տմի գըր քօ լը սոր տր-
36 տէ ոունն: Ու հոր հոփթ նան ու
մահսիա սթանս, շը.ըր դըր ու շըքէ-
նանս ու տա շակըրտա, ու շակըրտա
37 ժի տանտ ճըմա'ոթէ: Հումուա խուար
ու թէր պտն, ու հոփթ զէնպիլի թը-
ժի՝ ժը փորչոէ զէտապուի հըլանին:
38 Ու տուէտ քօ խուարն. չար հազար
մէր պուն ժը զոյրի ժընա ու զառօքա:
39 Ու կավա քօ ճըմա'ոթ պորտա.
քոթո կէմիէ ու հաթո թըխուալէ
Մադդաղաէ:

1 Ու ֆարիսէ ու Սադուկի հաթնո
պալէ ժը պոյ ուի պը ճուալինըն ժէ

խօսթն քօ նիշանոքէ ժը աղմանա ուա-
2 մի ուան պըտո: Ուուի ժի ճըուապ տա
ու ժը ուանու կօթ, Զաղէ արպո է-
վար հուն տրպէժն քօ ուէ պըտո
սահի, չըմա քօ աղման սօր պուետո:
3 Ու սըպահէ իրօ ուէ նո խօչպո, չը-
մա քօ աղման զումամ ու սօրոտո: Հէյ
մըզաուըրսա, հուն ոուէ աղման զա-
նըն թէփթիշ պըքն, լաքին 'ալամէ-
թէ զոմանա նըզքարըն ֆարդ պըքն:
4 Նըլէ խըրապ ու զինաքար նիշան տը
խօազո, ու ժէուտ նիշանոքոտ տըն
ուէ նուէ տան ժը զոյրի նիշանա Յովէ-
նան փէյզումպոր, ու ուան հիշթ ու
չուոտո:
5 Ու կավա շակըրտէտ ուի տորպազ
պունտ ուի ալի, ժըպիր գըրըպուն
6 նան պըսթինըն: Ու Յիսուս ժը ուան-
ու կօթ, Պընհէուն ու հայ ժը խօ
հուան ժը հովիրդըռչէ ֆարիսիա ու
7 սադուկիա: Ուու տընավ խօստ տը-
քըրըրին ու տըկօթն քօ Մո նան պը-
8 խօսու նանի: Լաքին Յիսուս սոհ գըր
ժը ուանու կօթ, Եա զէմ իմանա.
հուն չը՞ուտ տընավ խօստ տըքըրըն,

9 քօ ուտ նան նոսմժանտ։ Հէժա հուն
 ֆէհմ նա՞ըն ու նա՞է պիրա ու-ո բէնճ
 նան ժը բէնճ հազարիոտ, ու չոնտ
 10 սոլըք ուտ հըլանի։ Նո՞ ժի հոփիթ
 նան՝ ժը չար հազարիոտ, ու չոնտ
 11 զէնպիլ ուտ հըլանի։ Չա՞ուա հուն
 ֆէհմ նապն քօ մըն ժը պց նան նո-
 կօթ ժը ուտուտ քօ հայ ժը խօ հոպն
 ժը հովիրդըոշէ փարիսիա ու սադու-
 12 կիա։ Հընկէ ֆէհմ դըրն քօ նոկօթ
 ժը հովիրդըոշէ նան հայ ժը խօ հոպն,
 լէ ժը թա՛լմէ փարիսիա ու սադու-
 կիա։

13 Ու Յիսուս չաղէ չու ալէ կեսարիա
 Փիլիպպոս, ժը շակըրտէտ խօ բըռս
 դըր ու կօթ, խալէ տրպէմն ող գու-
 14 ոէ ինսան քի՞մո։ Ու տուան կօթ,
 Հընոք տրպէժըն քօ դու Յովիաննէս
 մկրտիչի, հընոքի տըն՝ Եղիա, հը-
 նոքի տըն ժի Երեմիա, եա ետք ժը

15 փէյզոմնպորա։ Ժը ուանուտ կօթ, լէ
 հուն ժը պց մըն տրպէմն ող քի՞մո։

16 Սիմն Պետրոս ծըռուապ տա ու կօթ,
 յուի Քրիստոս Գուռէ Խօտէէ սաղ։

17 Ու Յիսուս ծըռուապ տա ու ժէուտ կօթ,

Խօդի պը դո Սիմն, դուռէ Յովիան։
 Հըմա քօ խուն ու կօշթ վի ժը դուռտ
 զահըր նորըր, լէ Պավէ մընի քօ լը
 18 աղմանտ։ Ու ող ժը դուռտ արպէ-
 ժըմ, քօ դու Պետրոսի, ու լը սոր վէ
 թոհիթէ ողէ քիլիսա խօ ավա պը քըմ,
 ու ուէ տորկոհէտ ձէ հէննըմէ ուէ
 19 Գոթհ նորն։ Ու ողէ միւֆթոհէտ
 խունտքարիթիա աղմանա պըտմոդո,
 ու չը քօ լը սոր տրտէ կըրէտաի, տը
 աղմանատո ուէ կըրէտաի պըտո։ ու
 չը քօ լը սոր տրտէ վորի։ տը աղմա-
 20 նատո ուէ վագրի պըտա։ Ուէ կավէ
 ժը շակըրտառտ թէնպիհ դըր, քօ
 ժը քոսիոտ նոպէմն քօ տու Քրիս-
 տոսուտ։

21 Բըշթի հընկէ Յիսուս տտաթրէ դըր
 ժը շակըրտէ խուռտ պէյան պը քոտ քօ
 լազըմտ տու հուռտ Երուսաղէմէ, ու
 կոլոք ողապ պը քըմնտ ժը իխթիա-
 րս ու ժը ըէ՛խսէ քահընա ու ժը քա-
 թիպա, ու պէտ քուշթըն, ու տը ոօ-
 22 ժա սըսէտատո ուապտ։ Ու Պետրոս
 ուի պը ալիորիլու տա, ու տոսմթ պը
 թո՛ղիրա դըր լը ուի ու կօթ, Հաշտ-

- յի դու, եա բապպ, տու դըշթ ժը
 23 դուռունպուտ Ռւ տու վոկուիս ժը
 Պետրոսուտ կօթ, Հոռու ուէտո հէյ
 Շէյթան, դու ժը մընուտ շըքուրի,
 շըմա քօ դըշթէտ խօտէ նաֆըքըրի
 լէ դըշթէ մըրօվան:
- 24 Հընկէ Յիսուս ժը շակըրտէտ խօռու
 կօթ, Եկէր քօ Եռք արվէ լը փոյ մըն
 պէ, պըրլա նոտիսա խօ ինքար պըրքո.
 ու խաչէ խօ հըլկըրտ ու լը փոյ մըն պէ:
- 25 Զիւնքի քի քօ արվէ ճանէ խօ խըլաս
 պըրքո, տուէ ուի ուընտա պըրքո. ու
 քի քօ ճանէ խօ ժը պջ մըն ուընտա
 պըրքո. տուէ ուի պըպինտ:
- 26 Զիւնքի չը փոյտա արքո մորըլոր, քօ հոմու
 տիւնեաէ քար պըրքո ու ճանէ խօ ու
 ընտո պըրքո. եա ժը պջ ճանէ խօ
 մորըլ ուէ չը պտտոլ պըրտու: Զըմա
 քօ Գուռէ ինսան պը ՚իղղէթա Պալէ
 խօվտ ուէ պէ պը մըլեաքոթէտ խօ
 ուու, ու հընկէ ժը հոր Եռքիուտ լը
 կօրա ՚տմոլէտ ուի ուէ ՚տուէտի պըր
 տու: Ուասթ ժը ուուուտ արվէժըմքօ
 ժը վանէ լը վըր հաղըն հընք հու
 նո՞ քօ ուէ թո՞մա մըլընէ նոսոթի-

- նըն. Հոթթա քօ պըպինըն Գուռէ ին-
 սան պը խոնաքարիթիս խօվտ Հոթիւ
 ՍՈՐԻ ԺԷ
- 1 Ու բըշթի շոշ ոօժա Յիսուս պըխօ-
 ուո սթանտ Պետրոս ու Յակովոս ու
 պըրաէ ուի Յովաննէս, ու ուան պը
 թոնէ տորիսլաթու սոր չիաքի պը-
 2 լընտու: Ու լը պոր ուան կուհտուի, ու
 ուուէ ուի ուորքու թալէ պտրըգի, ու
 քընճէտ ուի մինա նուրէ սիի պուն:
 3 Ու տվա Մովսէս ու Եղիս լը ուան զա-
 հըր պուն, ու պը ուիուտ խոտպոր տը-
 4 տան: Պետրոս ճըուապ տա ու ժը թի-
 սուսուտ կօթ, Եա Բապպ՝ գտնճտ քօ
 ոմ լը վըր պըմինն. Հորքու արվէի,
 ոմէսէ հօլքա չէրն, Եռք ժը դուուտ,
 Եռք ժը Մովսէսուու ու Եռք ժը Եղիս-
 5 ուու: Ու հէժ քօ ուի խոտպոր արտու,
 ովա տուրոքի պը ունայի լը սոր ու-
 ան սի գըր. ու տվա տոնկոքի ժը
 ուուր քօ արկօթ, Ավտ Գուռէ մըն ի
 հոտպիպ, քօ ժը ուի բազիմու, ժէուտ
 6 կէօհտարի պըրքն: Զաղէ շակըրտա
 պըհիսթ, քոթնտ սոր ուուէ խօ ու

- 7 Փըս թըռուիան։ Ու Յիսուս նէղիք պու
հըլմըսի ուան ու կօթ, Ուա՛պն ու մու
8 թըռուն։ Զավէտ խօ հըտան, ու ժը
զոյրի Յիսուս քոստք նոտիլմն։
9 Ու չաղէ ժը ուի չիափ ար համնոտ
խուարէ։ Յիսուս լը ուան թէնպիհ
դըր ու կօթ, ուէ տիմընէ ժը քոսի-
ուտ դըստթ մոքն, հոթթա քո գու-
10 ուէ ինսան ժը մըրիա ուապու։ Ու շա-
կըրտէտ ուի ժէ բըռս դըրն ու կօթն,
11 քո տուրի եղիա պէ։ Յիսուս ճըռապ
տա ու ժը ուանուտ կօթ, Պըռասիթ
տուրի եղիա դէ ու հոր դըշթի ճի պը-
ճի արքու։ Լաքին ժը ուտուտ տրպէ-
ժըմ քո եղիա ժը խօ համիտ, ուի
նաս նոտքըն, լէ չի քո վան՝ բէուտ
դըրն։ ուըսա ժի գուուէ ինսան ուէ
13 ժը ուան պէտ՝ տղըպանարն։ Հընկէ
շակըրտա ֆէհմ դըրն՝ քո ժը պոյ
Յովիաննէս մկրտիչ ժը ուանուտ կօթ։
14 Ու չաղէ համնոտ պա ճըմա՛թէ,
մորըլոք նէղիքի ուի պու, ու լը պոր
չօք տա՝ արկօթ, Եա Բապպ, բահմ
լը դուուէ մըն պըքու, քո պը ՚ոթրէ

- ար քովլու ու փըս ար՝ տղըպո, չիւն-
քի զա՛ֆ ճար տը քովլու նավ ակըր՝
15 ու կոլոք ճար նավ ավէ։ Ու մըն ուի
անի պա շակըրտէտ դու, ու նըքարը-
պոն ուի սաղ պըքն։ Յիսուս ճըռապ
տա ու կօթ, Եա նըսի պէ իման ու
խօար, հոթթթա քո՞նկէ ողէ պը ուտ-
ուտ պըմ, հոթթթա քո՞նկէ ողէ լը
ուտ ստպը պըքմ։ ուի պիննոտ վըր պա
17 մըն։ Ու Յիսուս լէ հըլաթ, ու ճըն ժէ
տորբոթ, ու լառլք ժը ուէ սա՛սթէ
18 սաղ պու։ Ուէ կավէ շակըրտ պը թէն-
հայի չոնոտ պա Յիսուս կօթն, Մո-
19 չը՞ուտ նըքարըպու ուի տորխն։ Ու
Յիսուս ժը ուանուտ կօթ, ժը պոյ գէմ
իմանիա ուտ, չիւնքի ուասիթ ժը ուտ-
ուտ տրպէժըմ, կէկը պը գասէ հո-
պոքտ խորտոլէ իմանա ուտ հոպտ,
հոնէ ժը վի չիափուտ պէժն՝ պըկ-
հուզու ալէ արն՝ ու ուէ պըկհուզու-
ուէ դըշթոք ժը ուտուտ պէ միւլքին
20 նոտպու։ Լաքին ով թարզէ հա պը
դըշթի արն տորնաէ։ Ելլու թոնէ պը
նըմէժ ու ոօժի։
21 Ու չաղէ քո ուու տը նավ Գալիլիա-

տու ար կոռովան՝ Յիսուս Ժը ուանուտ
կօթ, Գուռէ ինսան ուէ թէսլիմի
22 տոսթէ մորըլա պըպտ: Ու ուէ ուի
պը քուժըն, ու ուօժա սըսէա ուէ
ուապտ, ու ուու փըր հողընին:
23 Ու չաղէ ուու հաթնու կախառնա-
յումէ, թահսիլտարէ տու տորհումէ
հաթնու պա Պետրոս ու կօթն, Հոս-
թուէ ուու տու տորհումէ նա՞տո, ու
24 տուի կօթ, Պոլէ: Ու չաղէ հաթնու
մալէ, Յիսուս հաթու փէշիա ուի ու
կօթ, Սիմոն դու չը թոփիմին արքի,
խունտքարէտ տրտէ խորած եա վէր-
կի Ժը քի տրսթինն, Ժը զաւօքէտիօ,
25 եա Ժը զորիպա: Պետրոս Ժէուտ կօթ
քօ Ժը զորիպա: Յիսուս Ժի Ժէուտ
26 կօթ, Նոխո զաւօք մու'աֆն: Լաքին
նոպտ քօ տմ ուան պըթորփըինըն,
հոււտ պահրէ, ու շոտքէ պավէժ,
ու մահսիէ տուքի տորթէ՝ պըկըր.
ու չաղէ տովիէ ուի վոքի՝ դուէ սա-
տէրոքի պըպինի: ուի պըսթին՝ Ժը
բէր մըն ու խօվու պըտտ ուան:

1 Ուի ուակթի շակըրտ հաթնու պա
Յիսուս ու կօթն, Քի՞ո է մաղթըր ար
նավ խունտքարիթիա ազմաննաստ:
2 Ու Յիսուս զաւօքոք կաղի պա իսօ
գըրը, ու ուի տը նավա ուանստ ստ-
3 քընանստ: Ու կօթ: Ուասթ Ժը ուտուտ
տըպէժըմ, Եկէր հուն վոնոկուըն
ու ուտքոտ զաւօքա նուպն, հունէ գոթ
4 նոքովնստ խունտքարիա ազմաննա: Ի-
տի քի քօ իսօ ուտքոտ վի զաւօքի նըզմ
պըքոտ: ար նավ խունտքարիթիա ազ-
5 մաննաստ տուտ է մաղթըր: Ու քի քօ
զաւօքոքի ուըհա պը նավիչ մըն գա-
պուլ պըքոտ, մըն գուպուլ տըքոտ:
6 Ու քի քօ պը թորփըլինստ ետք Ժը
վան բըչուքէտ քօ պը մըն խման անի-
նստ, գոնիճոտ Ժէուտ՝ քօ գովլըրոքի
աշէ քորէ պը հըմթուէ ուիվու պէտ
տալոգանաըն, ու զորգի պընէ պահ-
րէ պըպտ:
7 Ուոյ լը տիւնեաէ՝ պը ստպոպէ
թորփըլանտընէ, չըմա քօ լաղըմտ
թորփըլանտըն պէն, լաքին ուոյ լը

- ուի մորըլի քօ պըտոսթէ ուի թորա
փըլանտըն դէ : իտի էկէր տոսթէ
դո եա փիէ դո՝ դո աը թորփըլինո,
ուի պըպըռ ու պավէժ ժը խօ .
չէթըրտ ժը դոռու քօ դո գոփ եա
սոգոթ տախիլի հայաթէ պըպի,
նոքօ տու տոսթ եա տու փիէ դո
հոպու ու պըքովի նավ ակըրէ է-
պէտի : Ու էկէր չավէ դո՝ դո ար-
թորփըլինո . ուի հըլքու ու պավէժ
ժը խօ . չէթըրտ ժը դոռու պը չափո-
քի տախըլի հայաթէ պըպի, նոքօ
տու չավէ դա հոպու ու պըքովի նավ
ակըրէ ճէհէննըմէ :
- 10 Հայ ժը խօ հոպն քօ եռքի ժը վան
բըչուքա ըողիլ նոքն . չինքի ժը
ուուու տըպէժըմ քօ մըլեաքոթէտ
ուան տը նավ ազմանատու տա"իմ
տըպինըն ուուէ Պավէ մընի քօ լը աղ-
մանու : Զըմա քօ գուռէ ինսան հաթ-
- 11 քօ է ուընտա պուի խըլաս պըքու :
- 12 Հուն չը թոփիմին տըլքն, էկէր սուս
բողի մորըլոքի հոպու, ու եռք ժը
ուան ժը ուէ պըքովիտ, նօթու նոհի
լը չիան նա՞հէլու, ու նա՞չո քօ լը եա

- 13 ժը ուէքոթի պըկուու : Ու էկէր ուէ
պըպինո, ուասիթ ժը ուուու տըպէ-
ժըմ, քօ լը սոր ուէ պիթըր ուէ շահ
պըպու, ժը նօթու ու նոհէտ քօ ժը ուէ
- 14 նորոթըլնու : Ուըհա ժի Պավէ ուուի
ազմանի րազի նապու քօ եաք ժը վան
բըչուքա ուընտա պըպու :
- 15 էկէր պըրաէ դո լը տորհոգա դո
կիւնոհ պըքու, հուու չաղէ քօ դու
ու տու պը թոնէնու : ուի թա'զիր պը-
քու . էկէր ժը դոռու կէօհտարի պը-
քու, դո պըրաէ խօ ֆոյսու գըր : լէ
հորքու քօ ժը դոռու կէօհտարի նո-
քու . եռք եա տըտուի տըն ժի պը
խօու պըպին, քօ ժը տուիչ տու
եա սէ շահուա հոր գըշմ իսպաթ-
պըպու : Ու էկէր ժը ուանուու ժի կէօհ-
տարի նորքու, ժը քիլիստէուու պէժու .
լէ հորքու ժը քիլիստէուու ժի կէօհ-
տարի նորքու, լը պա դա պըպու ուու-
քու հեթանոս ու կէօմիլիւկչի :
- 16 Ուասիթ ժը ուուու տըպէժըմ, չի
քօ հուն լը սոր որուէ կըրէտն, տը
ազմանատու ուէ կըրէտախ պըպու . ու
չի քօ լը սոր որուէ վոքըն, տը աղ-
- 17 18

- 19 մանասոտ ուէ վորքըի պըպտ։ Տիսա
ժը ուտուտ տըպէժըմ, հորդոտ տըտու
ժը ուտ լը սոր տըտէ եռքթըֆադ պը-
պըն ժը պօյ հոր չի դըշթէ քօ պը-
խուազըն, ուէ ժը ուտանուտ պըպտ ժը
պավէ մընի քօ լը ազմանու։ Զիւնքի
տըտու եա սըսէ լը քի ճի պը նավէ
մըն պը ճըմըն, ող լը ուըրըմ լը նավ
ուան։
- 20 Հընկէ Պետրոս նիղիքի ուի պու ու
կօթ, Եա Շապպ՝ չո՞նտ ճար էկէր
պըրաէ մըն լը տորհոգա մըն կիւնոհ
պըրքու ժէուու ափու պըրքմ. հոթթա
- 21 Հոմիթ ճարաւ Յիսուս ժէուու կօթ,
Ժը գուու նապէժմ հոթթա հոմիթ
ճարաւ, լէ հոթթա հոմիթէ ճարաւ
- 22 Հոմիթ ճարաւ Յիսուս ժէուու կօթ,
Ժը գուու նապէժմ հոթթա հոմիթ
ճարաւ, լէ հոթթա հոմիթէ ճարաւ
- 23 Հոմիթ։ Ժը լուուուտ խունտքարիթիա
ազմանա մինաետ խունտքարոքի՝ քօ
խուոսթ պը զուլամէ խուու հոսապ
- 24 պըպինու։ Ու չաղէ տոսթ պը հոսա-
պէ գըր, եռք ի տոյնստարէ տոհ հա-
զար տաղանդի անինու պալէ։ Լաքին
ժը պօնա նըքարըպու պըտու, աղաէ
ուի ոմի գըր քօ տու ու ժընա ուի ու
զառօքէտ ուի ու հոմու մալէ ուի պէա

- ֆրօթըն, ու տոյնէ ուի տոտա պըպտ։
- 26 Լաքին զուլամ քոթտ պոր ուի սէճ-
տէ գըր ու կօթ, Ա՛զա լը մըն սոտպր
պըրքու ու ողէ հոմուի ժը գուուտ տոտա
- 27 պըրքմ։ Ու աղաէ ուի զուլամի լը ուի
հոնընի ուի պորտա, ու տը տոյնէ
- 28 ուիտու պըրհուրի։ Ու ոու զուլամ
տորքոթ, զուլամհովալոքի խօ տիթ
քօ սոտ գըրուշի ուի լէ հոպու, ու ուի
կըրթ տը խոնրգանու։ ու տըկօթ,
Տոյնէ խօյ ժը մընուտ տոտա պըրքու։
- 29 Խոի զուլամհովալէ ուի քոթտ սոր
փիէ ուի ժէ տիլոր տըրքըր ու տը կօթ,
լը մըն սոտպր պըրքու ու ող ժը գուուտ
- 30 տոտա տըրքմ։ Ու ոու նու տը խուոսթ։
լէ չու ուի խըսթու հոպսէ, հոթթա
- 31 քօ տոյն տոտա պըրքու։ Ու չաղէ զու-
լամհովալէտ ուի տիթն գըրթէտ քօ
պուն, փըր հողինըն, ու հաթն ժը
աղաէ խուու հար չի քօ պու գըրոթ
- 32 գըրն։ Ուէ կավէ աղաէ ուի կազի ուի
գըր ու ժը ուիտ կօթ, Հէյ զուլամէ
խըրապ, ող տը ուի հոմու տոյնէ
գուտա պըրհուրիմ ժը պօյ քօ դու ժը
- 33 մըն տիլոք գըր։ Ժը գուուտ ժի նո՞-

լազրմ պու քօ բահմ պըքի լը դուշ
լամհովալէ խօ. չառա քօ մըն լը դու
34 բահմ գըր: Ու աղաէ ուի զազրպի,
ու ուի թէսլիմի ճուատա գըր, հոթ-
թա քօ թումամէ տայն տուա պըքո:
35 Պալէ մընի աղմանի ժի ուէ ուրհա պը
ուռուտ պըքո, էկէր հոր եռք ժը
ուտ ժը տըլէ խօ տը սուճէ պըրաէ
խօտտ նոտպըհուրո:

1 Ու պու քօ չաղէ Յիսուս խոպու-
րէտ հա թումամ գըր, ժը գալիլիաէ
ուապու ու հաթու սինօրէտ ձըհու-
2 տըսթանէ ուի ալէ Յորդանանէ: Ու
կոլոք ճըմա՞ոթ լը փոյ ուի չուն, ու
լը ուըր ուան սաղ գըր:
3 Ու փարիսի նէզիքի ուի պուն, ուի
տը ճուապանոն՝ ու տը կօթն, ձա՞ի-
դու քօ մէր ժը պոյ հոր սուպտապի ժը-
4 նա խօ պորտո: Պուի ճըուապ տա
ու ժը ուանուտ կօթ, գոյ ուտ նո՞ւ
խօնտիտ տու քօ ժը ուուըլվտ խուլը-
դանո: ուան նէր ու մէ խուլըդանո՝
5 ու կօթ: ժը պոյ վէ եռքէ մէր ուէ

պավ ու տէա խօ պորտո ու պը
ժընա խօ պըկրտ, ու հորտու ուէ
6 պըպըն եռք ճէսէտ: Նոխօ իտի նո
տըտունո, լէ եռք ճէսէտ: նոխօ
տու քօ Խօտէ գըրտ եռք ինսան պը-
7 լա ճըհէ նորոտ: Ժէուպիհ գըր քօ քա-
զըզէ թըլագէ պըանէ ու պորտո:
8 Ժը ուանուտ կօթ, Մովսէս ժը պը պոյ
տըլհըգիա ուտ ժը ուռուտ իղն տա
քօ հուն ժընէտ խօ պորտոն, լաքին
9 ժը ուուըլտո նո ուրհա պու: Լաքին
ժը ուուտ արպէժըմ, քի քօ պէյ
սուպտապէ զինաէ ժընա խօ պորտո
ու եռքու տըն պըսթինո, զինա տը-
քո: ու քի քօ եա պորտայի պըսթը-
10 նո զինա տըքո: Շակըրտէտ ուի ժէ-
ուտ կօթն, էկէր արնավ մէր ու ժըն-
տու դըշմարի ուրհա հուետ՝ նոզո-
11 ուընանտըն չէթըրտ: Ու ուուի ժը
ուանուտ կօթ, Հոր քու ուէ խոպտ-
րէ գուպուլ նաքոտ, լէ ուուէա քօ ժը
12 ուանուտ հաթիտ տան: Զըմա քօ հը-
նոր նոմէր հոնոտ՝ քօ ժը զըքմաքի
ուըսա ուուլլոտին: ու նոմէրնի հո-

- նո՞ւ .քօ խալգէ ուան գըրտ նոմել ,
ու նոմերնի հոնո՞ւ .քօ ժը պօյ խունտա-
քողիթիա աղմանա ուան խօ գըրնոտ
նոմել .քի քօ քարտ թոհմուլ պը-
քոտ , պըլս թոհմուլ պըլքոտ :
- 13 Հընկէ զառօքէտ բըչուք անինոտ
պալէ , քօ տոսթ տոյնոտ սոր ուան
ու տուա պըլքոտ .ու շակըրտ լը ուան
- 14 հըլտըհաթն: Լարին Յիսուս կօթ , Ուան
զառօքա պարտն , ու ուան մոն՝ մոյն
ժը հաթըրնա պա մըն , չըմա քօ խունտա-
քարիթիա աղմանա ժը էտ ուըհառու-
- 15 ետ: Ու բըջթի քօ տոսթ տանի սոր
ուան ժը ուըրը չու:
- 16 Ու տվա եաք նէդիքի ուի պու ժէ-
ռու կօթ , Եա հօսթոէ գոնճ , չի ի
գոնճ պըլքոմ , քօ ըմրէ էպէտի պըս-
- 17 թինըմ: Պուի ժի ժէռու կօթ . Չըմա
ժը մընուռ տըպէժի գոնճ , ժը զոյրի
եաք Խօսէի գոնճ թուննոտ . լէ էկէր
տը խուազի տախըլի ըմըլ պըլպի ,
- 18 թէնալիհա պըկըր : Ժէռու կօթ , Քի-
ժաննա . ու Յիսուս կօթ , Պվէտ հա ,
Գոթլ մոքոտ , Զինա մոքոտ , Տըզի
մոքոտ , Շահազօղի մոտոտ : Գոտըրէ

- տէ ու պավէ խօ պըկըր , ու չող պը-
քի ժը հովալէ խօ ուոքոտ նոմիսա
- 20 խօ: Լառւքք ժէռու կօթ . Թոմամէտ
ուան ժը զառօքիթիա խօ ուկըրտտ
մըն կըրթիոտ . իսի չը նակըրսիա մըն
- 21 հոտեռու: Յիսուս ժէռու կօթ , Էկէր դո
տըլէ քամիլ պըլպի , հուու հոր ցի
դո հոտեռ պըրֆոշ ու պըտո Փոգի-
րա , ու ուէ լը աղմանա խոզինուէտ
դո հոպըն , ու ուորոտ լը փոյ մըն:
- 22 Զաղէ լառւքք վէ խոսպորէ պըհիսթ
հողընի չու , չըմա քօ կոլոք մալէ
ուի հոպու:
- 23 Ու Յիսուս ժը շակըրտառու կօթ ,
Ուասթ ժը ուուուտ տըպէժըմ քօ ուէ
տուուլումանստ պը զոհմոթ պըքուլու
- 24 խունքարիթիա աղմանա: Տիսա ժը
ուուուտ տըպէժըմ , քօ տորպազպու-
նա տովոէ տը գուլա տորզիէտոտ ,
ըահոթթըրոտ ժը չունա տուուլումանստ
լը խունքարիթիա աղմանա: Զաղէ
շակըրտա պըհիսթ , վըռ հոյըրին ու
կօթն , Նովոյ քի քարտ խըլաս պը-
պոտ : Յիսուս լը ուան նըհէռոթ կօթ ,
Պու դըջթ լը պա ինսանա պէ միւմ-
- 25 26

- քիւնոտ, լաքին լը պա խօսէ հոր
դըշմ միւմիւնոտ:
- 27 Ուէ կալէ Պետրոս ճըռւապ տա ու
ժէռոտ կօթ, Պվա մո հոր դըշմ հիշմ
ու լը փոյ դո համն, իսի ուէ չը
- 28 Ժը մոռոտ պըպտ: Յիսուս ժը ուանոտ
կօթ, Ռասմ ժը ուուոտ տըպէժըմ,
հուն քօ լը փոյ մըն համն, տը հա-
թընա տընստ կալա Գոռէ ինսան
լը սոր թուխթէ խօյ ՚իզիթէ ուոնի,
հուն ժի՝ հունէ լը սոր տուազտոհ
թուխթա ուոնըն՝ քօ հիւքմ պըքն լը
- 29 տուազտոհ սապթէ խրայէլ: Ու քի
քօ հիշմ խանի՝ եա պըրա, եա խօն,
եա պավ, եա տէ, եա ժըն, եա զա-
ռօք, եա զէվի՝ ժը պօնա նալէ մըն,
ոտէ սոտ գաթ պըսթինոտ, ու ուէ
պըպտ ուարըսէ՝ ըմրէ էպէտի: Լաքին
զա՞ֆէտ փէշին ուէ պըպնոտ փաշին,
ու փաշին՝ փէշին:
- 30

- 1 Զիւնքի խոնսքարիթիա աղմանա
մինաեռ մորըլորի մալիսօէ, քօ սորէ
սըպահէ զու ուապու՝ քօ ժը ուոզէ

- 2 Խօսոտ փալա պըկըտ: Ու պը փալա-
ոտ ոօժէ տինարոք գոտուլ գըր, ու
3 ուան շիանստ ուոզէ խօ: Ու չաղէ
սա՞աթ՝ լը սըսէա տողըտթ՝ հընորի
տըն տիթ, քօ լը սուքէ պոթուլ սո-
4 քընի պուն: Ու ժը ուանոտ կօթ,
չուն ժի հունոտ ուոզէ մըն: ու չի քօ
- 5 մընասըպտ՝ արտամո ուոտ: Պու ժի
չուն: ու ախսա չաղէ սա՞աթ՝ լը շո-
շա ու սա՞աթ՝ լը նոհա տողըտթ՝ ուը-
սա գըր: Ու չաղէ սա՞աթ՝ լը եազ-
տոհա տողըտթ՝ հընորի տըն տիթ
քօ պոթալ սորընի պուն, ու ժը
ուանոտ կօթ, Զը՞ոտ թումամէ ոօ-
- 7 ժէ հուն լը վըր սորընինոտ: Ժէռոտ
կօթն, ժը լոտուոտ քօ քոտոքի մո
պը հագ՝ նոկըրթ: Ժը ուանոտ կօթ,
չուն ժի հունոտ ուոզ, ու չի քօ մը-
նասըպտ՝ հունէ պըսթինն: Ու քօ
պու էվար, խօյիէ ուոզ ժը ուորքիլէ
խօսոտ կօթ, կաղիքտ փալա, ու հո-
գէ ուան պըտոտ, ժը էտ փաշին տոսթ-
- 9 բէ պըքտ հոթթա՞է փէշին: Ու չա-
ղէ տուէ քօ սա՞աթ՝ լը եազտոհա չու-
պուն համն, հոր ետք տինարոք

- 10 սղթանան։ Ու էտ տուղի հալթն թուխ-
մին արքըրին քօ ուէ զէտաթըր պըս-
թինն, ու ուան ժի հոր եռքի տինու-
11 րոք սղթանան։ Զաղէ սղթանան, պը
սոր մալիսօէվո փօլմափօթ արքըրին
12 ու ար կօթն։ Պլիտ հախ փաշին եռք
սա'աթ շրդուլին, դո ուան մըսառի
մո դըր. մո քօ կըրանիա ուօժէ ու
13 կորմա ուէ քըշանա։ Պուի ճըռուապ
տա եռքի ժը ուան ու կօթ, Տօ'սթօ,
նոհոգի լը դո նաքմ. գոյ դո պը
մընուոնո՞ պը տինարոքի գոտուլ դըր։
14 Հոգէ խօ պըսթին ու հուոտ, արզէմ
քօ պըսամո վիէ փաշին չառա. քօ մըն
15 տա դո։ գոյ հիւքմէ մըն լը սոր
մալէ մըն թուննո՞ չի քօ պըվէմ բէ
պըքմ. եա չափէ դո խըրա՞պտ՝ քօ
16 ող գոնճիքորմ։ Պլ վի թորզի փա-
շին ուէ պըսնո փէշին, ու փէշին
փաշին. շրմա քօ տա'ուոթթըրի զա'-
փըն, ու պըժարթի հընարք։
17 Ու կափա քօ Յիսուս տորքոթո
երուապէմէ՝ արուէտ հոր տուազ-
տոհ շակըրտ պը թոնէ պը խօուտ
18 սղթանա, ու ժը ուանուոտ կօթ։ Պլա

- ամ տորքէնու Երուապէմէ, ու գու-
ուէ ինսան ուէ թէպիմի բէ՛իսէ քա-
հընա ու քաթիպա պըպտ, ու ուէ
լլ ուի հիւքմ պըքն ժը մըրքնէու.
19 Ու ուէ ուի թէպիմի հեթանոսա պըքն՝
ժը պօ քօ թընազա բէ պըքն ու լէին
ու տորքիննու խաչէ, ու ոօժա որսէա
ուէ ուոպտ։
20 Հընկէ տէա գուոէտ Զերեղէոս
պը գուուէտ խօուտ հաթո պալէ, ժէ-
ուոտ սէճտէ արքըր ու դըշթոք ժը
21 ուի ար խուումթ։ Պուի ժէուտ կօթ,
դո չը արվէ. Ժէուտ կօթ, Պէժտ
քօ ով հորտու գուուէ մըն ար նավ
խունաքարիթիս դոտոտ՝ եռք լը մըլէ
դոի ուասթէ ու էտըն լը մըլէ դոի
22 չոփէ ուունն։ Յիսուս ճըռուապ տա ու
կօթ. Հուն նրզանն չի արխուազըն,
հուն քարըն վլխուլըն տու քասա՝
քօ ողէ վլխուլմ. եա ըմատ պըպըն
պը ուէ ըմատա քօ ողէ ըմատ պը-
23 պըմ. Ժէուտ կօթն, Պմ քարըն։ Ու
ժը ուանուոտ կօթ, Հունէ քասա մըն
վլխուլըն ու պը ուէ ըմատա քօ ու
դէ ըմատ պըպըմ, հունէ ըմատ պը-

- պըն . լաքին ոռունը թընա լը մըլէ մը-
նի ուասթէ ու լը մըլէ մընի չտփէ՝ նո-
լը մընա քօ պըտմ . իլլա ժը ուանուու
24 քօ ժը Պավէ մըն հազըր պուետ : Ու
չաղէ քօ տոհ չակըրտէ ալն պըհիս-
թըն , պը ուան հորառ պըրառու
25 զոյըրտին : Լաքին Յիսուս ուան կաղի
պա խօ գըր ու կօթ , Հուն դանըն քօ
հաքըմէտ միլլոթա լը ուան հիւքմ
արքըն , ու մազընէտ ուան լը ուան
26 մըսոլլոթըն : Լաքին լը նավ ուտ ուէ
ուըսա նոպտ , լէ քի ժը ուտ քօ արվէ
մազըն պըպտ , պըլա պըպտ խըզմէթ ~
27 քարէ ուտ : Ու քի ժը ուտ քօ արվէ
պըպտ փէշին , պըլա պըպտ զուլամէ
28 ուտ : Զառա քօ գուռէ ինսան նոտ
հաթ քօ ժէուտ խըզմէթ պըպտ , լէ
քօ խըզմէթ պըպտ , ու ճանէ խօ ժը
պօյ զա'ֆա ֆիտա պը.քտ :
- 29 Ու չաղէ տու ժը Երկըովէ տոր-
քոթն , 'ոլալոթքի մազըն լը փոյ
30 ուի չուն : Ու տվա տու քօր տը ուէ-
տու սոքընի պուն . կավա պըհիսթն
քօ Յիսուս արահուրու , գիուին գըրն
ու կօթն , Եա Բապպա . գուռէ դա-

- 31 ւիթ . լը մտ բահմ պըքտ : Ու ճը-
մա'աթ լը ուան հըլլաթ քօ հըսքութ
պըպն . լաքին տու պիթըր գիուին
արքըրն ու տը կօթն , Եա Բապպա , գու-
32 ուէ Դաւիթ , լը մտ բահմ պըքտ : Ու
Յիսուս սոքընի կաղի ուան գըր ու
կօթ , Ուա չը արվէ քօ ժը ուտուու
պը.քմ . Ժէսուս կօթն , Եա Բապպա , քօ
33 չավէտ մտ վոպն : Ու Յիսուս հոնը-
նի հըլմըսիտ չավէտ ուան . ու տոր-
հալ չավէտ ուան վոպուն . ու լը փոյ
ուի չուն :

- 1 Ու կավա նէղիքի Երուսաղէմէ
պուն ու հաթնոտ բեթփագէ պա չիաէ
ջէթունա , հընկէ Յիսուս արտօ ժը
2 չակըրտէտ խօ շիանտ . Ու ժը ուան-
ոտ կօթ , Հունոտ կունտէ հայի փէշ
պորի խօ , ու զուքա հունէ պըպինն
քորոքի կրէտայի ու տոհ չտր բէուտ .
3 ուան վոքն ու ժը մընուու պինն : Ու
Եկէր քոստք ժը ուտուու դըշթոք
պէժտ , պէժն ժը Բապպուու լազըմըն .
4 ու ուէ կավէ ուէ ուան պըշոյնու : Հո-

- մու դըշթէտ հա պուն, ժը պօյ լժու
մամ պըպտ խոպտրա փէյզոմպտր
5 քօ արպէժու ։ Ժը քոչչա Սիօնէու
պէժն, Ավա խունտքարէ դո դէ պա
դո, հոլիմ ու սուարո՛ լը քորէ ու
6 տոհշըէ քորէ ։ Շակըրտ չուն, ու
գըրն չառւա քօ թիսուս ժը ուանուտ
7 թէնպիհ դըրըպու ։ Ու քոր ու տոհն
շըք անին ու քընճէտ խօ տանինտ
սոր ուան, ու լը սոր ուան ուունըշը ։
8 Ու զա'փէտ ճը'մատթէ քընճէտ խօ լը
սոր ոէ ուախըսթն, ու հընոքտ ժը
տարա չըդըլ տըպլուին ու լը սոր ոէ
9 ուախըսթն ։ Ու ճըմա'տթէ քօ լը փէ՛
շիէ ու լը փոյ ուի տրչուն, գիտին
տըրըրն ու տըկօթն, Ովսաննա ժը
գուռէ Դաւիթուու, մըպարըքտ տուէ
քօ պընավէ Բապպ դէ ։ Ովսաննա
տը պըլընտայիէտու ։
- 10 Ու կավա քօ տախըլի Երուսաղէմէ
պու, թումանէ պաժառ հոժիա ու
11 կօթ, Ալ քի՞ու ։ Ու ճըմա'տթէ կօթ,
Ալ Յիսուս փէյտմպտրտ ժը Նազա-
րէթա գալիւեաէ ։
- 12 Ու Յիսուս չուտ տաճարա Խօտէ ։

- ու հումու ուան խալդէտ քօ մը տա-
ճարէտտ տը ֆրօթն ու տըքըուին տիտ-
րանի, ու տողկոտէ սարբաժա ու
քուբիէտ գովօքֆրօշա տողկոտ-
ուանտ ։ Ու ժը ուանուու կօթ, Հալծիտ
նըվիսանտըն քօ Մալա մըն մալա նը-
մէժէ ուէ պէ կօթն, լաքին ուտ ուէ
գըրտ մուղարա տըզա ։
- 14 Ու տը նավ տաճարէտտ քօր ու
գոփ հալծնու պալէ, ու ուան նաղ
15 գըր ։ Ու չաղէ քօ րէ'իսէ քահընա
ու քաթիպ տիթն քորտմոթէտ քօ
ուի գըր, ու զառօքէտ լը նավ տա-
ճարէ գիտին տըրըրն ու տը կօթն,
Ովսաննա ժը Գուռէ Դաւիթուու, զու-
յըտին ։ Ու ժէու կօթն, Տըպհէսի
տվէտ հա չի' արպէժըն, ու Յիսուս
ժը ուանուու կօթ, Պոլէ, ուտ գոտի-
նո՞ խօնտիտ, քօ ժը տողէ թէֆալա
ու զառօքէտ շիրխուոր դո հումու
թումամ գըր ։
- 17 Ու ուան հիշթ՝ ժը պաժէռ տոր-
քոթ չու Բեթանեայէ, ու պը շովէ
լը ուըր մա ։
- 18 Ու սըպահէ կավա վոկտոիա պաշ-

- 19 Ժէու՝ պլըրչի պու։ Ու հըժիրոք լը
սոր ուէ տիթ՝ չու պալէ, ու ժը զայ-
րի պոլկա դըշմաք բէվու նոտիթ։
ու ժէուտ կօթ։ Ժը վըրու փէվու է-
պէտի թա՛ամ ժը դու չէ նոտու։ ու
- 20 հըժիր ուէ կավէ հըշք պու։ կավա-
քօ շակըրտա տիթ, հոյըրին ու կօթն,
- 21 Զառաւ հըժիր զուքա հըշք պու։ Յի-
սուս ճըռուապ տա ու ժը ուանուտ կօթ,
Ռասթ ժը ուառուտ արպէժըմ, Հոր-
քտ իմանա ուտ հոտու ու տուտըլ
նոտըն, նու քօ թոնէ դըշմէ պը ուէ
հըժիրէ պու հունէ պլքն, լէ էկէր
հուն ժը վի շիախուտ պէժն, Ռա՛պտ
- 22 պլքուտ պահրէ, ուէ պլքտ ։ Ու
հոր չի քօ արնավ նըմէժէտու հուն
պլ իման պլ խուազն, հունէ պլը-
թինըն։
- 23 Ու կավա քօ ոու հաթու տաճարէ
հին արքըր, բէ՛խսէ քահընա ու ոխա-
փիէտ ճըմա՛թմէ հաթնու պալէ ու
կօթն, Պը չը հիւ.քումաթի դու վան
դըշմա արքի, ու քի՞ ովլ հիւ.քումաթ-
տա դու։ Յիսուս ճըռուապ տա ու ժը
ուանուտ կօթ, Աղ ժի բըռուորէ ժը
- 24 առ գու։ Յիսուս ճըռուապ տա ու ժը

- ուու պլքմ։ քօ էկէր հուն ժը մընու-
պէժն, ող ժի ուէ ժը ուուուտ պէժմ
քօ պլ չը հիւ.քումաթի վան դըշմա
տը.քըմ։ Ըմատա Յոլիաննէս ժը քո՞ւ
պու։ Ժը ազմա՞նա եա ժը ինսանա .
ու ոու տընավ խոտ տըֆըքըրին
26 ու տը կօթն, Հորքտ ոմ պէժն՝ ժը
ազմանա ոուէ ժը մոուտ պէժտ լէ
չը՞ուտ ուտ պլ ուի իման նանի. լէ է-
կէր ոմ պէժն՝ ժը ինսանա, ոմ ժը
ճըմա՛թմէ տըթըրում, չըմա քօ հո-
մու ժի Յոլիաննէս ուորտ փէյդում
27 պլու գուպուլ տըքըն։ Ու ժը Յիսուս-
ուտ ճըռուապ տան ու կօթն, Պմ նը-
զանն։ ու տուի ժի ժը ուանուտ կօթ,
Աղ ժի ժը ուառուտ նապէժմ քօ ող
պլ չը հիւ.քումաթի վան դըշմա տը-
քըմ։
- 28 Լաքին ժը ուուտ չա՞ուա խոյա-
ետ։ մտըրվոք տու գուուի ուի հո-
պուն, ու չու ժը է տուրըտ կօթ,
Լա՛օ իրօ հուտ ար ոողէ մընստ
- 29 պլչուղուլ։ Պուի ճըռուապ տա ու կօթ,
Աղ նապէմ հում, լաքին փաշէ փօշ-
- 30 ման։ պու ու չու։ Չու պա էտըն ժի,

- ուըսա կօթ . տուի ճըռապ տա ու
կօթ , Տըչըմ՝ էֆէնաըմ , ու նո չու :
- 31 Վէկալ քի՞ ժըլան հորառա հոմտէ
պավէ խօ իծրա գըր . ժէռո կօթն ,
զուէ տուրի . Յիսուս ժը ուանուտ
կօթ , Ռասմէ ժը ուտուտ արպէժըմ
քօ կէօմրուկի ու գահպ պորի ուտ
արքովնու խոնարիթիա խօտէ :
- 32 Զըմա քօ Յովիաննէս պը ոէա սա-
տըգիէ հաթո պա ուտ , ու ուտ ժէ
պառուր նո գըր . լաքին կէօմրուկ-
չիա ու գահպա ժէ պառուր գըրն .
ու ուտ տիթ ու հոն փաշէ փօշման
նոպուն քօ ժէ պառուր պըքն :
- 33 Մէսէլաբոտ տըն ժի պըպհիսն . մո-
րըվորի մալիօէ հոպու , քօ ուտզոք
տանի՝ տօրա ուի սէնճ գըր , ու մա՞-
սորաք դէսոտ քօլա ու պըրճ ալա
գըր , ու թէպիմի փալա գըր , ու տու
չու ուղամտրի զորիպ : Ու կալա
ուտգիթէ թա՞մմ նէղիք պու , զու-
լամէտ խօ շիանստ պա փալա քօ թա՞-
մմէտ ուի պըսմինն : Ու փալա զու-
լամէտ ուի կըրթն , լը եռքի խըսթն
էտըն քուշթն՝ ու եռքի տըն ըըճը-

- 36 մանտըն : Ցիսա դուլամնի տըն պիթրը
ժը էտ տուրի շիանտ , ու լը ուան
37 ժի ուըսա գըրն : Փաշէ դուռէ խօ
շիանստ պա ուան ու կօթ , Պոլքի ժը
38 դուռէ մըն շարմ պըքն : Լաքին շա-
դէ քօ փալա գուռէ ուի տիթն , ժը
հովուտ կօթն , Պվտ ուարըս , ուտըն
տմ ուի պըքուժըն , ու միրասա ուի
39 պըսմինն : Ու ուի կըրթն՝ ժը նալ
40 ուոզ ատրիսըթն ու քուշթն : Խոի
շաղէ քօ Խօյիէ ուոզ պէ , ուէ չը՝ պը-
41 քո պը ուան փալա : Ժէռո կօթն ,
Ուան խըրապա պըթորդոքի պը հէյ-
պոթ ուէ հէլաք պըքո , ու ուոզ պըս-
բէրոտ փալանի տըն , քօ առու ուէ թա՞-
մմէտ ուի տըուտզաթոտ պըտնէ :
- 42 Յիսուս ժը ուանուտ կօթ , Ուտ ար
քիթապտո գոթն նո՞խօնսիտ , Պու
գովըրէ քօ հօմթա ըողիլ գըր , ուու
պու սորէ տնիշքէ . ովլ ժը ըապպ
չէպու , ու լը պոր չավէ մոտնէպու :
- 43 ժը լուռուտ ժը ուտուտ արպէժըմ ,
քօ խոնարիթիա խօտէ ուէ ժը ուտ
պէտ սթանորն , ու ժը միլլոթոքի
ուըսառտ պէտ տան՝ քօ թա՞մմէ ուի

- 44 պըտու թւ քի քօ պը սոր վի գովիրա
րիվտ պը.քովլու ուէ հուր պըպտ, ու
լը սոր քի քօ պը.քովլու՝ ուէ ուի պը-
փորչըդինու:
- 45 Ու կավա քօ րէ՛իսէ քահընա ու
փարիսիա մէսէլուէտ ուի պըհիսմն,
ֆէհմ գըրն քօ ժը պօյ ուան արկօթ:
- 46 Ու տըկտուիան չա՛ուա ուի պըկլն.
լաքին ժը ճըմա՛թմէ թըռսիան, չը-
մա քօ ուուքու փէյլումպորոքի ուի
դապուլ արքըրն:

ՍՊՐԻ ԻԲ

- 1 Տիսա Յիսուս ճըռւապ տա ու պը
2 մէսէլա ժը ուանուու կօթ: Խունաքա-
րիմիա աղմանա մինաետ խունաքա-
րոքի քօ ժը գուուէ խուու տա՛ուոթ:
3 գըր: Ու զուլամէ խօ շիանս, քօ խօն-
տիէ տա՛ուոթէ կազի գըրն, ու ուան
4 նո վան պէն: Ու տիսա զուլամնի
տըն շիանս ու կօթ, ժը խօնտիաուու
պէժն, տիսա մըն թայթէա խօ հազրը
գըրը, ճօնտկաէտ մըն ու տոտւարէտ
մընի գոլուու սորթէպունու, ու հոր
դըշ հազրը, ուորնու տա՛ուոթէ:

- 5 Լաքին ուան պէղումիթի գըրն. ետք
չու որտէ խօ, ու էտըն տանուոթա-
6 նա խօ: Ու էտ մային զուլամէ ուի
7 բողիլ գըրն ու քուշմն: Խունաքար
ժի չաղէ պըհիսթ՝ զաղըրի, ու ՚տա-
քորէտ խօ շիանս՝ ու ուան գամթըլա
հէլոք գըրը, ու պաժուուէ ուան շո-
8 տքթանս: Հընկէ ժը զուլամէ խօուտ
կօթ, ջա՛ուաթ հազրը, լաքին խօն-
9 տի նո՛ լա՛իգ պուն: Խտի հունտ
սորէ ուէտ, ու հուն քի քօ պըպինն
10 կաղկընու տա՛ուոթէ: Ու զուլամ
սորքութնու սոր ուէտ, քի քօ տիթն
դոնճ ու խըրապ թով ճըլանսոն, ու
տա՛ուոթ պը խօնտիան թըրի պու:
11 Ու կավա խունաքար չու հընտըռու
խօնտիա պըպինու, մորլվոք լը ուըր
տիթ, քօ քընճէ տա՛ուոթէ ուոր-
12 նոկըրթը պու: Ու ժէուու կօթ, ջօ՛ս-
թօ, պէյ քընճէ տա՛ուոթէ չը՛ուու
13 հաթի վըր: ու տու լալ պու: Ուէ
կավէ խունաքար ժը խըրզմէթքարառու
կօթ, ջութ ու փիէ ուի կրէտըն, ու
պըկըրն տորիննու թարիսա տորլվու
լը ուըր ուէ պըպտ կըրին ու գըրչինա

- 14 տընտանա : Զըմա քօ խօնտի փըռն
ու պըժարթի հընտը.քըն :
- 15 Ուէ կալէ վարիսի չուն մըշէուըրոտ
գըրն . քա չառա պը խոպտրտան
- 16 ֆադորէ լը պտր վոկրն : Ու շակըր-
տէտ խօ պը թովի չերովդէսիս շի-
անտնոտ պալէ ու կօթն, չօ'մթոտ, ոմ
զանըն քօ դու ռասմի, ու ոէա խօ-
տէ պը ռասմի հին արքի, ու դոմա
դո նոտ քոստքոտ, չինքի դու ժը քո-
սիոտ ռումոթնաքի : Խտի ժը մտուտ
պէժոտ, ժը դուռտ չա՞ռա խայաետ .
տանա խոռածէ ժը գոյստրուտ ճա՞լի-
- 17 դո եա նա : Ցիսուս հիլոպաղիթիա
ուան նաս գըր՝ կօթ, Զը՞ուտ մըն ար
- 18 ճոռլպինն . հէյ մըզառուըրա : Սըք-
քոէ խոռածէ ռամի մըն պրտըն . ու
- 19 տուան տինարոք ժէուտ անին : Ու ժը
ուանուտ կօթ, Պէլ սուրոթ ու նըվիս
- 20 է քի՞ոտ : Ժէուտ կօթն, է գոյստրոտ .
հընկէ ժը ուանուտ կօթ, նուխո ոու
քօ է գոյստրոտ՝ պրտնոտ գոյստր, ու
- 21 տու քօ է խօտէտ՝ պրտնոտ խօտէ :
- 22 Ու չալէ քօ պըհիսթն՝ ոմէպմայի
պուն, ու ուի հիշթն ու չուն :

- 23 Ժը ուէ ոօժէտտ սադուկիէ քօ ար-
պէժն գըրյամոթ թուննոտ, հաթնոտ
- 24 պալէ ու ժէ բրոս գըրն, կօթն : Հօս-
թոտ, Մովսէս կօթ, էկէր եռք պէ
ուար պըմիտ, պըրաէ ուի պըրա ժը-
նա ուի պըսմիննոտ, ու ժը պըրաէ խօ-
- 25 ոտ ուար ռաքոտ : Խտի հոփթ պըրա
լը նավ մոն հոպուն . է տուրլի զու-
ուրծի ու մըր, ու ժը պօյ քօ ուտրէ
ուի թուննոտ պուտ, ժընա խօ ժը պը-
- 26 րաէ խօուտ հիշթ : Ուրսա ժի է տը-
տուա՝ ու է սըսէա՝ հոթթա հոր հոփ-
- 27 թա : Բըշթի հոմիուա ժընըք ժի մըր :
- 28 Խտի չաղէ գըրյամոթէ ուէ ժը հոր
հոփթա ժընա քի՞ժանիպոտ, չըմա քօ
- 29 հոմիուա ժի ուէ սըթաննոտ : Ու Ցիսուս
ճըռուապ տա ժը ուանուտ՝ ու կօթ,
չուն ժը ուէ քոթթըննոտ, ժը պօյ քօ քի-
թապա նրգանն ու նոտ գուոթա խօ-
- 30 տէ : Զիւնքի տը գըրյամոթէտտ նոտ
ժըն արսմինն ու նոտ ժը մէրուտ գէ-
նոտ տան . լէ տընավ աղմանատտ մի-
- 31 նա մըլեաքոթէ խօտէնոտ : Լաքին ժը
պօյ գըրյամոթա մըրիսա՝ ուտ նո՞խօն-
տիտ խոպտրա խօտէի ժը ուտուտ հա-

- 32 թի կօթն։ Պղըմ խօտէէ Աբրահամ,
ու խօտէէ իսահակ, ու խօտէէ Յա-
կոբ. Խօտէ նա խօտէէ մըրիսետ, լէ
33 խօտէ սաղաետ։ Ու ճըմա՛տթէ քօ
տըպհիսթ՝ տը հոյըրին լը սոր թա՛-
լիմէ ուի։
34 Լաքին փարիսիան չաղէ պըհիսթն
քօ տուի սադուկիա լալ գըր, թով
35 ճըլիսան։ Եազ ժը ուան՝ քօ տըպապէ
շորի՛ աթէ պու, ժը պցյ քօ ուի պըճու-
36 պինոտ ժէ բըռսի, ու կօթ, Հօսթու,
տընավ գանունոտ քի՛ժանոտ թէն։
37 պիհա մաղըն։ Ու Յիսուս ժէուս կօթ,
ժը Բապալ խօտէէ խօ հող պըքի, ժը
հոմնու տըլէ խօ ու ժը հոմնու ճանէ խօ
38 ու ժը հոմնու գը.քըէ խօ։ Պկո թէն։
39 պիհա տուըլի ու մաղըն։ Ու եա ար-
տուա ուոքտ վէ, ժը հավալէ խօ հող
40 պըքի ուոքտ խօ։ Պը վան հորսու-
թէնպիհավու հոմնու գանուն ու փէյ-
զոմպոր տլլգինոտ։
41 Ու չաղէ փարիսի ճըլիսան, Յիսուս
42 ժը ուան բըռս գըր ու կօթ, լը սոր
Քրիստոս թովսինա ուոտ չի՛տ, ուո-
դուոէ քի՛տ։ Ժէուս կօթն, ի Դա-

- 43 ւիթու։ Յիսուս ժը ուանուտ կօթ, լէ
չա՞ուա Դաւիթ պը թուհ ուի Բապպ
44 կազի տըքտ ու տըպէժտ, Բապպ ժը
Բապպէ մընուտ կօթ, լը մըլէ մընի
ուասթէ ուունի, հտթմթա քօ նոեարէ
45 դու պէխամտ պըն փիէ դու։ Խտի է-
կէր քօ Դաւիթ ուի Բապպ կազի տը-
քտ, չա՞ուա տու տըպտ դուոէ ուի։
46 Ու քոստքի նըքարըպու խտպորոք
ճըուապա ուի պըտտ, ժը ուէ ոօժէ
ու վըրատ քոսի ճէրա՛տթ նու տը-
քըր բըռսուոքէ ժէ պըքտ։

- 1 Ուէ կավ Յիսուս ժը ճըմա՛տթէուտ
ու ժը շակըրտէտ խօուտ խտպոր տա
2 ու կօթ։ Քաթիպ ու փարիսի լը սոր
3 քուրսիէ Մոլսէս ուունըթընոտ։ Խտի
չի քօ տըպէժնոտ ուոտ պըկըրըն ու պը-
քըն, լաքին ուոքտ տմոլէ ուան մո-
քըն, չըմա քօ տըպէժն ու նոքըն։
4 Զիւնքի պարէտ կըրան ու պէ հոմլ
կըէտըրըն ու տաթիննոտ սոր մըլէ
խալգէ, ու նավէն պը թըլիս խօ ուան
5 պըլլպպթինն։ Ու հոմնու տմոլէտ խօ

ժըպոյ քօ խալդ՝ պըպինն աըքըն, հու-
մայիկէտ խօ ֆըռուհ տըքն, ու տառւա
6 քընծէ խօ տըրէժ տըքն։ Ու հող տը-
քըն ժը ճիկ ժորի աը զիյաֆոթատո,
ու աը տէրատո, ժը քուրսիէ փէշի,
7 ու աընավ սուքատո ժը սրլամա։ Ու
ժը խալդէ Ռապի՝ Ռապի պէնտ կա-
8 զիքըրըն։ Լաքին հուն Ռապի մտէնտ
կազիքըրըն։ չըմա քօ մու'ալիմէ ուտ
ետքո, եա'նի Քրիստոս, ու հուն հու-
9 մու ժի պըրանտ։ Ու լը սոր տրաէ
քոստք ժը խուռո Պավ կազի մո՛քն,
չըմա քօ պավէ ուտ ետքո, քօ լը ազ-
10 մանա։ Ու հուն մու'ալիմ մտէնտ կա-
զիքըրըն, չըմա քօ մու'ալիմէ ուտ ետ-
11 քո, եա'նի Քրիստոս։ Ու մաղընէ
աընավ ուտտո ուէ պըպտ խըզմէթ-
12 քարէ ուտ։ Քի քօ խօ պըրընտ աը-
քո, ուէ նըզմ պըպտ։ ու քի քօ խօ
նըզմ աըքո ուէ պըրընտ պըպտ։
13 Լաքին ուտյ լը ուտ քաթիպ ու փա-
րիսիէ մըզառուրը, քօ հուն տորիէ
խունտքարիթիս աղմանա լը պոր
խալդէ աըքութէլըն։ չիւնքի հուն
նաքոմիէ, ու տուէտ աըքոմիլնէ ժի

14 հուն նահէլըն քօ պըքտիմէ։ Ուտյ լը
ուտ քաթիպ ու փարիսիէ մըզառուրը,
քօ հուն խանիէտ ժընոպիս աըլսուրն,
ու պը մահանտ նըմէժէ աըրէժ տըքն։
ժը լուռուտ հունէ հիւքմորի զէտո-
15 թըր պըսթինն։ Ուտյ լը ուտ քաթիպ
ու փարիսիէ մըզառուրը՝ քօ հուն պահ-
րու պոժէ լը հող տրտըն։ քօ ետքի
պըքնտ մըրիս։ ու չաղէ քօ աըպտ,
հուն ուի տուգաթ ժը խօ պիթըր աըք-
16 նտ գուռէ ճէհէննալմէ։ Ուտյ լը ուտ
փէշոտուիէ քօր՝ քօ հուն աը պէժըն,
Քի քօ պը տաճարէ սօնտ աը խօ, նտ
գըշթոքոտ։ լաքին քի քօ սօնտ պը խօ
պը զէուէ լը նավ տաճարէ, տոյնտար
17 աըպտ։ Եա' ահմագա ու քօրա, քի՝
ժա մաղթըրոտ, զէու եա տաճար քօ
18 զէու թոգափիս տրտոտ։ Ու քի քօ պը
ոեղանէ սօնտ պը խօ, նտ գըշթոքոտ։
լաքին քի քօ սօնտ պը խօ պը գուր-
պանա լը սոր սեղանէետ տոյնտար
19 աըպտ։ Եա' ահմագա ու քօրա, քի՝
ժա մաղթըրոտ։ գուրպանէն եա սե-
ղանա քօ գուրպանէ թոգափիս տրտոտ։
20 իտի քի քօ պը սեղանէ սօնտ պը խօ.

սօնտ արխօ բէ՝ ու պը հտմու դըշմէտ
 21 քօ լը սոր ուէնտ։ Ու քի քօ սօնտ պը
 լիօ պը տաճարէ, սօնտ արխօ բէ՝ ու
 22 պը ուիէ քօ դէտո ար սորքնոտ։ Ու
 քի քօ պը աղմանա սօնտ պը իօ, սօնտ
 արխօ պը թախմէ խօտէ՝ ու պը ուիէ
 23 լը սոր ուունըշմիտ։ Ուոյ լը ուոտ քա-
 թիպ ու փարիսիէ մըզառւըր՝ քօ հուն
 տոհեռքա նա՞նա՛է ու անիսօնէ ու
 քէմունէ տրտըն, ու ուոտ թորք գըր
 թըշմէտ գանսունէ ի կըրանթըր, եա՞-
 նի շորի՛տմ ու մարհտմոթ ու իման.
 լազմ պու քօ հուն վան պըքն, ու
 24 ուան թորք նոքն։ Հէյ փէշւոտիէտ
 քօր, քօ հուն քորմէշէ ար ուորէվըն
 25 ու տովտէ տատպուինըն։ Ուոյ լը
 ուոտ քաթիպ ու փարիսիէ մըզառւըր
 քօ հուն տորիվտէ թասէ ու քասըրէ
 փակէժ տրքն, ու ժը հընտըռուվտ
 26 թըժինտ պը զուլի ու ֆըշգ։ Եա փա-
 րիսիէ քօր՝ տուրի հընտըռուէ թա-
 սէ ու քասըրէ փակըրգքտ, քօ տոր-
 27 վտէ ուան ժի փակըժ պըպտ։ Ուոյ
 լը ուոտ՝ քաթիպ ու փարիսիէ քօր, քօ
 հուն մինանտ թըրպէ սըփիքըրի, քօ

տու ժը տորվտ ոնտ խոյանտ ու ժը
 հընտըռուվտ թըժինտ պը հտոթիէտ
 28 մըրիա ու հոր թորդ նըճըսիթի։ Հուն
 ժի ուըհա ժը տորվտ ժը խալկէուտ
 սալիհ խոյախ տրքն, ու ժը հընտը-
 ռուվտ թըժինտ պը մըզառւըրիթի ու
 29 պը պէօլիթի։ Ուոյ լը ուոտ՝ քաթիպ
 ու փարիսիէ մըզառւըր, քօ հուն գոտ-
 րէ փէյլոմպորա չէտրքն. ու թըրպէտ
 30 սալիհա տը խոմըինն։ Ու տըպէժըն,
 չորքտ ոմ տը էյամէ պալիէ խօտո-
 պունա, ոմ պը ուանուտ թէքրի խու-
 31 նա փէյլոմպորա նո տըպուն։ Նոխօ
 հուն լը սոր իօ շահտոյի տըտըն քօ
 հուն զառօքէտ ուանըն՝ քօ փէյլոմ-
 32 պոր տը քուշմն։ Իտի հուն ժի չա-
 33 փա պալիէտ իօ տակընն։ Հէյ մարէ՛
 զուրըիյտմէ քօրտ մարա, հունէ չա-
 ուա պըռուվըն ժը հիւքմէ ճէհէննը-
 34 մէ։ Ժը լուռուտ ովա ող ժը ուոռուտ
 տը շոյնըմ փէյլոմպորա ու շահրոզա
 ու քաթիպա, ու հունէ չոնտոքա ժը
 ուան պը քուժըն ու տորիննոտ խաչէ,
 ու հունէ տը նավ տէրէ խօտոտ լը
 չոնտոքախըն, ու ժը պաժառ լը պա-

35 ժառ տոր պլըն: Ժըպց քօ պլըտա-
վո սոր ուտ հոմու խոնա պէտոն քօ
լը սոր տրտէ հաթո ուէթըն, ժը խո-
նա Արէլէ սատրդ հոթիտա խոնա
Զարարիսէ դուռէ բարարիս քօ ուտ
տը նավտրա տաճարէ ու սեղանէտո
36 քուշթ: Ուասթ ժը ուտուտ տըպէժըմ,
Ավ հոմու դըշթէտ հա ուէ պէնտ
սոր վի նրսի:

37 Եա Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, քօ
դո փէյզտմպտրա տըքուշթ, ու տը-
ուընըմանտուանէ ժը դուտ տը հաթ-
նո շիանտըն. չո՞նա ճար մըն խուտսթ
քօ զառօքէ դո պլընինըմ, չառա
քօ գուփըք չիչըքէ խօ տընինտ պլըն
38 պասքէ խօ, ու ուտ նո խուտսթ: Պ-
վա մալա ուտ ուէ ժը ուտուտ ուէրան
39 պլինտ: Զըմա քօ ժը ուտուտ տըպէ-
ժըմքօ էտըն ժըլըրու փէվո հունէ մըն
նոտինըն, հոթիտա քօ հուն պէժն, Մու-
պարըքտ ոու քօ պլը նավէ Բապա գէ:

1 Ու Յիսուս ժը տաճարէ տորքտթ:
տըչու, ու շակըրտէտ ուի չունտ պա-

Ե քօ ավախէտ տաճարէ ուտմի ուի
2 պլտն: Ու Յիսուս ժը ուանուտ կօթ,
չուն ուան հոմու դըշթա նա՞պինն.
ոասթ ժը ուտուտ տըպէժըմ, լը վի
ճի ուէ գուվըր լը սոր դուկըր նոտմի-
նո՝ քօ խըրապ նոտպո:

3 Ու չաղէ քօ ոու լը սոր չիաէ Զէյ-
թունա ոունըշթըպու. շակըրտ պլ
թոնհաի հաթնոտ պալէ ու կօթն, Պէ-
ժո մո՝ քա ուէ քո՞նկէ ոու դըշթ
պլպն, ու նիշանէ հաթընա դո ու
4 փաշիա տիւնեաէ ուէ չի՞ պո: Ու Յի-
սուտ ճըուապտա ու ժը ուանուտ կօթ,
չայ ժը խօ հուն նոտպո քօ քոս ուտ
5 պլ խարինոտ: Զըմա քօ կոլոք ուէ պլ
նավէ մըն պէն, ու պէժն, Աղըմ Քրիս-
տոս, ու ուէ զա՞փա ժը ուէ պլպն:
6 Ու հունէ պլպէնիսըն շուտո, ու պլհ-
սա շուտա. հայ ժը խօ հուն քօ հուն
նո գուլըգըն, չըմա քօ լազըմո ոու
հունու դըշթ պլպն, լաքին հէժ նո
7 փաշիա: Զիւնքի ուէ միլլոթ լը սոր
միլլոթ ուապո, ու խունտքարիթի լը
սոր խունտքարիթի, ու լը ճի ճի գու-
լա ու ժան ու զոլլոլոտ տէ պլպն:

8 Լաքին ովկետ հա հոմու տոսմթբէ դըր~
 9 նա էշանու ։ Հընկէ ուէ ուտ թէսլիմի
 թանկայիա պըըն, ու ուէ ուտ պը~
 քուժըն, ու ժը պօյ նավէ մըն հունէ
 ժը հոմու միլլոթա պէնո ՝տնթոն~
 10 աըն ։ Ու ուի չաղի կոլոք ուէ պը~
 թորփըլըն, ու ուէ հովուտըն թէս~
 լիմ պըքըն, ու ուէ ժը հովուտըն պը~
 11 ՝տնթինն ։ Ու կոլոք փէյլոմպորէ
 ատրոտուին ուէ ուապըն, ու կոլոքա
 12 ժը ուէ պըպն ։ Ու ժը պօյ զէտոպոնա
 պէ օլիթիա, մուհովոթա զա՞ֆա ուէ
 13 սար պըպտ ։ Լաքին քի քօ հոթթա
 14 փաշիէ ստպր պըքտ, ուուէ պըմի ։ Ու
 տվ ինծիլա խունտքարիթիէ ուէ տը
 թոմամէ տիւնեաէտո պէտ քարոզ~
 գըրըն, քօ պըպտ շահառյի ժը հո~
 մու միլլոթառտ ։ ու բըշթի հընկէ
 ուէ փաշի պէ ։
 15 իտի չաղէ հուն պըպինն նըճըսի~
 թիա խըրապունէ քօ պը տովէ դա~
 նիէլ փէյլոմպոր հաթիտ կօթըն, տը
 ճիէ փակըժտո ստքընի ։ (քի քօ պը~
 16 խունու պըլա սոհ պըքտ) ։ Հընկէ
 տուէ քօ տը ձըհուտըսթանէտոնտ՝

17 պըլա պը ուովկոտ չիա ։ Որւ քօ լը սոր
 խանիո ։ պըլա նոտէ խուարէ քօ ժը
 18 մալա խօ դըշթոքի պըսթինու Ռւ տուէ
 լը նավ տրտոտ ։ պըլա վոնտկոտ քօ
 19 քընճէ խօ պըսթինու ։ Լաքին ուոյ
 լը ուանէ քօ տը ուան ուօժատոտ պը
 20 հոմիոնու ու չիր տըտն ։ Ու տու՞ա
 պըքըն քօ ուովա ուտ նոքովոտ զրկու~
 21 թանէ, ու նոտ ուօժա սոպթէ ։ Զիւն~
 քի հընկէ թանկայիոքոտ ուըսա մա~
 զըն ուէ պըպտ, քօ ժը տոսմթբէ գըր~
 նա տիւնեաէ ու հոթթա վէկավ մի~
 նա ուի նոպուետ, ու ուէ նոպտ ժի ։
 22 Ու էկէր տու ուօժ գըն նոպունա ,
 ուէ դաթ ճէսէտաք նոտ ֆըլլթիա .
 լաքին ժը պօյ պըժարթիան տու ուօժ
 23 ուէ գըն պըպըն ։ Հընկէ հորքո եռք
 ժը ուուտոտ պէժտ, Ավա Քրիստոս լը
 24 վըրտ եա լը ուըր, պառտոր մոքն ։ Զը~
 մա քօ քրիստոսէտ ատրոտուին ու փէյ~
 զոմպորէտ ատրոտուին ուէ ուապն ,
 ու ուէ ՝ալամոթ ու քորտմոթէտ
 մազըն ուամի պըսն , քօ էկէր միւմ~
 քին պուա պըժարթիա ժը ուէ պը~
 25 պըն ։ Ավա մընէ ժը ոուըլիվոտ ժը ուտ~

- 26 ուռ կօթ։ իտի էկէր ժը ուտուա պէմն
քօ՝ Պվա լը նավ պուիէետ, ատր-
մոքտվս. եա Պվա տը օտոէ հընտը-
27 ուտուետ, պատոր մոքն։ Զիւնքի
մինա պըրուսքա քօ ժը ոօժհըլաթէ
տորթէ հոթթա պը ոօժալաէ խու-
յա տըրտ, ուէ հաթնա գուռէ ին-
28 սան ուըսա պըպտ։ Զիւնքի լը քի ճի
քօ լոշ հոյտ, գորթուլ ուէ լը ուըր
պըճըլին։
- 29 Ու բըշթի թանկայիա ուան ոօժա,
զուքա ուէ ոօժ թարի պըպտ, ու հիվ
ուէ ոօնիա խօ նտտո, ու սմէո ուէ
ժը աղմանա պըրովլն, ու գուռթէտ
30 աղմանա ուէ պըհոժըն։ Ու հընկէ
ուէ նիշանա գուռէ ինսան լը աղմա-
նա խույաի պըպտ, ու միլլթէտ որ-
տէ ուէ շին պըքն, ու ուէ պըպինն
գուռէ ինսան լը սոր տուրէտ աղմա-
նա հաթի պը գուռթ ու ՚իզդթոքտ
31 մազըն։ Ու տուէ մըլեաքոթէ խօ պը-
շոյնտ պը պօփոքտ տոննկմազըն, ու
ուէ պը ժարթիէ ուի պըժվինըն ժը
հոր չոր պա՝ ժը թորոֆոքի աղմանա
հոթթա թորոֆէ արն։

- 32 Ժը հըժիրէ մէսէլաքէ հին պըպն։
քօ չաղէ չըկըլէ ուէ նորմ արպըն ու
պոլկէ ուէ տը պըշքուվըն, հուն զա-
33 նըն քօ հավին նէղիքտ։ Ուըսա ժի
չաղէ հուն վան դըշթա տըպինն, զա-
նըպըն քօ նէղիքտ լը պոր տորիա։
34 Ուասթ ժը ուտուտ տըպէժըմ ովկ ճի-
լէ հա ուէ նտպհուրտ հոթթա քօ
35 հոմու դըշթէտ հա նո գոտումըն։ Աղ-
ման ու տրտ ուէ պըպհուրըն, լաքին
խոպտրէտ մըն ուէ նտպհուրըն։
- 36 Լաքին քոտոք պը ուէ ոօժէ ու պը
ուէ սա'աթէ նըզանտ, ու նո մըլեա-
քոթէ աղմանա ժի, լէ պըթոնէ Պա-
37 վէ մըն։ Լաքին չառա քօ տը էյամէ
նոյ տտ պու, հաթնա գուռէ ինսան
38 ժի ուէ ուըսա պըպտ։ Զիւնքի չա-
ռա քօ տը ուան ոօժէ պորի թու-
ֆանէտ պու։ տը խուարըն՝ վոտ-
խուարն՝ ժըն արսթանան ու տըտանտ
մէր, հոթթա ուէ ոօժա քօ նոյ քո-
39 թուսէփինտէ։ Ու բէ նոհոսիան հոթ-
թա քօ թուփան հաթ ու հոմուա ժի
հըլանի, հաթնա գուռէ ինսան ժի
40 ուէ ուըսա պըպտ։ Հընկէ տու մո-

ըրվ արնավ արատքիստ պլն, եռք
ուէ պէտքմանտըն, ու էտըն ուէ պէտ
41 հիշթըն: Ու հորբտ տու ժըն պըտաս-
թորոքի պըհէրն, եռք ուէ պէտ
սթանտըն ու եատըն ուէ պէտ հիշթն:
42 Նտխօ հըշեարի խօ պըն, չըմա քօ
հուն նըղանն արքիմա սա'աթէտտ
43 թապպէ ուտ դէ: Լաքին հուն վի զա-
նըպն քօ էկէր խօյէ մալէ զանըպուա
քօ տըքիմա պէտիլա շովէտտ տըզ
դէ, հըշեար արսոտքընի ու նա արհիշթ-
44 քօ մալա ուի նոդոսկ պըքըն: Ժը
լուուոտ հուն ժի հազըր պըպն, չիւն-
քի գուուէ ինսան ար սա'աթոքտ ուը-
սատտ դէ, քօ հուն թուխմին նաքըն:
45 իտի քի՞տ տու զուլամէ տմին ու շահ-
րոզտ քօ աղաէ ուի՝ ուի տանի սոր
խըզմէթքարէ խօ, քօ տը ուագիթէտտ
թա'ինա ուան պըտտ: Խօդի պը ուի
46 զուլամի քօ չաղէ աղաէ ուի պէ պը-
պինտ քօ ուըսա գըրիտ: Ուասթ ժը
ուուուոտ արպէժըմ քօ ուէ ուի տոյնտ
47 սոր հումու մալէ խօ: Լէ էկէր տու
զուլամէ խըրապ ար տըլէ խօտտ պէ-
ժտ Աղաէ մըն հաթընա խօ տը՝ տուը-

49 գինտ: Ու տոսթըքէ պըքտ լը դու-
լամհովալէ խօ տտ, ու պը տորխօշա-
50 ոտ պըխօ ու վոխօ: Աղաէ ուի դու-
լամի ուէ տը ուօժոքտ ուըսատտ պէ,
քօ չաղմէուի նաքտ: ու տը սա'աթո-
51 քտ ուըսատտ քօ նըղանտ: Ու ուէ
ուի տը նիվիստ պըպըռտ ու պարա
ուի ուէ պը մըզաուըրաւտ տոյնտ.
լը ուըր ուէ պըպտ կըրին ու գըռչի-
նա արնտանա:

1 Ուի չաղի խունպքարիթիա ազմա-
նա ուէ պը չպըհտ պը տոհ գիզա,
քօ ֆոնտըէտ խօ սթանտն ատրքոթ-
2 նտ փէշիա զալէ: Բէնճ ժը ուան շահ-
3 ըոզտ պուն, ու բէնճ ահմոդ: Քօ
ահմոդա ֆոնտըէտ խօ սթանտն, ու
4 տօհն պը խուոտ նտ սթանտն: Լաքին
շահըոզտ տօհն ժի տընավ ֆըրաղա-
տտ պը ֆոնտըէտ խուոտ սթանտն:
5 Ու քօ զալտ՝ տուըգի, հումու ժի
6 հօնըժին ու ուազան: Ու տը նիվէ շո-
վէտտ տոնկոք հաթ: Դվա զալտ դէ՝
7 տորքոմնստ փէշիէ: Ուէ կավէ ժու-

- մամէ գիղան ռապուն ու ֆոնտրէտ
 8 խօ սաղ գըրն։ Ու ահմտքա ժը շահարողաւոտ կօթն։ Ժը տօհնէ խօ պլունտ, չրմա քօ ֆոնտրէտ մտ լը
 9 թոփանտընէնտ։ Շահրողա ճը ուապ տան ու կօթն, Նոպտ քօ թէրա մտ ու ուտ նոքտ, լէ հունտո պա է քօ տըֆրօշըն ու ժը խուռա պլ՛քըռն։
 10 կավա քօ տու չուն պլըքըռն, տվա դավտ հաթ, ու տուէտ հազըր պուի բէռտ քոթնտ տա՛ուտթէ, ու տոր
 11 կոհ հաթո գուֆալթըն։ Բըշթոտ գիղէտ աըն հաթն, ու կօթն, Եա թապա,
 12 Եա թապա, ժը մուռտ վոքտ։ Լաքին տուի ճըուապ տա ու կօթ, Ռասթ ժը ուտուտ տըպէժըմ քօ Աղ ուտ նաս
 13 նաքըմ։ Նոխօ հըշեար պըստքընն, չրմա քօ նուն ոօժէ զանըն ու նու սա՛տթէ։
 14 Զիւնքի ուտքտ մորըվոքի քօ ուէ պըչուա ուտլաթէ զորիպ՝ կաղի զուլամէտ խօ գըր, ու մալէ խօ սրարթուան։ Ժը կոթիուտ տա բէնձ տաշանդ, ու ժը ետքիուտ տըտո, ու ժը ետքիուտ ետք։ Ժը հոք ետքիուտ լը

- կօրա թակտիժա ուի, ու տորհալ պըռէ քոթի։ Ու տուէ քօ բէնձ տաղանդ սիթանտըպու, զուքա չու պը ուան տանու սիթանտըն գըր, ու բէնձ
 17 տաղանդի տըն ֆոյտտ գըր։ Ուըսա ժի է քօ տըտօ սիթանտըպու, տըտօի աըն ժի ֆոյտտ գըր։ Լաքին տուէ քօ ետք սիթանտըպու, չու տրտ քօ լս ու տըրհավէ աղաէ խօ վոշարթ։
 19 Բըշթի կոլոք ուտգիթ աղաէ ուան զուլամա հաթ, ժը ուան հիսամ խոււ տովթ։ Ու տուէ քօ բէնձ տաղանդ սիթանտըպու՝ հաթ բէնձ տաղանդի տըն ժի անի ու կօթ, Եֆէնտըմ՝ դտ բէնձ տաղանդ սրբարթու մըն, տվա մըն բէնձ տաղանդի տըն ժի լը սոր
 21 ուան ֆոյտտ գըր։ Եֆէնտիէ ուի ժէ ուտ կօթ, Աֆորին, Եա զուլամէ գոնճ ու էմին։ դու քօ տընավ դըշէտ հընտըքտտ էմին պուի, տղէ դտ տոյնմտ սոր կոլոք դըշթա, պըքտ
 22 վտ շահիա աղաէ խօ։ Աուէ քօ տու տաղանդ ժի սիթանտըպու, հաթ ու կօթ, Եֆէնտըմ, դտ տու տաղանդ սրբարթու մըն, տվա մըն տու տաղան-

- 23 դի տըն ժի լը սոր ֆոյտո գըր: է-
ֆէնտիէ ուի ժէռտ կօթ, Աֆորին,
եա զուլամէ կոնճ ու էմին, դու քօ
տընավ դըշթէ հընտըտո էմին պուի,
տղէ դո տոյնմտ սոր կոլոք դըշթո.
24 պըրտվո շահիա աղաէ խօ: Պուէ քօ
եռք տաղանդ ժի սթանտըպու, հաթ
ու կօթ, էֆէնտըմ, մըն զանըպո քօ
դու մորըլորի սորթի, ժը ճիէ քօ
դո թօվ նոդըրիո արչընի, ու ժը
ճիէ քօ դո նո ուղանտիո արճըլինի:
25 Ժը լոտուու թըրոսիամ, մըն չու տա-
զանդէ դո տըպըն տրտէտո վո շարթ,
26 տվու մալէ դո ժը դուու: Աղաէ ուի
ժէռտ ճըուապ տա ու կօթ, Եա զու-
լամէ խըրապ ու թէնպոլ, դո զա-
նըպու ժը ճիէ մըն թօվ նո դըրի ար
շընթմ, ու ժը ճիէ քօ մըն նո ուղան-
27 աի արճըլինըմ: Նոխո լաղըմպու ժը
դուու քօ դո տըրհալէ մըն պըտա
սորրափա, քօ չաղէ պըհամթմա մըն
մալէ խօ պը ֆոյտա ուիլու պըտան-
28 տա: Խտի տաղանդ ժը ուի պըսթինն
ու պըտնու ուիէ քօ տոհ տաղանդէ
29 ուի հոետո: Զըմա քօ է քի հոետուէ

- ժէռտ պէտ տան՝ ու զէտո պըպտ.
տուէ քօ է ուի թուննո՝ է հոյի ժի
30 ուէ ժէ պէտ սթանտըն: Ու տու զու-
լամէ պէ գէր տորիննու թարիա տոր-
վո: ուէ լը ուըր պըպտ կըրին ու դըռ-
չնա տընտանա:
31 Ու չաղէ քօ Գուռէ ինսան պը ՚իզ-
զէթա խօվու պէ, ու հոմու մըլեա-
քոթէ ուի բէռտ, հընկէ ուէ ոունի
32 սոր թոխթէ խօի ՚իզզէթէ: Ու հո-
մու միլլոթ ուէ լը հըզուրա ուի պը-
ճըվըն, ու ուէ ուան ժը հով ճըհէ
պըբոտ, ուոքու քօ շըվան մէշընա ժը
33 պըզընա ճըհէ արբու: Ու ուէ մէշը-
նա լը մըլէ խօի ոասթէ ու պըզընա
լը մըլէ խօի չոփէ պըստըընինու:
34 Ուէ կավէ ուէ խունտըար ժը ուա-
նէ լը մըլէ խօի ոասթէու պէժո,
եա մուպարըքէտ Պավէ մըն, ուորն
պըպնու ուարըսէ խունտըարիթիա քօ
ժը տոսթ բէդըրնա տիւնեաէվո ժը
35 ուուու հազըր պուետո: Զըմա քօ
պըրչի պում, ուու խուարըն տա մըն.
թի պում, ուու ալ տա մըն. դա-
36 րիպ պում, ուու մըն հոուանտո: Ազ

- թաղի պում, ուտ քընճ լը մըն դըր.
նոխօշ պում, ուտ սոր տա մըն. տը
հոպսէտ պում, հոն հաթնտ պա
37 մըն: Հընկէ սատըգ ուէ ժէռտ ճը-
ռուապ պըան ու պէժն. եա թապպ,
մտ քոնկէ դո պըրչի տիթ, ու խուա-
ըն տա դո. եա թի՝ մտ ալ տա
38 դո: Քոնկէ մտ դո տիթ զորիպ՝
ու մտ դո հոտւանտ. եա թաղի՝ մտ
39 դո պը քընճ դըր. Քոնկէ մտ դո
տիթ նոխօշ՝ եա աը հոպսէտ՝ ու
40 ոմ հաթնտ պա դո: Ու խոնտքար
ուէ ճըռտապ պըտտ ու պէժո ուան.
Ռասթ ժը ուտուտ տըպէժըմ, ֆաշ քօ
ուտ ժը վան պըրաէ մընի բըչուքիթըր-
ոտ դըր, ուտ ժը մընոտ դըր:
41 Ուէ կալէ ուէ ժը ուանէ մընէ խօի
շոփէոտ ժի պէժո. եա մոլոնա,
ժը մըն ուէտտ հոռննալ ակրըէ է-
պէտի, քօ հազըր պուետ ժը շէյթան-
42 ոտ ու ժը մըլեաքտթէ ուիոտ: Զը-
մա քօ ող պըրչի պում, ուտ խուա-
ըն նո տա մըն. թի պում, ուտ ալ
43 նո տա մըն: Ղարիպ պում, ուտ մըն
նո հոտւանտ. թաղի պում, ուտ

- քընճ լը մըն նորըր. ող նոխօշ ու
տը հոպսէտ պում, ուտ սոր նո
44 տա մըն: Հընկէ տու ժի ուէ ճըռտապ
պըան ու պէժն, եա թապպ, մա քոն-
կէ դո տիթ պըրչի, եա թի, եա զա-
րիպ՝ եա թաղի՝ եա նոխօշ՝ եա տը
հոպսէտ, ու մտ ժը դուռտ իրդ-
45 մէթ նորըր: Ուէ կալէ ուէ ժը ուան-
ոտ ճըռտապ պըտտ ու պէժո, Ուասթ
ժը ուտուտ տըպէժըմ, ֆաշ քօ ուտ
ժը ետք ժը վանէ հափ բըչուքիթըրուա
նորըր, ուտ ժը մընոտ ժի նորըր:
46 Ու ով ուէ հոռնտ 'ողապէ էպէ-
տի, լարին սատըգ հայաթա էպէտի:

- 1 Ու չալէ Յիսուս հոմու խոպտէ
հա թոմամ դըր, ժը շակըրտէտ խօ-
2 ոտ կօթ, Հուն զանն քօ բըշթի տու
ոօժ տըպտ պասէք, ու Գուռէ ին-
ան թէսլիմ տըպտ քօ պէտ խաչ
դըրըն:
3 Հընկէ ըէ՛խէտ քահընա ու քա-
թիպ ու ոխփիէտ ճըմա'ոթէ ճըմ'
պուն լը մալա ըէ՛խէ քահընա, քօ

- 4 նավէ ուի կայիսափա պու։ Ու մըշէ։
ուըրտ դըրն քօ Յիսուս պը հիլու պըկըն
5 ու պըքուժըն։ Լաքին արկօթն, նո
ար ուագիթէ ՚իտէտո, քօ առ նավ
ճըմա՛թէտո ֆիթնո չենոպու։
6 Ու չաղէ քօ Յիսուս լը Բեթանեաէ
7 լը մալա Սիմօնէ կուրիի պու, Ժընոք
քօ շուշաբի տօհնէ պը դիմոթ բէոտ
հապու՝ հաթո պալէ, ու ոէթո սոր
սորէ ուի՝ կալա քօ տու լը սոր սօֆա
8 րաէ ոունըթիպու։ Ու շակըրտէտ
ուի քօ տիթն, դոյըրտն՝ ու կօթն,
9 Զընու տիլ թուլութիա հա պոպտ։
Զիւնքի միւմքիւն պու տու տօհն պը
պըհաքի կըրան պըհաթա ֆըրօթըն,
ու ժը ֆոգիրաուտ պըհաթա տան։
10 Ու Յիսուս ֆէհմ դըր ու ժը ուանուտ
կօթ, Զընու հաւն ժընըքէ րոհնժ
արքն, չիւնքի ուուէ շուզուլաքի դոնճ
11 պը մընուտ դըր։ Զըմա քօ ֆոգիր
հորկավ պը ուտուտնու, լաքին ող
12 հորկավ նու պը ուտուտնու։ Զիւնքի
ուուէ քօ ուի տօհնի պը սոր ճէսէտէ
մընվու ուէթ, ժը պոյ ատքնա մըն դըր։
13 Ուասթ ժը ուտուտ արպէթըմ, Ցընավ

- հոմու տիւնեաէտո չը ճիէ քօ ինճիլա
հա պէտ քարոզ գըրն, ուէ պոհսա
դըթէ քօ ուուէ ժի գըր պըպտ, ժը
պոյ ժէուտ պըպտ թէտքոր։
14 Հընկէ ետք ժը տուազտոհա՝ քօ
Յուղաէ խակարովտի տը հաթո կօթըն,
15 չու պարէ՛խսէ քահընա ու կօթ։ Ուու
չը տըվէ պըտնո մըն, ու տղէ ուի
թէսլիմի ուու պըքըմ։ ու ուան սի
16 փորչու զիվ բէոտ ուոտ'ա գըրն։ Ու
ժը ուէ փէվտ լը քոյստքէ տըկոտիա,
քօ ուի թէսլիմ պըքու։
17 Ու ոօժա տուըլէ ՚իտա շըքտվա՝
շակըրտ հաթնու պա Յիսուս ու ժէոտ
կօթն, Դու քի՞ ճի տըվէ քօ տմ հաւ
18 զըր պըքն քօ պասէք պը խուի։ Ու
տուի կօթ, Հտոնու պաժէու պա ֆիւ
լան մորըլի ու ժէոտ պէժն, Հոսթու
տըպէժու, ուոգիթէ մըն նէզիքու, ու
զէ պը շակըրտէտ խօվտ լը պա դու
19 պասէք պըքըմ։ Շակըրտ ժի չաուա
քօ Յիսուս ժը ուանուտ տմբ գըրըպու
գըրն, ու պասէք հազըր գըրն։
20 Ու չաղէ պու էվար պը հոր տուազ
տոհաուտ լը սոր սօֆրոէ ոունըթ։

- 21 Ու հընկա քօ տըխուարն կօթ, Ո.ասիթ
ժը ուտուտ տըպէժըմ քօ եռք ժը ուտ
22 ուէ մըն թէսլիմ պըքտ: Ու կոլոք
հտղընին, ու հոր եռք ժը ուան տոսթ
բէ դըր ժէուտ տըկօթ, Եա թապպ
23 գոյ տ՝զմ: Առոի ճըուապ տա ու կօթ,
Է քօ տոսթէ խօ պը մընուտ խըսթո
ֆըրալէ տուէ մըն թէսլիմ պըքտ:
24 Պըուաոթ Գուոէ ինսան չառա քօ լլ
տորհոգա ուի հաթիտ նըվիսանտըն
տըչտ, լաքին ուոյ լլ ուի մորըվի քօ
Գուոէ ինսան պը տոսթէ ուի թէս
լիմ տըպտ. գոնճ պու ժը ուիուտ քօ
25 նո ուլըստիպուա: Յուդաէ քօ ուէ
ուի թէսլիմ պըքրա, ճըուապ տա ու
կօթ, Հօ'սթո, գոյ տ՝զմ, ժէուտ
կօթ, Դու կօթ:
26 Ու հընկա քօ ուան տըխուար, Յի-
սուս նան սթանտ՝ պարըքանտ շըքէ-
նանտ ու տա շակըրտա ու կօթ, Պըս-
թինն ու պըխօն, տվու ճէսէտէ մըն:
27 Ու քաս կըրթ՝ շըքը դըր ու տա ուան
ու կօթ, Հուն հոմու ժի ծէ վոխօն:
28 Զըմա քօ ովլու խունա մընի 'ահտէ
նու քօ ժը պոյ կոլոքու դէտ ոըժան-

- տըն ժը պօնա 'ափուպունա կիւնոցաւ
29 Լաքին ժը ուտուտ տըպէժըմ, ժը վըը
ու փէվու տղէ գոլթ ժը թա'ամէ մէ-
ուէ վոնտիօմ հոթթա ուէ ոօժէ՝
կալա քօ նու ուի պը ուտուտ վոխօմ
տընավ խունաքարիթիա Պավէ խօտու:
30 Ու բաշէ երգոք կօթն, տորքոթ-
31 նո չիաէ Զէյթունա: Հընկէ Յիսուս
ժը ուանուտ կօթ, Իշով հունէ հոմու
ժի լլ սոր մըն պըշք պըպըն. Հմա
քօ հաթիտ նըվիսանտըն քօ Աղէ լլ
շըվանտըմ ու բողէ գորիէ ուէ պոլա
32 պըպըն: Լաքին բըշթի քօ ուապըմ,
պորի ուտ տղէ հումու Գալիլեա:
33 Պետրոս Ժէուտ ճըուապ տա ու կօթ,
Հորքու հոմու ժի լլ սոր դու պըշք
պըպն, լաքին տղէ գոլթ պըշք նու-
34 պըմ: Յիսուս Ժէուտ կօթ, Ո.ասիթ
ժը դուտ արպէժըմ քօ Իշով Հէժ-
տիք պանկ նոտաի դուէ սէ ճար մըն
35 ինքար պըքի: Պետրոս Ժէուտ կօթ,
Հորքու լազըմ պըպտ քօ ող պը դո-
ուտ պըմրըմ ժի տղէ գոլթ դու ին-
քար նոքմ. հոմու շակըրտա ժի ուը-
հա տըկօթ:

- 36 Հընկէ Յիսուս պը ուանուտ հալթո
ճիռքի քօ նալիէ ուի գեթսեմանի
պու, ու ժը շակըրտառու կօթ, լը
վըր ուունըն . հոթթա քօ հոռմո
37 տորահա նըմէժ պը.քմ: Ու պը խոռո
սթանս Պետրոս ու հորառու դուռէ
Զեբեթիոս, ու տոսթբէ գըր հոզբ-
38 նի ու քորրպի: Հընկէ ժը ուանուտ
կօթ, ձանէ մըն պը գասի մըրընէ
զա'փ պը տորտո. լը վըր պը սորքընն
39 ու պը մընուտ հըշեար պը մինն: Ու
հընոք պը փէշվո չու՝ քոթու սոր
ուուէ խօ ու նըմէժ գըր ու կօթ, Եա'
Պալիէ մըն՝ Եկէր միւմքիւնո, պըլա
քասա հա ժը մըն պըպհուրո. լաքին
նոտ քօ շառուա տղ տըվէմ, լէ շառուա
40 քօ դու արվէ: Ու հաթու պա շակըր-
տա ուան ուազաի տիթ, ու կօթ ժը
Պետրոսուտ, ու ըսա ուտ նըքարըսու
սա'աթաք ժի պը մընուտ հըշեար պը
41 սորքընն: Հըշեար պը սորքընն ու նը-
մէժ պը.քն, քօ հուն նորովստ թէն-
րուաք. ըուհ լազիտ, լաքին ճէսէտ
42 զա'իփու: Տիսա ճարա տըտուա չու
նըմէժ գըր՝ ու կօթ, Եա Պալ՝ Եկէր

- նոտ միւմքիւնո քօ քասա հա պէյի քօ
ժէ վլխօմ ժը մըն պըպհուրո, պըլա
43 հոմաէ դու պըպտ: Ու հոթթ տիսա
ուան արխուուտու տիթ, ըմա քօ շա-
44 վէ ուան կըրան պու պուն: Ու ուան
հիշթ, ու տիսա չու ճարա սըսէա
45 նըմէժ գըր՝ ուէ խոպորէ կօթ: Ուէ
կավիէ հալթո պա շակըրտէ խօ ու ժը
ուանուտ կօթ, ժը վըր ու փէվու ուա-
դէն ու րահոթ պըպն. տվա սա'աթ-
կըհիշթ, ու գուռէ ինսան թէսլիմի
46 տոսթէ կիւնտհ.քարա աըպտ: Ուապն
տմ ժը վըր հոռն. տվա նէզիք պու
տուէ քօ ուէ մըն թէսլիմ պը.քու:
47 Ու հէժ քօ ուի խոպոր աըտա,
տվա Յուդաէ եռք ժը տուազտոհա
հաթ, ու ՚ոլալոթոքտ զա'փ բէուտ
պըշուր ու տարա ժը պա ըէ՛իսէ քա-
48 հընա ու ոխփիէտ ճըմա'ոթէ: Ու
տուէ քօ ուի թէսլիմ գըր ուշարոթ-
տապու ուան կօթըպու, Ազ քի ուա-
49 մուսմ տուտ՝ ուի պըկըն: Ու զուքա
նէզիքի Յիսուս պու կօթ, Սըլամ՝ լը
դո՝ եա հօսթու, ու ուի ուամուսա:
50 Ու Յիսուս ժէուտ կօթ, Հովալ՝ լը-

ուռ հաթի . ուէ կավէ համնտ փէշ
տոսթ ավիթնտ Յիսուս ու ուի կրթն :
51 Ու ավա եռք ժը ուանէ քօ պը Յի-
սուսուտ պուն տոսթէ խօ տըրէժ դըր
ու շուրէ խօ քըշանտ՝ ու լը զուլամէ
բէ՛իսէ քահընա խրսթ ու կէօհէ ուի
52 փոքանտ : Ուէ կավէ Յիսուս ժէոտ
կօթ, Շուրէ խօ պէխտ ճի, չըմա քօ
հոմնուէ քօ շուր հըլթինն ուէ պըշուր
53 հէլաք պըպն : Թուխմին տըքի քօ ող
նըքարըմ վէկալ ժը Պավէ խօ պը
խօազմ, ու դէտոի տուազտոհ ուոփ
54 մըլեաքտթ . պըկհինտ մըն : Լաքին ուէ
քիթապ չառուա թումամ պըպն, քօ
լազըմտ ուըհա պըպո :
55 Ուէ կալ Յիսուս ժը՝ ոլալտթէոտ
կօթ, ուտքո քօ տընտ սոր ճոլա-
լի՞ոքի պը շուրա ու աարա հուն հաթն
քօ մըն պըկին . հոր ոօժ լը նավ տա-
ճարէ պը ուտուո ուուտնըշմ, ու մըն
հին տըքը, ու ուտ մըն նոկըթ :
56 Լաքին հոմու դըշթէ հա պու քօ քի-
թապէ փէյլոմապորա թումամ պըպո :
Ուէ կավէ թումամէ շակըրտա ուի
հիթն ու ոովիան :

57 Ու ոուէտ քօ Յիսուս կըրթն, պըր-
նտ պա կայափաէ բէ՛իսէ քահընա .
քօ քաթիպ ու սիսփի ժի լը ուըր ճը-
58 փիա պուն : Ու Պետրոս տուրտ տուր
լը փոյ ուի չու հոթթա հոուշա բէ՛-
իսէ քահընա, ու պըհուրի հընտը-
ոու ու լը նավ խրզմէթքարա ոու-
59 նըշթ . քօ փաշիէ պըպինտ : Լաքին
բէ՛իսէտ քահընա ու սիսփի ու թո-
մամէ մըճիսէ լը սոր Յիսուս լը շահ-
տոփիուքտ տորտու տըկուիտն քօ
60 ուի պըքուժն : Ու նոտիթըն . ֆո-
րոգտ կոտք շահտէտ տորտուին
ժի հաթն, լէ նոտիթն, փաշէ տու-
61 շահըտէ տորտուին հաթն : Ու կօթն,
քօ Ավի կօթ, Ազ գարըմ տաճարա
խօտէ հըլիինմ, ու տը նավ սէ ոօ-
62 ժատոտ ուէ ավա պըքըմ : Ու բէ՛-
իսէ քահընա ոապու սոր խօ ժէոտ
կօթ, ձըուապոքէ նա՞տի . տվէ հա
63 լը սոր գոյ չի՞ շահտոյի տըտն : Ու
Յիսուս հըսբութ տը սոքընի : Բէ՛իսէ
քահընա ճըուապ տա ու ժէոտ կօթ,
Դոյ պը խօտէէ սազ տըտըմտ սոնտէ
քօ ժը մոռոտ պէժի, Դո՞ւի Քիստո-

- 64 սէ գուռէ խօսէ՛ : Յիսուս ժէռու կօթ,
դու կօթ . լոքին ժը ուտուտ արպէժըմ ,
ժը վըր ու փէլտ հունէ պըսլինն զու-
ռէ ինսան լը մըլէ գուտթէի ուասթէ
ուունըթի , ու լը սոր տուրէտ աղմա-
նա հաթի , Հընկէ թէ՛խսէ քահընա
քընճէ խօ չըռանտ ու կօթ , Քուֆը-
րի . իտի շահտոտ ժը մոուտ չի՞ լազըմն ,
տվա վէկավ ուտ քուֆրիս ուի պը-
հիսթ : Ժը ուտուտ չա՞ուա խույայի
աղքտ . տուան ժի ճըռուապ տան ու
67 կօթն , Մուսթոհտագի մըրընէտ : Ուէ
կավէ թըֆ գըրնոտ ուուէ ուի , ու պը-
քուլմա լէ խըսթն . ու հընոքա ժի
68 սիլա լէ տան՝ կօթն , Քրի՛ստոն՝ ժը
մոուտ փէյլտմպորիթի պըքտ , քա-
քի՞ պու լը դու խըսթ :
- 69 Լոքին Պետրոս լը սորլոտ լը հոու-
չէ ուունըթպու . ու ճէրիոք հոթո
պալէ ու կօթ , Դո՞ւ ժի պը թիսուսէ
70 Գալիլեաիոտ պուի : Լոքին տուի լը
պոր հոմնուա ինքար դըր ու կօթ ,
71 Նըղանըմ դու չը՛ արպէժի : Ու չաղէ
տորքութոտ տորկոհ , ճէրիոքտ տըն
ուի աիթ ու կօթա ուանէ լը ուըր ,

- 72 Պվէ հա ժի պը թիսուսէ Նաղարէթի-
ինքար դըր քօ Աղ ուի մորըվի նաս
73 նագըմ : Ու բըշթի հընոք ուտգիթ
խոլգէտ քօ լը ուըր պուն հաթն ու
ժը Պետրոսուտ կօթն , Պըուասթ դու
ժի ժը ուանի , չըմա քօ զարավաէ դու
74 դու ոշքորտ աղքտ : Հընկէ տոսթ-
պը նըքըուա դըր ու սօնտ խօար կօթ ,
քօ Աղ ուի մորըվի նաս նագմ . ու
75 ուէկավ տիք պանկ տա : Ու Պետրոս
խոպորա թոպալ անի պիրա խօ քօ
Ժէռու կօթըպու , Հէժ տիք պանկ-
նոտաի , դուէ սէ ճար մըն ինքար
պըքի , ու տորքութոտ տորվոտ ու
թա՛հլ կըրիա :

- 1 Ու կավա քօ պու սըպահ , թու-
մամէ թէ՛խսէ քահընա ու ոխափիթէտ
ճըմա՛տթէ լը սոր թիսուս մըչուըրոտ
2 դըրն քօ ուի պըքուժըն : Ու ուի
կըրէտան պըրն , ու տանտ տոսթէ
Պիղատոսէ Պօնտոսիէ ուալի :
3 Հընկէ Յուղաէ քօ ուի թէսլիմ

գըր, աիթ քօ լը ուի հաթո հիւքմ
դըրըն, փօշման պու, ու սի փորչտէ
զիվ պլատր րէ՛իսէ քահընա ու ոխա
4 փիավտ վակտուանտ : Ու կօթ, Մըն
կիւնտհ դըր, քօ մըն խունոքտ պէ-
սուճ թէսլիմ գըր . ու տուան կօթ
5 ժը մուռտ չը՝ դու պընէու : Ու զիվ
ավէթտ նավ տաճարէ ու տորբոթ,
6 ու չու խօ խոնքանտ : Բէ՛իսէտ քա-
հընա ժի զիվ հրլանին՝ կօթն, նու
ճա՛իլտ քօ պէխնտ խողինտէ, չիւն-
7 քի հագէ խունէտ : Խտի մըշէուըրտ
գըրն, ու տրտէ գոտուագ բէ քըռին,
քօ պլատ ճոտպան ժը զտրիպառու :
8 ժը լուռուտ ուու տրտէ տրտէ խունէ
9 հաթո կօթն հոթթա իրու : Հընկէ
թումնամ պու խոտպրա պը տուլէ ե-
րեմեայ փէյզումպտր հաթըպու կօթն,
Ու սթանտն սի զիվէ գիստթէ ուիէ
քօ պլհաէ ուի հաթո պլուին, քօ
հընոք ժը պէնի խորայէլքա պլհաէ
10 ուի պլուին, Ու ուի տոնտ պը տրտէ
գոտուագ, չառւա քօ թապպ լը մըն
տմիր գըր :

11 Ու Յիսուս լը հըզուրա ուալի սու-

քընի, ու ուալի ժէ բըռս գըր ու կօթ,
Դուի խունտքարէ ձընհուա : Ու Յի-
12 սուս ժէուտ կօթ, Դու տըպէժիւ : Ու
չաղէ քօ րէ՛իսէտ քահընա ու ոխա
փիա կըլիէ ուի տըքըրն՝ տուի կոթ
13 ճըուապտք նու տա : Ուէ կավէ Պի-
ղատոս ժէուտ կօթ, Գոյ դու նո՞պ-
հիսի տուէտ հա չըգաս լը սոր դու
14 շահտոյի տըտըն : Ու ճըուապտք ժէ-
ուու նու տա, հոթթա քօ ուալի զա՛փ
'մծէպմայի պու :

15 Լաքին 'ատոթէ ուալի հոպու քօ
տը 'իտէտո կըրթիոքի ժը ճըմա'ու
16 թէուտ պլատր, քի քօ պլիվանա : Հըն-
կէ կըրթիոքի ուանի մէշհուր հոպու
17 քօ նավէ ուի թարաբաս պու : Զաղէ
ճըլիվան՝ Պիղատոս ժը ուանուտ կօթ,
Ուու քի՞ժան տըվէ քօ ժը ուուուտ
պլատրմ. թարաբաս եա Յիսուս՝ քօ
18 Քրիստոս դէ կօթն : Զիւնքի զանը-
պու քօ ժը հոտուտի ուի թէսլիմ
գըրըպոն :

19 Ու չաղէ քօ տու լը մընիսէ ուու-
նըշթըպու, ժընա ուի ժէուտ շիանտ
ու կօթ, Գոյ իշ պը ուի սատըգի թուն-

- նոտպատ . չըմա քօ իրօ տը խոռունէտո
կոլոր դըշթ ժը պօյ ուի հաթնոտ սո-
րէ մըն :
- 20 Լաքին ըէ՛իսէտ քահրնա ու ոիս-
փիա ճըմա՞թէ գան՞ը դըրըն քօ բա-
րաբա պըր խոռազըն ու թիսուս ուրն-
տա պըրքըն : Ուալի ժը ուանուտ ճը-
ուապ տա ու կօթ , ժը վան հորառուտ
ուտքի՞ման տըվէ քօ ժը ուտուտ պար-
22 տըմ . ուան կօթ բարաբա : Պիղատոս
ժը ուանուտ կօթ , լէ չը՝ պըրքմ ժը
թիսուսէ քօ բրիստոս դէտ կօթըն :
- 23 Հոմուա ժի մէտո կօթ , Պըլա պէտ
խաչ դըրըն . ու տուի կօթ , Զը՝ խը-
րապի դըր . ու ուան հէժ պիթըր գի-
ոին աըքըրըն ու աը կօթն , Պըլա պէտ
խաչ դըրըն : Ու Պիղատոս տիթ քօ
փոյտոք նապտ , լէ հէժ պիթըր տը-
պտ Փիթնոտ , ալ սթանտ՝ լը պտը
ճըմա՞թէ տոսթէ խօ շուշթ ու կօթ .
25 Ող ժը խոնա ուի սատըգի պէ սու-
ճըմ , հոն պը Փըքըրըն : Ու թոմա-
մէ ճըմա՞թէ ճըուապ տա ու կօթ ,
խոնա ուի պըլա լը սոր մտ ու լը
սոր զառօքէտ մտ պտ : Ուէ կալիք

- թարաբա ժը ուանուտ պտրտա , ու լը
թիսուս խըսթ՝ սրբարթոտ ուան քօ
պէտ խաչ դըրըն :
- 27 Ուէ կալիք՝ տաբորէտ ուալի Յի-
սուս պըրնոտ հընտըռուէ սորաէ , ու
թոմամէ պէլուկէ լը ուի ճըվանտն ,
28 Ու ուի թազի դըրն , ու ճուպաքի
29 սօր լէ՛դըրն : Ու թաճոք ժը սթրինա
հունան ու խըսթնոտ սորէ ուի , ու
նոյիեռք տոսթէ ուի ուասթէ . ու
լը պտը տըքտթնոտ չօքա թընազ բէ
աըքըրն ու աը կօթն , Սըլամ լը դո-
30 խունաքարէ ձըհուա : Ու թըֆ տը-
քըրնէ , ու նոյեռք տըսթանան ու լը
31 սորէ ուի աըխըսթն : Ու բըշթի թը-
նազ բէ դըրն , ճուպա ժէ դըրն ու
քընճէտ ուի լէ դըրն , ու ուի պըրն
քօ խաչ պըրն :
- 32 Ու քօ ատրքտթնոտ տորլո՛ ետքի
կիւրենի տիթն նաւիք ուի Սիմօն , ուի
պը սուխըտ կըրթն , քօ խաչէ ուի հըլ-
33 կըրտ : Ու հաթնոտ ճիէ քօ դէտ կօթն
34 գողգոթա , քօ ճիէ գոկո : Ու սըր-
քո պը թոհիկէ լը հովայի տանէ
քօ վոխօ . ու չաղէ քօ թա՛մ դըր

- 35 նոտըլվա վտխօ : Ու ուի տորանինտ
խաչէ , քընճէտ ուի պը փոշք փոյ
դըրն , քօ թոմամ պըալո կօթընա
փէյդոմպոր , բընճէտ մըն աընոլ
խօտո փոյ դըրն , ու փոշք ավէթնոտ
սոր ճուպտէ մըն : Ու ոունըջթըպուն
36 37 լը ուի նօպտթ արկըրթն : Ու սուճէ
ուի նըվիսանտի տանինտ ռասորի
ուի քօ Ավո Յիսուս խունտքարէ ձըր
հուան : Հընկէ տու արդ բէուտ հաթն
նոտ խաչ դըրըն , եռք լը ալէ ռասթէ ,
ու էտըն լը ալէ չոփէ :
- 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51
- Ու տուէտ քօ արպհուրին՝ քուֆրի
պը ուի արդըրն , սորէ խօ արհոժան
աըն , ու արկօթն : Եա է քօ դու տա-
ճար հըլտուշանտ ու ար սէ ոօժա-
տու ավա տըրըր , խօ խըլաս պըքտ ,
էկէր գուռէ խօտէի , ժը խաչէ ուտ-
ըոտ խուարէ : Ուըսա ժի ըէ՛խսէտքա-
հընա պըքքաթիպ ու ոիսիիաուտ թըր-
նաղ աը դըրն՝ աը կօթն : Հընոքի աըն
խըլաս դըր , լէ խօ նըքարտ խըլաս
պըքտ , էկէր խունտքարէ խրայէլո
պըլա վէկավ ժը խաչէ պէտ խուա-
քէ , քօ ոմ պը ուի խման պինըն : Հի-

- վիա խօ տանի սոր խօտէ , պըլա վէ-
կավ ուի խըլաս պըքտ՝ էկէր ժը ուի
րազիոտ , չըմա քօ կօթ , Աղ գուռէ
44 խօտէ՛մոտ : Տըդէ պը ուիուտ հաթի խաչ
դըրըն ժի ուըսա թա՛ն տըտանէ :
- 45 Ու ժը սա՛աթա շոշա հոթթա
սա՛աթա նոհա լը սոր համու որտէ
- 46 պու թարի : Ու չալէ սա՛աթ լը նո-
հա Յիսուս պը տոնկոքի պըլընտ գի-
ոխն դըր ու կօթ , էլի՛ էլի՛ լամասա-
բաքթանի , եանի խօտէէ մըն խօտէէ
- 47 մըն , դու չըմա մըն թորք դըր : Հը-
նոք ժը ուանէ քօ լը ուըր սոքընի
պուն , կավա քօ պըհիսթն տը կօթն ,
- 48 Պու կազի Եղիա տըքտ : Ու զուքա
եռքի ժը ուան պազտա սիւնկորոք
սթանտ՝ թըժի ուըքտ դըր , ու պը
սորէ նոյիտքէ վլոքըր՝ տաէ քօ վո-
49 խօ : Ու հընոքի աըն աը կօթն , ժէ
պըկոտ՝ ոմ պըլինն քա Եղիա դէ՛
քօ ուի խըլաս պըքտ :
- 50 Ու Յիսուս տիսա պը տոնկոքի պը-
լընտ գիոխն դըր ու ըուհ թէսլիմ
դըր :
- 51 Ու ովա փորտա տաճարէ ժը սո-

- բի հոթթա պղնի չըռիա պու տու
թիշ, ու տրտ հոթիա, ու գովզը գու-
լցին: Ու թըրպ վոպուն, ճէսէտէ
կոլոք փակըթէտ ուաքոթի գըյա-
մոթ սթանտն: Ու բըլթի գըյամո-
թո ուի ժը գուպը տորբոթն, չու-
նու պաժառէ փակըթ, ու ժը կոլո-
քառու խույայի պուն:
- 54 Լաքին եխոզպաշի ու տուէտ քօ պը-
ուխուտ նօպոթ լը Յիսուս տըկըթն
չաղէ տիթն դոլզոլու ու դըլթէտ քօ
պուն, վըու թըրոսիան ու կօթն, Պը-
ռասթ ով գուռէ Խօտէ պու:
- 55 Ու լը ուի ճի կոլոք ժըն հոպուն
քօ ժը տուրվու տընճէռթն, քօ ժը
Գալիլեաէ լը փոյ Յիսուս հաթըրպուն
- 56 ժը ուխուտ խըզմէթ պըզըն: Մարիա-
մա տէտ Յակոբոս ու Յովսէս, ու
տէտ հորտու դուռէ Զեբեդիոս տը
նալ ուանտու պուն:
- 57 Ու կալա պու էվար, եռքի տոտու-
լոմոնտ, քօ նավէ ուի Յովսէփ պու,
ժը Արիմաթաէ հաթ, չիւնքի ուու ժի
- 58 շակըրտէ Յիսուս պու: Պվէ հա չու-
պա Պիղատոս՝ ճէսէտէ Յիսուս խու-

- տաթ՝ ուէ կավէ Պիղատոս տմր գըը
59 քօ ճէսէտ պէտ տան: Ու Յովսէփ ճէ-
սէտ սթանտ՝ ու պը ճառէ փակըթ
60 քովփոն դըլը: Ու խըմտ թըրպա
խօի նու՝ քօ ժը գովզը քօլա պու, ու
գովզըրտքի մազըն կէո գըրոտ սոր
61 տորէ թըրպէ ու չու: Ու Մարիամա
Մագդաղէնի ու Մարիամա տըն՝ լը
ուըր լը փէշպորի թըրպէ ուունըլթը-
պուն:
- 62 Ու ոօժա տըն՝ քօ բըլթի ինէ պու՝
րէ՛խէտ քահընա ու փարիսի լը պա
63 Պիղատոս ճըվիան, Ու կօթն, էֆէն-
տի՝ դէ պիրոտ մո քօ ուի ժը ոէգո-
րի աը սաղիա խօ տու տըկօթ, քօ Աղ
64 բըլթի սէ ոօժա ոաարպըմ: Խաի
տմր պըդո քօ հոթթա ոօժա սըսէտ
հայ ժը թըրպէ հոպըն, նոպո քօ
շակըրտէտ ուի պը շով պէմն ժը մըրիտ
ու ժը ճըմա՞թէռոտ պէմն ժը մըրիտ
ուապու, ու ժը ոէքոթընտ փաշի ժը
65 եա փէշի խըրապիթըր պըպո: Պիղա-
տոս ժը ուանուտ կօթ, նօպաթչիէ
ուու հոնտ, հոռն չառւա քօ հուն
66 զընըն մուգայէտ պըպըն: Աու ժի

չուն մուգաթոյի լը թըրպէ դըրն,
գովըր մօհր գըրն, ու նօպաթչի լը
պոր տանին։

ՍՈՐԻ ԻԸ

- 1 Ու սոպթէ պըշտվ ուտքթէ փոճ-
րա եռքշտմէ, Մարիամա Մագդա-
ղէնի ու Մարիամա աըն. հաթն քօ
- 2 թըրպէ պըպինն։ Ու տվա զողղոլա-
քո մաղն չէպու, չըմա քօ մէլէքէ
Բապպ ժը աղման հաթո խուարէ,
չու գովըր ժը տորէ թըրպէ կէու
- 3 դըր, ու լը սոր ոունցիթ։ Ու տիտա-
րա ուի ուտքոտ պըրուսք, ու քընճէ
- 4 ուի մինա պորֆ սըփի պու։ Ու նօ-
պոտար ժը թըրոսա ուի լորրզին, ու
- 5 պունտ ուտքոտ մըրի։ Մէլէք ժի ժը
ժընառոտ ճըռուապ տա ու կօթ, չուն
մոթըրոսն, չիւնքի դանըմ քօ հուն
- 6 լը թիսուսէ խաչ պուի տըկտուն։ Պու
նտ լիլըրո՛ չըմա քօ ուապու, չառա
քօ կօթ։ ուտքըն պըպինն ճիէ քօ
- 7 Բապպ լէ ուաքոթըրպու։ Ու զու հուն
պէճնոտ շակըրտէտ ուի քօ տուի ժը
մըրիա դըլյամոթ սթանտ, ու տվա

- պորի ուտ տըչոտ Գալիեւա, լը ուըր
հունէ ուի պըպինն, տվա մընէ ժը
- 8 ուտուտ կօթ։ Ու տու պըթըրոս ու
շահիտքոտ մազըն պըլազ ժը թըրպէ
տորըտթն։ ու պազ տըրտան քօ ժը
շակըրտուտ դըլսոթ պըքըն։
- 9 Ու չաղէ քօ տը չուն ժը շակըրտուտ
դըլսոթ պըքն, տվա թիսուս լոդաի
ուան պու ու կօթ, Սըլամ լը ուտ,
ու տու բէվոտ գոտարմին ու փիէտ ուի
- 10 կըրթն ու ժէուտ սէճտոտ գըրն։ Հընկէ
Յիսուս ժը ուանուտ կօթ։ Մոթըրուսն.
հուն պէճնոտ պըրաէտ մըն քօ հուն-
նոտ Գալիեւա, ու լը ուըր ուէ մըն պը-
պինն։
- 11 Ու չաղէ քօ տու տըչուն։ տվա չոն-
տոք ժը նօպտապրա հաթնոտ պա-
ժէու, ու հոր չի քօ գոտուրմի պու ժը
- 12 ըէ՛իսէ քահընառոտ դըլսոթ գըրն։ Ու
տու պըուիսփիավոտ ճըլիան ու մը-
շէուըրոտ գըրն կուլոք տըրհով տանտ
- 13 նօպտապրա։ Ու կօթն, զէճն քօ չա-
ղէ տմ տը խոտուտոտ պուն՝ շակըրտէտ
- 14 ուի հաթն ու տըզին։ Ու էկէր տու
խոպտոր պըկհէ ուալի, տմ ուի րազի

- 15 տըքըն, ու ուտ պէղոմ աղքն ։ Ուան
ժի արքհալ սթանտն՝ ու ուտքո քօ
հին պուն դըրն ։ ու խոպորա հա
տընալ ձըհուատո պոլա պու հոթ~
թա իրօ ։
- 16 Լաքին հոր եաղտոհ շակըրտ չու~
նո գալիլեա՝ չիաէ քօ Յիսուս ժը ու~
- 17 անուտ նիշան տաղու ։ Ու չաղէ քօ
Յիսուս տիթն, ժէուտ սէճտէ դըրն,
- 18 լաքին չոնտոք պը չըք պուն ։ Ու Յիսուս
նէզիք պու՝ պը ուանուտ խոպոր տա
ու կօժ, թումամէ հիւքումոթա տը
տրոտ ու աղմանտո ժը մընուտ հաթո
- 19 տան ։ իտի հոռըն հոմու միվոթա
պըքնոտ շակըրտ, Ու ուան՝ ըմատ պըքն
պընավէ Պալ ու Գուռ ու Շուհէ Փա~
- 20 կըժ ։ Ու ժը ուանուտ հին պըքն քօ
պըկըն հոմու դըշթէտ քօ մըն ժը ուտ~
ուտ տմր դըր, ու ովա ող հոր ոօժ
պը ուտուտմոտ հոթթա փաշիա տիւն~
եաէ ։ Ոմին ։

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0933009

V

Ձ.հ./16

NL0933008

IV

Ձ.հ./15

NL0933007

III

Ձ.հ./14

NL0933006

II

Ձ.հ./13

NL0933005

I

